Detta dokument är endast avsett som dokumentationshjälpmedel och institutionerna ansvarar inte för innehållet

►**B** **EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2014/23/EU**

av den 26 februari 2014

om tilldelning av koncessioner

(Text av betydelse för EES)

(EUT L 94, 28.3.2014, s. 1)

Ändrad genom:

		Officiella tidningen		
		nr	sida	datum
►**M1**	Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2172 av den 24 november 2015	L 307	9	25.11.2015

Rättad genom:

►**C1** Rättelse, EUT L 114, 5.5.2015, s. 24 (2014/23/EU)

▼B

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2014/23/EU

av den 26 februari 2014

om tilldelning av koncessioner

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 53.1, 62 och 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([1]),

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ([2]),

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ([3]), och

av följande skäl:

(1) Avsaknaden av tydliga regler på unionsnivå för tilldelning av koncessioner ger upphov till rättsosäkerhet, skapar hinder för ett fritt tillhandahållande av tjänster och orsakar snedvridningar i den inre marknadens funktion. Detta leder till att de ekonomiska aktörerna, särskilt små och medelstora företag, fråntas sina rättigheter på den inre marknaden och förlorar viktiga affärsmöjligheter, medan myndigheterna kanske inte hittar det bästa sättet att använda offentliga medel så att unionens invånare kan dra nytta av kvalitetstjänster till bästa pris. En lämplig, balanserad och flexibel rättslig ram för tilldelning av koncessioner skulle garantera ett effektivt och icke-diskriminerande marknadstillträde för alla ekonomiska aktörer i unionen samt rättssäkerhet, vilket skulle gynna offentliga investeringar i infrastruktur och strategiska tjänster för invånarna. En sådan rättslig ram skulle även medföra större rättssäkerhet för ekonomiska aktörer och skulle kunna utgöra en grund och ett instrument för att i högre grad öppna de internationella marknaderna för offentlig upphandling och för att stärka världshandeln. Särskild vikt bör fästas vid att förbättra möjligheterna för små och medelstora företag att få tillträde till marknaden för koncessioner i hela unionen.

(2) Bestämmelserna i regelverket för tilldelning av koncessioner bör vara entydiga och enkla. De bör vederbörligen återspegla koncessionernas särart i jämförelse med offentliga kontrakt och bör inte skapa överdriven byråkrati.

([1]) EUT C 191, 29.6.2012, s. 84.
([2]) EUT C 391, 18.12.2012, s. 49.
([3]) Europaparlamentets ståndpunkt av den 15 januari 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 11 februari 2014.

▼B

(3) Offentlig upphandling ges en framträdande roll i Europa 2020-strategin, som framgår av kommissionens meddelande av den 3 mars 2010 med titeln Europa 2020: En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla (nedan kallad *Europa 2020-strategin*), som ett av de marknadsbaserade instrument som ska användas för att uppnå smart och hållbar tillväxt för alla, samtidigt som den garanterar att offentliga medel utnyttjas så effektivt som möjligt. I detta sammanhang utgör koncessionskontrakt viktiga verktyg för den långsiktiga strukturella utvecklingen av infrastruktur och strategiska tjänster, som bidrar till konkurrensutvecklingen på den inre marknaden, gör det möjligt att dra nytta av kompetens inom den privata sektorn och medverkar till effektivitet och innovation.

(4) Tilldelningen av offentliga byggkoncessioner omfattas för närvarande av de grundläggande reglerna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG ([1]) medan tilldelningen av tjänstekoncessioner av gränsöverskridande intresse omfattas av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*), särskilt principerna om fri rörlighet för varor, etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster samt de principer som härrör från dessa, såsom likabehandling, icke-diskriminering, ömsesidigt erkännande, proportionalitet och öppenhet. Det finns en risk för rättslig osäkerhet till följd av att de nationella lagstiftarna tolkar principerna i fördraget på olika sätt, vilket i sin tur leder till stora skillnader mellan medlemsstaternas lagstiftningar. Denna risk har bekräftats genom Europeiska unionens domstols omfattande rättspraxis, som dock endast delvis behandlar vissa aspekter av tilldelning av koncessionskontrakt.

Det är nödvändigt med en enhetlig tillämpning i alla medlemsstater av EUF-fördragets principer och en eliminering av skillnader i tolkningen av principerna på unionsnivå, för att undanröja kvarstående snedvridningar av den inre marknaden. Detta skulle också främja effektiviteten i de offentliga utgifterna, göra det lättare för små och medelstora företag att delta på jämlika och rättvisa villkor vid tilldelning av koncessionskontrakt, såväl på lokal nivå som på unionsnivå, och stödja uppnåendet av hållbara politiska mål.

(5) I detta direktiv erkänns och bekräftas medlemsstaternas och myndigheternas rätt att besluta om hur byggentreprenader bör utföras och tjänster tillhandahållas på lämpligaste sätt. Detta direktiv bör framför allt inte på något sätt påverka medlemsstaternas och myndigheternas frihet att utföra byggentreprenader eller tillhandahålla tjänster direkt till allmänheten eller lägga ut detta på entreprenad till tredje parter. Medlemsstaterna eller myndigheterna bör också vara fria att definiera och specificera egenskaperna hos de tjänster som ska tillhandahållas, inbegripet eventuella villkor för kvalitet och pris på tjänsterna, i enlighet med unionsrätten, för fullgörandet av de politiska målen.

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster (EUT L 134, 30.4.2004, s. 114).

▼B

(6) Det bör erinras om att medlemsstaterna är fria att, i enlighet med EUF-fördragets principer om likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet och fri rörlighet för personer, besluta hur de vill organisera tillhandahållandet av tjänster, antingen som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som icke-ekonomiska tjänster av allmänt intresse, eller som en blandning av dessa. Det bör också erinras om att detta direktiv inte påverkar nationella, regionala och lokala myndigheters frihet att, i enlighet med unionsrätten, definiera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, deras omfattning och egenskaperna hos de tjänster som ska tillhandahållas, inbegripet eventuella villkor avseende kvaliteten på tjänsten, i syfte att fullfölja sina politiska mål. Det bör inte heller påverka nationella, regionala och lokala myndigheters befogenhet att tillhandahålla, beställa och finansiera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i enlighet med artikel 14 i EUF-fördraget och protokoll nr 26, som fogats till EUF-fördraget och fördraget om Europeiska unionen (nedan kallat *EU-fördraget*). Detta direktiv gäller dessutom inte finansieringen av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller medlemsstaternas stödsystem, t.ex. på det sociala området, i enlighet med unionens konkurrensregler. Det är lämpligt att klargöra att icke-ekonomiska tjänster av allmänt intresse inte bör omfattas av detta direktivs tillämpningsområde.

(7) Det bör också erinras om att detta direktiv inte bör påverka medlemsstaternas lagstiftning på området för social trygghet. Det bör inte heller medföra liberalisering av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som är förbehållna offentliga eller privata enheter, eller privatisering av offentliga enheter som tillhandahåller tjänster.

(8) För koncessioner med eller över ett visst värde är det dock lämpligt att föreskriva en lägsta grad av samordning av nationella förfaranden vid tilldelning av sådana kontrakt i enlighet med EUF-fördragets principer, för att garantera att koncessioner öppnas för konkurrens och skapa rättssäkerhet. Dessa samordningsbestämmelser bör inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå ovan nämnda mål och för att trygga ett visst mått av flexibilitet. Medlemsstaterna bör få komplettera och vidareutveckla dessa bestämmelser om de anser det lämpligt, särskilt för att se till att ovan nämnda principer följs på ett bättre sätt.

(9) Det bör klargöras att grupper av ekonomiska aktörer, även när de har gått samman i form av en tillfällig sammanslutning, får delta i tilldelningsförfaranden utan att det krävs att de antar en viss juridisk form. Om det är nödvändigt får det krävas, till exempel när solidariskt ansvar förutsätts, att dessa grupper antar en viss juridisk form när de har blivit tilldelade koncessionen. Det bör också klargöras att upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter bör ha rätt att uttryckligen ange hur grupper av ekonomiska aktörer ska uppfylla de krav på ekonomisk och finansiell ställning eller de kriterier för teknisk kunskap och yrkeskunskap

▼B

som gäller för ekonomiska aktörer som deltar på egen hand. När koncessionskontrakt genomförs av grupper av ekonomiska aktörer kan det bli nödvändigt att fastställa villkor som inte gäller för enskilda deltagare. Sådana villkor, som bör motiveras av objektiva skäl och vara proportionella, kan exempelvis inbegripa krav på att grupperna i samband med koncessionstilldelningsförfarandet utser en gemensam företrädare eller en huvudpartner eller lämnar information om gruppens sammansättning.

(10) Vissa samordningsbestämmelser bör även införas för tilldelning av byggkoncessioner och tjänstekoncessioner på områdena energi, transport och posttjänster, med tanke på att de nationella myndigheterna kan påverka verksamheten hos de enheter som verkar på dessa områden och med hänsyn till att de marknader där de verkar är förhållandevis slutna, på grund av att medlemsstaterna har beviljat särskilda rättigheter eller ensamrätter att försörja, tillhandahålla eller driva de nät som används för tjänsterna i fråga.

(11) Koncessioner är avtal med ekonomiska villkor genom vilka en eller flera upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter anförtror utförande av byggentreprenader eller tillhandahållande och förvaltning av tjänster till en eller flera ekonomiska aktörer. Sådana avtal syftar till att anskaffa byggentreprenader eller tjänster genom koncessioner där ersättningen för arbetet utgörs av rätten att utnyttja byggnadsverket eller tjänsterna eller av dels en sådan rätt, dels betalning. Sådana avtal kan men måste inte innebära en överföring av ägarskapet till upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter, men upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter får alltid utnyttja fördelarna av byggnadsverken eller tjänsterna i fråga.

(12) Med avseende på tillämpningen av detta direktiv bör det klargöras att enbart finansiering av en verksamhet, särskilt genom bidrag, som ofta är knuten till skyldigheten att återbetala de mottagna beloppen om de inte används för de avsedda ändamålen, inte omfattas av detta direktiv.

(13) Dessutom bör arrangemang där samtliga aktörer som uppfyller vissa villkor har rätt att utföra en bestämd uppgift utan selektivitet, exempelvis vid valfrihet för kunden och system med servicecheckar, inte anses utgöra koncessioner, även de som grundas på rättsliga överenskommelser mellan myndigheten och de ekonomiska aktörerna. Sådana system brukar grundas på ett beslut av en myndighet som definierar de öppna och icke-diskriminerande villkoren för de ekonomiska aktörernas kontinuerliga tillträde till tillhandahållandet av särskilda tjänster, exempelvis sociala tjänster, så att kunderna får möjlighet att välja mellan sådana aktörer.

(14) Vissa av medlemsstaternas dokument, såsom tillstånd eller licenser där medlemsstaten eller en myndighet i denna fastställer villkoren för utförandet av en ekonomisk verksamhet, inbegripet ett villkor för att utföra en viss verksamhet som normalt beviljas på begäran av den ekonomiska aktören och inte på den upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens initiativ, och där den ekonomiska aktören är fri att dra tillbaka utförandet av byggentreprenader eller tillhandahållandet av tjänster, bör emellertid inte anses utgöra koncessioner. När det gäller sådana

▼B

medlemsstatsdokument är de särskilda bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG ([1]) tillämpliga. Till skillnad från dessa medlemsstatsdokument föreskriver koncessionskontrakt ömsesidigt bindande skyldigheter, där utförandet av dessa byggentreprenader eller tillhandahållandet av tjänster omfattas av särskilda krav som fastställs av den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten och som kan åberopas inför domstol.

(15) Vissa avtal som avser en ekonomisk aktörs offentligrättsliga eller privaträttsliga rätt att utnyttja vissa statliga domäner eller resurser, såsom mark eller annan offentlig egendom, framför allt inom sektorerna för sjöfart, inlandshamnar och flygplatser, där staten eller en upphandlande myndighet eller upphandlande enhet endast fastställer allmänna villkor för användningen utan att anskaffa särskilda byggentreprenader eller tjänster, bör inte betraktas som koncessioner i den mening som avses i detta direktiv. Detta är normalt fallet med statliga domäner eller markarrendekontrakt som i allmänhet innehåller bestämmelser rörande arrendatorns tillträde, nyttjandet av egendomen, markägarens och arrendatorns skyldigheter vad gäller underhåll av egendomen, kontraktets löptid och frånträdet till markägaren, hyra och de oförutsedda kostnader som arrendatorn ska betala.

(16) Avtal som ger ledningsrätt som omfattar nyttjande av offentlig fast egendom för tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten bör inte heller betraktas som koncessioner i den mening som avses i detta direktiv, förutsatt att dessa avtal varken innehåller krav på försörjningsskyldighet eller inbegriper en upphandlande myndighets eller upphandlande enhets anskaffning av tjänster för egen del eller till slutanvändare.

(17) Kontrakt som inte inbegriper betalningar till entreprenören och där entreprenören erhåller ersättning på grundval av reglerade tariffer som beräknas så att de täcker alla kostnader och investeringar för tillhandahållandet av tjänsten som belastar entreprenören, bör inte omfattas av detta direktiv.

(18) Svårigheter i tolkningen av begreppen koncession och offentligt kontrakt har skapat ständig rättsosäkerhet bland intressenterna, och har gett upphov till flera domar från Europeiska unionens domstol. Därför bör definitionen av koncession förtydligas, särskilt genom att hänvisa till begreppet verksamhetsrisk. Det viktigaste kännetecknet för en koncession, rätten att utnyttja ett byggnadsverk eller en tjänst, innebär alltid en överföring till koncessionshavaren av en verksamhetsrisk av ekonomisk art som innebär att denne kanske inte kommer att få tillbaka de investeringar som gjorts och de kostnader som uppstått under utnyttjandet av ett byggnadsverk eller tillhandahållandet av tjänster under normala verksamhetsförhållanden även om en del av risken ligger kvar hos den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten. Tillämpningen av särskilda regler för tilldelning av

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36).

▼B

koncessioner skulle inte vara berättigad om den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten kompenserade den ekonomiska aktörens eventuella förluster genom att garantera en minimiintäkt som motsvarar eller är högre än de gjorda investeringarna och de kostnader som denne måste ta på sig i samband med kontraktets utförande. Samtidigt bör det klargöras att vissa kontraktsarrangemang som betalas uteslutande av en upphandlande myndighet eller upphandlande enhet bör anses utgöra en koncession om ersättningen för de investeringar som entreprenören har gjort och de kostnader som denne har haft för att utföra en byggentreprenad eller tillhandahålla en tjänst beror på den faktiska efterfrågan på eller utbudet av en tjänst eller en egendom.

(19) Om det finns sektorsspecifika regler som eliminerar risken genom att ge koncessionshavaren en garanti för att de investeringar som görs och de kostnader som uppstår under fullgörandet av ett kontrakt ska jämna ut varandra, bör kontraktet inte anses utgöra en koncession i den mening som avses i detta direktiv. Att risken redan från början är begränsad bör inte hindra att ett avtal anses utgöra en koncession. Detta kan även vara fallet i exempelvis sektorer med reglerade tariffer eller där verksamhetsrisken begränsas genom avtalsarrangemang som föreskriver partiell ersättning, inbegripet ersättning i händelse av tidig uppsägning av koncessionen av skäl som kan tillskrivas den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten eller på grund av force majeure.

(20) En verksamhetsrisk bör bero på orsaker som ligger utanför parternas kontroll. Sådana risker som är kopplade till dålig förvaltning, avtalsbrott av den ekonomiska aktören eller till fall av force majeure är inte avgörande för klassificeringen som en koncession, eftersom dessa risker är inneboende i varje kontrakt, oavsett om det rör sig om ett offentligt upphandlingskontrakt eller en koncession. En verksamhetsrisk bör förstås som en risk att utsättas för marknadens nycker, något som kan innefatta antingen en efterfrågerisk eller en utbudsrisk, eller bådadera. Efterfrågerisk är den risk som hör samman med den faktiska efterfrågan på de byggentreprenader eller tjänster som kontraktet omfattar. Utbudsrisk ska förstås som risken vid tillhandahållandet av de byggentreprenader eller tjänster som är föremål för kontraktet, framför allt risken för att tjänsteutbudet inte överensstämmer med efterfrågan. Vid bedömning av verksamhetsrisken bör nettonuvärdet av koncessionshavarens samtliga investeringar, kostnader och intäkter beaktas på ett konsekvent och enhetligt sätt.

(21) Begreppet *offentligrättsliga organ* har behandlats upprepade gånger i rättspraxis från Europeiska unionens domstol. Ett antal förtydliganden har gjorts som är centrala för att förstå detta begrepp fullt ut. Det bör därför klargöras att ett organ som verkar på normala marknadsmässiga villkor, har ett vinstsyfte och bär de förluster som uppstår i samband med utövandet av sin verksamhet inte bör anses vara ett *offentligrättsligt organ*, eftersom de behov i det allmännas intresse som det har inrättats för att tillgodose eller har fått i uppdrag att tillgodose kan anses ha

▼B

industriell eller kommersiell karaktär. På liknande sätt har också villkoret avseende ursprunget för finansieringen av organet i fråga prövats av domstolen, som har klargjort att det med en finansiering ”till största delen” avses ”till mer än hälften”, och att denna finansiering kan omfatta sådana betalningar från användare som åläggs, beräknas och uppbärs i enlighet med offentligrättsliga bestämmelser.

(22) Begreppen *ensamrätter* och *särskilda rättigheter* bör definieras, eftersom dessa begrepp har en avgörande betydelse för detta direktivs tillämpningsområde och begreppet upphandlande enheter. Det bör förtydligas att enheter som varken är upphandlande enheter i enlighet med artikel 7.1 a eller offentliga företag omfattas av detta direktivs bestämmelser endast om de utövar en av de verksamheter som täcks på grundval av sådana rättigheter. De kommer dock inte att betraktas som upphandlande enheter om sådana rättigheter har beviljats på grundval av ett förfarande med objektiva kriterier, i synnerhet i enlighet med unionslagstiftningen, och som har offentliggjorts på lämpligt sätt. Denna lagstiftning bör inbegripa Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG ([1]), 2009/72/EG ([2]), 97/67/EG ([3]) och 94/22/EG ([4]) samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 ([5]). Det bör också klargöras att denna förteckning över lagstiftning inte är uttömmande och att rättigheter i någon form som har beviljats genom andra förfaranden grundade på objektiva kriterier och för vilka tillräcklig offentlighet har säkerställts inte är relevanta för att fastställa vilka upphandlande enheter som omfattas av det här direktivet.

(23) Detta direktiv bör gälla endast för koncessionskontrakt vars värde är lika med eller överstiger ett visst tröskelvärde, som bör återspegla det uppenbara gränsöverskridande intresset av koncessioner till ekonomiska aktörer i andra medlemsstater än den där den upphandlande myndigheten eller den upphandlande enheten är belägen. Metoden för beräkningen av det uppskattade värdet av en koncession behöver därför definieras och bör vara identisk för byggkoncessioner och tjänstekoncessioner, eftersom bådadera ofta

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94).

([2]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 55).

([3]) Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG av den 15 december 1997 om gemensamma regler för utvecklingen av gemenskapens inre marknad för posttjänster och för förbättring av kvaliteten på tjänsterna (EGT L 15, 21.1.1998, s. 14).

([4]) Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG av den 30 maj 1994 om villkoren för beviljande och utnyttjande av tillstånd för prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten (EGT L 164, 30.6.1994, s. 3).

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 av den 23 oktober 2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1191/69 och (EEG) nr 1107/70 (EUT L 315, 3.12.2007, s. 1).

▼B

innehåller inslag av både byggentreprenader och tjänster. Beräkningen bör avse den sammanlagda omsättningen för koncessionshavaren som ersättning för de byggentreprenader och tjänster som koncessionen avser, enligt uppskattning av den upphandlande myndigheten eller den upphandlande enheten, exklusive mervärdesskatt, under kontraktets varaktighet.

(24) För att ett verkligt öppnande av marknaden och en rättvis och balanserad tillämpning av reglerna om tilldelning av koncessioner på områdena energi, transporter och posttjänster ska säkerställas, är det nödvändigt att de enheter som ska omfattas av direktivet definieras på ett annat sätt än genom hänvisning till deras rättsliga ställning. Det bör därför säkerställas att upphandlande enheter från den offentliga respektive den privata sektorn behandlas lika. I överensstämmelse med artikel 345 i EUF-fördraget är det också nödvändigt att se till att medlemsstaternas egendomsordning inte påverkas på något sätt. Därför bör särskilda och enhetliga regler gälla för koncessioner som tilldelas av enheter som utövar någon av de ovannämnda verksamheterna i syfte att bedriva sådan verksamhet, oavsett om de är statliga, regionala eller lokala myndigheter, offentligrättsliga organ, offentliga företag eller andra enheter som omfattas av särskilda rättigheter eller ensamrätter. Enheter som enligt nationell rätt ansvarar för att tillhandahålla tjänster med anknytning till någon av de verksamheter som avses i bilaga II bör förutsättas bedriva sådan verksamhet.

(25) Det bör klargöras att relevant verksamhet på flygplatser också omfattar tjänster till passagerare som bidrar till att flygplatsanläggningen fungerar smidigt och vilka förväntas av en välfungerande modern flygplats, t.ex. detaljhandel, restaurangtjänster och bilparkering.

(26) Vissa enheter är verksamma inom produktion, överföring eller distribution av både värme och kyla. Det kan råda viss osäkerhet om vilka regler som är tillämpliga på verksamheter som avser uppvärmning och kylning. Det bör därför klargöras att överföring och/eller distribution av värme är en verksamhet som omfattas av bilaga II och att enheter som är verksamma inom uppvärmningssektorn således omfattas av de regler i detta direktiv som är tillämpliga på upphandlande enheter i den mån de betraktas som sådana. Å andra sidan omfattas enheter som är verksamma inom kylning av de regler i detta direktiv som är tillämpliga på upphandlande myndigheter i den mån de betraktas som sådana. Slutligen bör det klargöras att koncessioner som tilldelas för bedrivande av både uppvärmning och kylning bör behandlas enligt bestämmelserna om kontrakt för bedrivande av flera verksamheter för att fastställa vilka upphandlingsregler som eventuellt ska styra tilldelningen.

(27) Innan någon ändring görs av detta direktivs tillämpningsområde avseende sektorn för kylning bör sektorns situation utredas för att få fram tillräcklig information, särskilt vad gäller konkurrenssituationen, omfattningen av gränsöverskridande upphandling och berörda parters synpunkter. Mot bakgrund av att tillämpningen av detta direktiv på sektorn kan få omfattande konsekvenser i form av öppnande av marknader bör denna utredning göras vid utvärderingen av konsekvenserna av detta direktiv.

▼B

(28) Det bör klargöras att leverans vid tillämpning av punkterna 1 och 2 i bilaga II omfattar generering/produktion, grossistförsäljning och detaljförsäljning. Produktion av gas i form av utvinning omfattas dock av punkt 6 i den bilagan.

(29) För blandade kontrakt bör de tillämpliga reglerna bestämmas med beaktande av kontraktets huvudändamål, när de olika delarna av kontraktet objektivt sett inte kan särskiljas. Det bör därför klargöras hur de upphandlande myndigheterna och de upphandlande enheterna ska avgöra om de olika delarna kan särskiljas eller inte. Ett sådant klargörande bör bygga på relevant rättpraxis från Europeiska unionens domstol. Detta bör avgöras från fall till fall, och den upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens uttryckliga eller presumerade avsikt att betrakta de olika delarna av ett blandat kontrakt som oskiljaktiga bör inte utgöra en tillräcklig omständighet, utan en sådan bedömning bör grunda sig på sakliga bevis som kan slå fast att det var motiverat och nödvändigt att ingå ett enda kontrakt. Ett sådant motiverat behov av att ingå ett enda kontrakt kan exempelvis föreligga när det gäller uppförandet av en enda byggnad, där en del direkt kommer att användas av den upphandlande myndigheten i fråga och en annan del kommer att drivas på grundval av en koncession, exempelvis för att tillhandahålla parkeringsplatser till allmänheten. Det bör klargöras att behovet av att ingå ett enda kontrakt kan uppstå såväl av tekniska som ekonomiska skäl.

(30) För blandade kontrakt, som kan delas upp, står det de upphandlande myndigheterna och de upphandlande enheterna alltid fritt att tilldela separata kontrakt för de olika delarna av det blandade kontraktet, varvid det bör avgöras vilka bestämmelser som är tillämpliga på varje separat del uteslutande med beaktande av det specifika kontraktets beskaffenhet. Å andra sidan bör det anges, om de upphandlande myndigheterna och de upphandlande enheterna väljer att tilldela ett kontrakt med både inslag av en koncession och andra inslag, oavsett värde och oavsett vilka rättsregler dessa inslag annars skulle ha omfattats av, vilka regler som är tillämpliga på sådana fall. Särskilda bestämmelser bör gälla för blandade kontrakt som avser försvars- eller säkerhetsaspekter eller vissa delar som inte omfattas av EUF-fördraget.

(31) Koncessioner kan tilldelas av upphandlande enheter i syfte att tillgodose kraven hos flera verksamheter som eventuellt omfattas av olika rättsregler. Det bör klargöras att de rättsregler som gäller för en enskild koncession som är avsedd att omfatta flera verksamheter bör omfattas av de regler som är tillämpliga på den verksamhet som koncessionen huvudsakligen är avsedd för. Fastställandet av den verksamhet som koncessionen huvudsakligen är avsedd för kan grundas på en analys av de krav som den särskilda koncessionen måste tillgodose och som har utförts av den upphandlande enheten i syfte att bedöma koncessionens värde och upprätta koncessionsdokumenten. I vissa fall kan det emellertid vara objektivt omöjligt att fastställa vilken verksamhet som koncessionen huvudsakligen är avsedd för. Det bör föreskrivas vilka regler som gäller i sådana fall.

▼B

(32) I vissa fall kan en viss upphandlande myndighet eller upphandlande enhet som är en statlig, regional eller lokal myndighet, ett offentligrättsligt organ eller en viss sammanslutning av dessa vara de enda som kan tillhandahålla en viss tjänst, eftersom de med avseende på den tjänsten åtnjuter en ensamrätt enligt nationella lagar och andra offentliggjorda författningar som är förenliga med EUF-fördraget. Det bör klargöras att en upphandlande myndighet eller upphandlande enhet enligt detta skäl eller en sammanslutning av dessa i de situationerna kan tilldela sådana organ koncessioner utan att detta direktiv tillämpas.

(33) Det är också lämpligt att från detta direktivs tillämpningsområde undanta vissa tjänstekoncessioner som tilldelas ekonomiska aktörer om de tilldelas på grundval av en ensamrätt som aktören åtnjuter enligt nationella lagar och andra offentliggjorda författningar och som beviljats i enlighet med EUF-fördraget och unionsakter om gemensamma regler om marknadstillträde som är tillämpliga på sådana verksamheter som avses i bilaga II, eftersom en sådan ensamrätt gör det omöjligt att tillämpa ett konkurrensutsatt förfarande för tilldelningen. Som en avvikelse och utan att det påverkar de rättsliga följderna av det allmänna undantaget från detta direktivs tillämpningsområde bör koncessioner enligt artikel 10.1 andra stycket omfattas av skyldigheten att offentliggöra ett meddelande om koncessionstilldelning, i syfte att garantera grundläggande öppenhet och insyn, såvida inte krav på sådan öppenhet och insyn fastställs i sektorslagstiftning. För att öka öppenheten och insynen bör en medlemsstat som beviljar en ekonomisk aktör en ensamrätt att utöva någon av de verksamheter som avses i bilaga II underrätta kommissionen om detta.

(34) I detta direktiv bör begreppen väsentliga säkerhetsintressen, militär utrustning samt utrustning, byggentreprenad och tjänster av känslig karaktär förstås i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG ([1]).

(35) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas frihet att, i enlighet med unionsrätten, välja metoder för att organisera och kontrollera anordnandet av hasardspel och vadslagning, inklusive genom tillståndsgivning. Det är lämpligt att från detta direktivs tillämpningsområde undanta koncessioner avseende anordnande av lotterier som en medlemsstat tilldelar en ekonomisk aktör på grundval av en ensamrätt som beviljats genom ett förfarande utan offentlighet enligt tillämpliga nationella lagar och andra

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76).

▼B

offentliggjorda författningar i enlighet med EUF-fördraget. Detta undantag motiveras av att beviljandet av ensamrätter till en ekonomisk aktör gör det omöjligt att tillämpa ett konkurrensutsatt förfarande för tilldelningen och det är dessutom nödvändigt att bevara medlemsstaternas möjlighet att reglera spelsektorn på nationell nivå på grund av deras skyldighet att skydda den allmänna och sociala ordningen.

(36) Detta direktiv bör inte tillämpas på vissa räddningstjänster när de utförs av icke-vinstdrivande organisationer eller sammanslutningar, eftersom det skulle vara svårt att bibehålla dessa organisationers särskilda karaktär om tjänsteleverantörerna måste väljas ut i enlighet med de förfaranden som anges i detta direktiv. Detta undantag bör dock inte sträcka sig utöver vad som är absolut nödvändigt. Det bör därför uttryckligen anges att ambulanstjänster för transport av patienter inte bör undantas. I detta sammanhang är det dessutom nödvändigt att klargöra att CPV-grupp 601 ”landtransport” inte omfattar ambulanstjänster, som faller under CPV-undergrupp 8514. Det bör därför klargöras att tjänster som omfattas av CPV-kod 85143000-3, som uteslutande består av ambulanstjänster för transport av patienter, bör omfattas av det särskilda systemet för sociala tjänster och andra särskilda tjänster (nedan kallat *det enklare systemet*). Detta innebär att också blandade koncessionskontrakt för tillhandahållande av allmänna ambulanstjänster omfattas av det enklare systemet om värdet av ambulanstjänster för transport av patienter är större än värdet av andra ambulanstjänster.

(37) Det är lämpligt att erinra om att detta direktiv endast gäller för medlemsstaternas upphandlande myndigheter och upphandlande enheter. Följaktligen omfattas politiska partier i allmänhet inte av dess bestämmelser, eftersom de inte är upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter. Politiska partier i vissa medlemsstater kan emellertid omfattas av begreppet offentligrättsliga organ. Vissa tjänster (såsom produktion av propagandafilm och propagandavideor) är dock så oupplösligt knutna till tjänsteleverantörens politiska åsikter när de tillhandahålls i samband med en valkampanj att tjänsteleverantörerna normalt väljs på ett sätt som inte kan underkastas koncessionsregler. Slutligen bör det erinras om att stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser omfattas av andra bestämmelser än de som fastställs i detta direktiv.

(38) Många upphandlande enheter är organiserade i form av en ekonomisk grupp som kan omfatta ett antal separata företag. Ofta har vart och ett av dessa företag en specialiserad roll inom den ekonomiska gruppen. Det är därför lämpligt att undanta vissa tjänste- och byggkoncessioner som tilldelas ett anknutet företag som har som huvudsaklig verksamhet att tillhandahålla dessa tjänster eller byggentreprenader till den grupp som de tillhör snarare än att erbjuda dem på marknaden. Det är även lämpligt att undanta vissa tjänste- och byggkoncessioner som tilldelas av en upphandlande enhet till ett samriskföretag, bildat av ett antal

▼B

upphandlande enheter för en verksamhet som omfattas av detta direktiv, och som enheten ingår i. Det bör emellertid även säkerställas att detta undantag inte ger upphov till snedvridning av konkurrensen till förmån för de företag eller samriskföretag som är anknutna till den upphandlande enheten. Det bör därför införas en lämplig uppsättning regler, särskilt när det gäller de maximigränser inom vilka företagen får erhålla en del av sin omsättning från marknaden och över vilka de förlorar möjligheten att tilldelas koncessioner utan konkurrensutsättning samt sammansättningen av samriskföretag och stabiliteten i relationerna mellan samriskföretagen och de upphandlande enheter som de består av.

(39) Företag bör anses vara anknutna när det finns ett direkt eller indirekt bestämmande inflytande mellan den upphandlande enheten och det berörda företaget, eller när båda är föremål för bestämmande inflytande från ett annat företag. I detta sammanhang bör inte privat deltagande i sig vara relevant. Kontroll av om ett företag är anknutet till en viss upphandlande enhet eller inte bör ske på enklast möjliga sätt. Mot bakgrund av att eventuellt direkt eller indirekt bestämmande inflytande måste kontrolleras för att fastställa om de berörda företagens och enheternas årsredovisningar ska vara konsoliderade, bör företag anses vara anknutna om deras årsredovisningar är konsoliderade. I ett antal fall är dock inte unionens regler om konsoliderade redovisningar tillämpliga, exempelvis på grund av de inblandade företagens storlek eller på grund av att vissa villkor rörande deras juridiska form inte är uppfyllda. I sådana fall, där Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU ([1]) inte är tillämpligt, blir det nödvändigt att utreda om ett direkt eller indirekt bestämmande inflytande föreligger med beaktande av ägarskap, finansiellt deltagande eller bestämmelserna för dessa företag.

(40) Koncessioner inom vattensektorn omfattas ofta av specifika och komplicerade arrangemang som kräver särskilt hänsynstagande mot bakgrund av den betydelse vatten har, som en kollektiv nyttighet av grundläggande värde för alla unionsmedborgare. Särarten hos dessa arrangemang motiverar undantag från detta direktivs tillämpningsområde inom vattensektorn. Undantaget omfattar bygg- och tjänstekoncessioner för tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, transport eller distribution av dricksvatten eller leverans av dricksvatten till sådana nät. Koncessioner avseende bortskaffande eller rening av avloppsvatten, vattenbyggnadsprojekt, konstbevattning och dränering, förutsatt att den volym vatten som avses för dricksvattenförsörjningen utgör mer än 20 % av den totala volym vatten som tillhandahålls genom dessa projekt eller konstbevattnings- och dräneringsanläggningar, bör också undantas i den mån de sammanhänger med en undantagen verksamhet.

(41) Detta direktiv bör inte gälla för koncessioner som tilldelas av upphandlande enheter och som avser utförandet av en verksamhet enligt bilaga II, om verksamheten i den medlemsstat där den utövas är direkt konkurrensutsatt på marknader med fritt tillträde och om detta fastställts genom ett förfarande som inrättats

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

▼B

i detta syfte i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU ([1]). Det är således lämpligt att behålla det förfarande som är tillämpligt på alla sektorer eller delar av sektorer som omfattas av detta direktiv och som tillåter att hänsyn tas till effekterna av pågående eller kommande konkurrensutsättning. Ett sådant förfarande bör ge rättssäkerhet för de berörda enheterna och ett ändamålsenligt beslutsförfarande, varigenom en enhetlig tillämpning av unionsrätten på området kan säkerställas med kort tidsfrist. Av rättssäkerhetsskäl bör det klargöras att alla beslut som innan detta direktiv trätt i kraft antagits på grundval av artikel 30 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG ([2]), är fortsatt tillämpliga.

(42) Eftersom detta direktiv är riktat till medlemsstaterna är det inte tillämpligt på tilldelning av koncessioner av internationella organisationer i eget namn och för deras egen räkning. Det behöver dock klargöras i vilken utsträckning detta direktiv bör tillämpas på koncessionstilldelning som styrs av särskilda internationella regler.

(43) Vid tilldelning av koncessioner för vissa audiovisuella medietjänster och radiotjänster från leverantörer av medietjänster bör hänsyn kunna tas till kulturella och sociala överväganden som gör att reglerna om tilldelning av koncessioner inte bör tillämpas. Av dessa skäl bör det göras undantag för tjänstekoncessioner som tilldelats av leverantörerna av medietjänster själva för inköp, utveckling, produktion eller samproduktion av programmaterial som är färdigt för användning samt andra förberedande tjänster, t.ex. sådana tjänster som har samband med manuskript eller artistuppträdanden vilka behövs för produktionen av programmet. Det bör också klargöras att detta undantag bör tillämpas på både radio- och tv-sändningar och beställtjänster (icke-linjära medietjänster). Detta undantag bör dock inte tillämpas på tillhandahållandet av den tekniska utrustning som behövs för produktion, samproduktion och sändning av sådana program.

(44) Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas behörighet att tillhandahålla finansiering av public service-tv/-radio i den mån sådan finansiering beviljas radio- och televisionsföretag för fullgörandet av det uppdrag att verka i allmänhetens tjänst som har tilldelats, utformats och organiserats av varje medlemsstat i enlighet med protokoll nr 29 om systemet för radio och tv i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna, som är fogat till EUF-fördraget och EU-fördraget.

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (se sidan 243 i detta nummer av EUT).

([2]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (EUT L 134, 30.4.2004, s. 1).

▼B

(45) Det råder en betydande rättslig osäkerhet när det gäller i vilken mån kontrakt som ingåtts mellan enheter inom den offentliga sektorn bör omfattas av reglerna om koncessioner. Tolkningen av Europeiska unionens domstols relevanta rättspraxis varierar mellan medlemsstaterna och även mellan upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter. Det är därför nödvändigt att klargöra i vilka fall reglerna i detta direktiv inte är tillämpliga på kontrakt som ingås inom den offentliga sektorn. Ett sådant klargörande bör vägledas av de principer som fastställts i Europeiska unionens domstols relevanta rättspraxis. Enbart det faktum att båda avtalsparterna själva är myndigheter utesluter inte tillämpning av reglerna i detta direktiv. Tillämpningen av reglerna i detta direktiv bör dock inte inskränka myndigheters frihet att utföra det offentliga uppdrag som åligger dem genom att använda sina egna resurser, vilket innefattar möjligheten att samarbeta med andra myndigheter. Det bör säkerställas att undantag för samarbete mellan myndigheter inte leder till att konkurrensen snedvrids i förhållande till privata ekonomiska aktörer i den mån det gynnar en privat tjänsteleverantör i förhållande till dess konkurrenter.

(46) Koncessioner som tilldelas en kontrollerad juridisk person bör inte omfattas av tillämpningen av de förfaranden som föreskrivs i detta direktiv om den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten enligt artikel 7.1 a utövar kontroll över den berörda juridiska personen motsvarande den kontroll som den utövar över sina egna förvaltningar, förutsatt att den kontrollerade juridiska personen genomför mer än 80 % av sin verksamhet med fullgörande av uppgifter som den anförtrotts av den kontrollerande upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten eller av andra juridiska personer som kontrolleras av den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten, oavsett vem som drar nytta av fullgörandet av kontraktet. Detta undantag bör inte sträcka sig till situationer där en privat ekonomisk aktör har ett direkt ägarintresse i den kontrollerade juridiska personens kapital, eftersom tilldelning av en koncession utan ett förfarande under konkurrens under sådana omständigheter skulle ge den privata ekonomiska aktör som har ett ägarintresse i den kontrollerade juridiska personen en otillbörlig förmån gentemot dess konkurrenter. Mot bakgrund av särdragen hos offentliga organ med obligatoriskt medlemskap, såsom organisationer som ansvarar för förvaltning eller utövande av vissa offentliga tjänster, bör detta dock inte gälla i fall där särskilda privata ekonomiska aktörers ägarintresse i den kontrollerade juridiska personens kapital är obligatoriskt enligt en bestämmelse i den nationella lagstiftningen i överensstämmelse med fördragen, förutsatt att ett sådant ägarintresse är icke-kontrollerande och icke-blockerande och inte ger ett avgörande inflytande över den kontrollerade juridiska personens beslut. Det bör vidare klargöras att endast direkt privat ägarintresse i den kontrollerade juridiska personen är den avgörande faktorn.

Privat ägarintresse i kapitalet i den kontrollerande upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten, eller i de kontrollerande upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna, hindrar därför inte att offentliga kontrakt tilldelas den kontrollerade juridiska personen utan tillämpning av förfarandena enligt detta direktiv eftersom ett sådant ägarintresse inte inverkar negativt på konkurrensen mellan privata ekonomiska aktörer. Det bör också klargöras att upphandlande myndigheter eller upphandlande

▼B

enheter, såsom offentligrättsliga organ, som kan ha ett privat ägarintresse i kapitalet, bör kunna utnyttja undantaget för övergripande samarbete. När alla andra villkor för det övergripande samarbetet är uppfyllda bör följaktligen undantaget för övergripande samarbete även omfatta sådana upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter när kontraktet ingås uteslutande mellan upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter.

(47) Upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter enligt artikel 7.1 a bör kunna välja att tillhandahålla sina offentliga tjänster gemensamt genom samarbete utan skyldighet att använda en viss juridisk form. Ett sådant samarbete kan omfatta alla typer av verksamhet som sammanhänger med fullgörandet av tjänster och ansvar som förelagts de deltagande myndigheterna eller som de tagit på sig, t.ex. obligatoriska eller frivilliga uppgifter för lokala eller regionala myndigheter eller uppgifter som genom lag ålagts vissa organ. De tjänster som tillhandahålls av de olika deltagande myndigheterna eller enheterna måste inte nödvändigtvis vara identiska; de kan också komplettera varandra. Kontrakt för gemensamt tillhandahållande av offentliga tjänster bör inte omfattas av detta direktiv förutsatt att de har ingåtts uteslutande mellan upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter, att genomförandet av samarbetet endast styrs av överväganden som sammanhänger med allmänintresset och att ingen privat tjänsteleverantör gynnas i förhållande till dess konkurrenter.

För att uppfylla dessa villkor bör ett samarbetskoncept ligga till grund för samarbetet. För sådant samarbete krävs inte att alla deltagande myndigheter åtar sig att fullgöra de huvudsakliga avtalsförpliktelserna så länge det finns åtaganden om att bidra till ett fullgörande av det berörda offentliga uppdraget genom samarbete. Dessutom bör genomförandet av samarbetet, inklusive eventuella ekonomiska överföringar mellan de upphandlande myndigheterna, styras endast av överväganden som sammanhänger med allmänintresset.

(48) Det finns vissa fall där en juridisk person, enligt tillämpliga bestämmelser i nationell rätt, agerar som ett instrument eller en teknisk tjänst för vissa fastställda upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter och är skyldig att utföra order från dessa upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter utan inflytande över ersättningen för sin insats. Ett sådant rent administrativt förhållande bör inte omfattas av förfaranden för koncessionstilldelning eftersom det inte grundas på något avtal.

(49) Det bör klargöras att begreppet *ekonomisk aktör* bör ges en vid tolkning så att det omfattar alla personer och/eller enheter som erbjuder sig att utföra byggentreprenader, leverera varor eller tillhandahålla tjänster på marknaden, oberoende av vilken juridisk form de har valt för sin verksamhet. Således bör samtliga företag, filialer, dotterbolag, partnerskap, kooperativ, aktiebolag, universitet och andra former av enheter, oavsett om de är offentliga

▼B

eller privata, omfattas av begreppet ekonomisk aktör, oavsett om de är *juridiska personer* under samtliga omständigheter.

(50) För att säkerställa att bygg- och tjänstekoncessioner med eller över ett visst tröskelvärde som tilldelas av upphandlande enheter och myndigheter offentliggörs på lämpligt sätt bör det vara obligatoriskt att offentliggöra ett koncessionsmeddelande i *Europeiska unionens officiella tidning* innan koncessionerna tilldelas.

(51) Med hänsyn till de skadliga effekterna på konkurrensen bör tilldelning av koncessioner utan föregående offentliggörande endast ske under mycket exceptionella omständigheter. Detta undantag bör begränsas till fall då det redan från början står klart att offentliggörandet inte kommer att leda till ökad konkurrens, i synnerhet för att det objektivt sett endast finns en ekonomisk aktör som kan utföra koncessionen. En situation där det är omöjligt att tilldela någon annan ekonomisk aktör koncessionen får inte ha skapats av den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten själv med tanke på det framtida tilldelningsförfarandet. Dessutom bör det noga utvärderas om det inte finns tillgång till några lämpliga alternativa lösningar.

(52) Koncessionerna bör gälla på begränsad tid så att inte marknaden avskärmas och konkurrensen begränsas. Koncessioner med en mycket lång varaktighet leder dessutom sannolikt till en avskärmning av marknaden och kan därigenom hindra den fria rörligheten för tjänster och etableringsfriheten. En sådan varaktighet kan emellertid vara motiverad om den är absolut nödvändig för att göra det möjligt för koncessionshavaren att få tillbaka de investeringar som planerats för att utföra koncessionen, samt för att erhålla en avkastning på det investerade kapitalet. För koncessioner som varar längre än fem år bör följaktligen varaktigheten begränsas till den tid inom vilken koncessionshavaren rimligen kan förväntas få tillbaka de investeringar som gjorts för driften av byggentreprenaderna och tillhandahållandet av tjänsterna tillsammans med en avkastning på det investerade kapitalet under normala driftsförhållanden, med beaktande av särskilda mål enligt avtalen som koncessionshavaren utfäst sig att uppfylla, exempelvis avseende kvalitet eller pris för användarna. Uppskattningen bör avse tidpunkten för tilldelningen av koncessionen. Det bör vara möjligt att inkludera inledande och senare investeringar som ansågs nödvändiga för att utnyttja koncessionen, särskilt utgifter för infrastruktur, upphovsrätt, patent, utrustning, logistik, anställning och utbildning av personal samt initialkostnader. Koncessionens maximala varaktighet bör anges i koncessionsdokumenten såvida inte varaktigheten används som ett tilldelningskriterium för kontraktet. Upphandlande myndigheter och upphandlandande enheter bör alltid kunna tilldela en koncession för en kortare tid än den tid som krävs för att få tillbaka investeringarna, förutsatt att den därmed sammanhängande ersättningen inte eliminerar verksamhetsrisken.

▼B

(53) Det är lämpligt att från den fullständiga tillämpningen av detta direktiv endast undanta sådana tjänster som har en begränsad gränsöverskridande dimension, t.ex. vissa sociala tjänster, hälso- och sjukvårdstjänster samt utbildningstjänster. Dessa tjänster tillhandahålls i ett särskilt sammanhang som varierar betydligt mellan medlemsstaterna på grund av olika kulturella traditioner. Ett särskilt system bör därför införas för koncessioner för dessa tjänster, vilket bör beakta att de började regleras först nyligen. Ett krav på offentliggörande av ett förhandsmeddelande och ett meddelande om koncessionstilldelning för alla koncessioner av ett värde som minst uppgår till det tröskelvärde som fastställs i detta direktiv är därför ett lämpligt sätt att informera potentiella anbudsgivare om affärsmöjligheter och att informera samtliga berörda parter om antal och typer av tilldelade kontrakt. Dessutom bör medlemsstaterna se till att det finns lämpliga åtgärder för tilldelning av koncessionskontrakt för sådana tjänster i syfte att garantera att principerna om öppenhet och insyn samt likabehandling av ekonomiska aktörer respekteras, samtidigt som upphandlande myndigheter och upphandlande enheter kan beakta den berörda tjänstens särskilda egenskaper. Medlemsstaterna bör se till att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter har möjlighet att beakta behovet av att säkerställa innovation samt, i enlighet med artikel 14 i EUF-fördraget och protokoll nr 26, en hög nivå av kvalitet, säkerhet och överkomlighet, likabehandling samt främjande av allmän tillgång och användarnas rättigheter.

(54) Med hänsyn till betydelsen av det kulturella sammanhanget och dessa tjänsters känslighet, bör medlemsstaterna ges stor frihet att organisera valet av tjänsteleverantörer på det sätt som de finner lämpligast. Detta direktiv förhindrar inte medlemsstaterna att tillämpa särskilda kvalitetskriterier vid valet av tjänsteleverantörer, exempelvis de kriterier i den frivilliga europeiska kvalitetsramen för sociala tjänster som utarbetats av Europeiska unionens kommitté för socialt skydd. Medlemsstaterna och/eller myndigheterna bör ha frihet att tillhandahålla dessa tjänster själva eller att organisera sociala tjänster på ett sätt som inte medför ingående av koncessioner, exempelvis genom att enbart finansiera sådana tjänster eller genom att bevilja licens eller tillstånd till alla ekonomiska aktörer som uppfyller de krav som den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten uppställt i förväg, utan några gränser eller kvoter, förutsatt att sådana system tryggar tillräckligt offentliggörande och överensstämmer med principerna om öppenhet och icke-diskriminering.

(55) I syfte att på ett lämpligt sätt integrera miljö-, social- och arbetsrättsliga krav i koncessionstilldelningsförfaranden är det av särskild vikt att medlemsstater och upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter vidtar relevanta åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av de miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter som är tillämpliga på den ort där byggentreprenaden utförs eller tjänsterna tillhandahålls och som följer av lagar och andra författningar både på nationell nivå och unionsnivå, samt av kollektivavtal, förutsatt att dessa bestämmelser och deras tillämpning överensstämmer med unionsrätten. Likaså bör de skyldigheter som följer av internationella avtal som har ratificerats av alla medlemsstater och som förtecknas i detta direktiv tillämpas under utförandet av koncessionen. Detta bör dock inte på något sätt hindra att arbets- och anställningsvillkor som är förmånligare för arbetstagarna tillämpas. De relevanta åtgärderna bör

▼B

tillämpas i överensstämmelse med de grundläggande principerna i unionsrätten, särskilt i syfte att säkerställa likabehandling. Sådana relevanta åtgärder bör tillämpas i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG ([1]) och på ett sätt som säkerställer likabehandling och inte direkt eller indirekt diskriminerar ekonomiska aktörer och arbetstagare från andra medlemsstater.

(56) Tjänsterna bör anses vara tillhandahållna på den ort där de karaktäristiska prestationerna utförs. När tjänster tillhandahålls på distans, t.ex. tjänster som tillhandahålls av teletjänstcentraler, bör de tjänsterna anses tillhandahållna på den ort där de utförs, oberoende av de orter och medlemsstater till vilka tjänsterna är riktade.

(57) De relevanta skyldigheterna kan avspeglas i koncessionsklausulerna. Det bör också vara möjligt att i koncessioner inkludera bestämmelser som garanterar efterlevnaden av kollektivavtal i överensstämmelse med unionsrätten. Om de relevanta skyldigheterna inte efterlevs kan det betraktas som ett allvarligt fel från den berörda ekonomiska aktörens sida, och medföra att denne utesluts från koncessionstilldelningen.

(58) Kontroll av att de miljö-, social- och arbetsrättsliga bestämmelserna iakttas bör ske under de relevanta skedena i koncessionstilldelningsförfarandet, vid tillämpning av de allmänna principerna för val av deltagare och tilldelning av kontrakt och vid tillämpning av kriterierna för uteslutning.

(59) Ingenting i detta direktiv bör hindra vidtagande eller genomförande av sådana åtgärder som behövs för att skydda allmän ordning, allmän moral och allmän säkerhet, hälsa, att skydda människors och djurs liv eller att bevara växter eller andra miljöåtgärder, i synnerhet med sikte på en hållbar utveckling, under förutsättning att åtgärderna överensstämmer med EUF-fördraget.

(60) För att säkerställa konfidentialitet under förfarandet bör såväl upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som ekonomiska aktörer inte avslöja sådan information som betecknats som konfidentiell. Åsidosättande av denna skyldighet bör leda till lämpliga påföljder, i den mån sådana föreskrivs enligt medlemsstaternas civilrättsliga eller förvaltningsrättsliga lagstiftning.

(61) Medlemsstaterna bör vidta lämpliga åtgärder för att motverka bedrägeri, särbehandling och korruption och förhindra intressekonflikter, för att säkerställa att tilldelningsförfarandet är öppet och att alla anbudssökande och anbudsgivare behandlas lika. Sådana åtgärder bör framför allt syfta till att undanröja intressekonflikter och andra allvarliga oegentligheter.

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster (EGT L 18, 21.1.1997, s. 1).

▼B

(62) För att alla intresserade aktörer ska kunna lämna in ansökningar och anbud bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter vara skyldiga att respektera en minimitidsfrist för mottagande av sådana ansökningar och anbud.

(63) Valet av proportionella, icke-diskriminerande och rättvisa urvalskriterier, och tillämpningen av dessa på ekonomiska aktörer är avgörande för att aktörerna ska kunna få effektiv tillgång till de ekonomiska möjligheter som koncessioner innebär. I synnerhet kan en anbudssökandes möjlighet att lita på kapaciteten hos andra enheter vara avgörande för att små och medelstora företag ska kunna delta. Därför är det lämpligt att föreskriva att urvalskriterierna endast bör gälla aktörernas yrkesmässiga och tekniska kapacitet samt finansiella och ekonomiska ställning, och vara kopplade till föremålet för kontraktet, att de offentliggörs i koncessionsmeddelandet och inte, utom under exceptionella omständigheter, kan hindra en ekonomisk aktör från att åberopa kapaciteten hos andra enheter, oberoende av hur aktören rent juridiskt hänger samman med dessa enheter, om aktören visar för den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten att de resurser som krävs finns tillgängliga.

(64) Dessutom bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, för en bättre integrering av sociala och miljörelaterade hänsyn i koncessionstilldelningsförfaranden, ha rätt att använda tilldelningskriterier eller villkor för utförande av en koncession i fråga om de byggentreprenader som ska utföras eller tjänster som ska tillhandahållas inom ramen för koncessionsavtalet i alla avseenden och i alla skeden av deras livscykel, från utvinningen av råmaterial för varan till bortskaffandet av varan, inklusive faktorer som berör den specifika produktions-, tillhandahållande- eller saluföringsprocessen för byggentreprenaderna eller tjänsterna eller en specifik process i ett senare skede av deras livscykel, även då sådana faktorer inte utgör en del av dem. Kriterier och villkor för en sådan produktions- eller tillhandahållandeprocess är till exempel att de tjänster som koncessionen avser tillhandahålls med hjälp av energieffektiva maskiner. I enlighet med rättspraxis från Europeiska unionens domstol omfattar detta också tilldelningskriterier eller villkor för utförande av en koncession som avser användning av rättvisemärkta varor vid utförandet av den koncession som ska tilldelas. Kriterier och villkor för handel och dess villkor kan exempelvis omfatta krav på betalning av ett minimipris och ett högre pris till underentreprenörerna. Villkor för utförande av en koncession som avser miljöhänsyn kan exempelvis omfatta avfallsminimering eller resurseffektivitet.

(65) Tilldelningskriterier eller villkor för utförande av koncessioner som rör sociala aspekter av produktionsprocessen bör tillämpas i enlighet med direktiv 96/71/EG, i enlighet med Europeiska unionens domstols tolkning av direktivet, och bör inte väljas eller tillämpas på ett sätt som direkt eller indirekt diskriminerar ekonomiska aktörer från andra medlemsstater eller från tredjeländer som är parter i Världshandelsorganisationens avtal om offentlig upphandling (nedan kallat *WTO-avtalet*) eller de frihandelsavtal som unionen är part i. Krav som rör grundläggande arbetsvillkor

▼B

i direktiv 96/71/EG, exempelvis minimilön, bör således även fortsättningsvis ligga på den nivå som anges i nationell lagstiftning eller i kollektivavtal som tillämpas i enlighet med unionsrätten inom ramen för det direktivet. Villkor för fullgörande av en koncession kan också syfta till genomförande av åtgärder för att främja jämställdhet i arbetslivet mellan kvinnor och män, ett ökat kvinnligt deltagande på arbetsmarknaden och en balans mellan arbete och privatliv, miljöskydd eller djurs välbefinnande och till efterlevnad i sak av Internationella arbetsorganisationens (ILO) grundläggande konventioner, eller till anställning av fler missgynnade personer än vad som krävs enligt nationell lagstiftning.

(66) Åtgärder som syftar till hälsoskydd för den personal som deltar i processen för utförande av koncessionen, främjande av social integration för missgynnade personer eller medlemmar i sårbara grupper bland de personer som fått i uppdrag att utföra koncessionen eller utbildning i de färdigheter som behövs för koncessionen i fråga kan också bli föremål för tilldelningskriterier eller villkor för utförande av en koncession, förutsatt att de avser de byggentreprenader eller tjänster som ska tillhandahållas enligt kontraktet. Till exempel kan sådana kriterier eller villkor bland annat hänvisa till sysselsättning för långtidsarbetslösa eller genomförande av utbildningsåtgärder för arbetslösa eller ungdomar under utförandet av den koncession som ska tilldelas. I de tekniska specifikationerna kan de upphandlande myndigheterna föreskriva sådana sociala krav som direkt karakteriserar berörda varor eller tjänster, exempelvis tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning eller formgivning med tanke på samtliga användares behov.

(67) De tekniska krav och funktionskrav som de upphandlande myndigheterna och upphandlande enheterna upprättar bör tillåta att tilldelningen av koncessionen öppnas för konkurrens. I dessa krav bör de egenskaper som krävs av de byggentreprenader och/eller tjänster som koncessionen omfattar fastställas, och kraven kan avse den specifika produktionsprocessen eller tillhandahållandet av de efterfrågade byggentreprenaderna eller tjänsterna, förutsatt att de är kopplade till föremålet för koncessionen och står i proportion till dess värde och mål. Den specifika produktionsprocessen kan innefatta krav rörande tillgänglighet för funktionshindrade personer eller krav på miljöprestanda. Dessa tekniska krav och funktionskrav bör ingå i koncessionsdokumenten och följa principerna om likabehandling och om öppenhet. De bör utformas på ett sådant sätt att man undviker att på konstlad väg begränsa konkurrensen, framför allt med hjälp av krav som gynnar en viss ekonomisk aktör genom att de avspeglar viktiga egenskaper hos de varor, tjänster eller byggentreprenader som den ekonomiska aktören brukar erbjuda. Under alla omständigheter bör upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter beakta anbud som innefattar byggentreprenader och/eller tjänster, inklusive varor som följer med sådana byggentreprenader och tjänster, som på motsvarande sätt överensstämmer med de egenskaper som krävs.

▼B

(68) Koncessioner är oftast långsiktiga och komplicerade arrangemang där koncessionshavaren tar det ansvar och de risker som traditionellt tas av de upphandlande myndigheterna och de upphandlande enheterna och normalt ingår i deras ansvarsområde. Om inte annat följer av detta direktiv och principerna om öppenhet och insyn samt likabehandling bör därför upphandlande myndigheter och upphandlande enheter ges avsevärd flexibilitet när det gäller att fastställa och organisera förfarandet för val av koncessionshavare. För att säkerställa likabehandling och öppenhet under hela tilldelningsförfarandet bör man emellertid fastställa grundläggande garantier i fråga om tilldelningsförfarandet, däribland information om koncessionens beskaffenhet och omfattning, begränsning av antalet anbudssökande, informationsspridning till anbudssökande och anbudsgivare samt tillgång till lämpliga dokument. Det krävs också regler om att de ursprungliga villkoren i koncessionsmeddelandet inte får frångås, för att förhindra orättvis behandling av potentiella anbudssökande.

(69) Koncessioner bör inte tilldelas ekonomiska aktörer som har deltagit i en kriminell organisation eller som befunnits skyldiga till korruption eller bedrägerier riktade mot unionens finansiella intressen, terroristbrott, penningtvätt, finansiering av terrorism eller människohandel. Medlemsstaterna bör dock kunna föreskriva att undantag från denna obligatoriska uteslutning kan tillämpas i exceptionella fall då tvingande allmänna intressen gör en upphandling nödvändig. Obetalda skatter eller socialförsäkringsavgifter bör också beivras genom obligatorisk uteslutning på unionsnivå.

(70) Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter bör dessutom ges möjlighet att utesluta ekonomiska aktörer som har visat sig vara opålitliga, exempelvis på grund av att de allvarligt eller vid upprepade tillfällen har åsidosatt sina miljörelaterade eller sociala skyldigheter, inklusive bestämmelser om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, eller som gör sig skyldiga till andra former av allvarliga fel i yrkesutövningen, såsom överträdelser av konkurrensregler eller intrång i immateriella rättigheter. Det bör klargöras att ett allvarligt fel i yrkesutövningen kan innebära att en ekonomisk aktörs redbarhet ifrågasätts och att den ekonomiska aktören sålunda blir olämplig för tilldelning av en koncession oberoende av om den ekonomiska aktören annars har teknisk och ekonomisk kapacitet att fullgöra kontraktet. Med tanke på att upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter ansvarar för följderna av eventuella felaktiga beslut som de fattar, bör de ha rätt att anse att det har förekommit allvarliga fel i yrkesutövningen om de, innan de fattar ett slutligt och bindande beslut om att det föreligger obligatoriska skäl för uteslutning, på något sätt kan påvisa att en ekonomisk aktör inte har fullgjort sina skyldigheter, även skyldigheter som gäller betalning av skatter eller sociala avgifter, såvida inte annat föreskrivs i nationell rätt. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter bör också kunna utesluta anbudssökande eller anbudsgivare vars genomförande av tidigare koncessioner eller andra kontrakt med upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter har

▼B

visat på betydande brister i fråga om de väsentliga kraven, exempelvis uteblivna leveranser eller uteblivet tillhandahållande, stora brister i fråga om levererade varor eller tillhandahållna tjänster som gör dem oanvändbara för det avsedda syftet, eller olämpligt uppträdande som ger upphov till allvarliga tvivel om den ekonomiska aktörens pålitlighet. Det bör i nationell rätt föreskrivas en längsta tid för sådan uteslutning.

(71) Man bör dock kunna ta hänsyn till möjligheten att ekonomiska aktörer kan vidta efterlevnadsåtgärder för att avhjälpa konsekvenserna av brott eller fel och för att effektivt förhindra att de upprepas. Dessa åtgärder kan särskilt bestå i personella och organisatoriska åtgärder som att avbryta alla förbindelser med personer eller organisationer som är inblandade i det olämpliga uppträdandet, lämpliga åtgärder för att organisera om personalen, att införa rapporterings- och kontrollsystem, att inrätta en intern kontrollstruktur för att övervaka efterlevnaden samt att anta interna ansvars- och ersättningsregler. Om åtgärderna ger tillräckliga garantier bör den berörda ekonomiska aktören inte längre uteslutas enbart på dessa grunder. De ekonomiska aktörerna bör ha möjlighet att begära att de efterlevnadsåtgärder som vidtagits för att eventuellt ge en berörd aktör tillträde till upphandlingsförfarandet granskas. Det bör emellertid vara medlemsstaternas sak att avgöra närmare formella och materiella villkor som är tillämpliga i sådana fall. I synnerhet bör de fritt kunna bestämma om de vill överlåta till de enskilda upphandlande myndigheterna eller enheterna att göra de relevanta bedömningarna eller anförtro andra myndigheter på central eller lokal nivå denna uppgift.

(72) Det är viktigt att underleverantörernas iakttagande av tillämpliga miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter som fastställts i unionsrätten, nationell rätt, kollektivavtal eller i internationella miljö-, social- och arbetsrättsliga bestämmelser som anges i detta direktiv, förutsatt att sådana regler och deras tillämpning överensstämmer med unionsrätten, säkerställs genom lämpliga åtgärder från de behöriga nationella myndigheterna inom ramen för deras ansvar och befogenheter, exempelvis yrkesinspektioner eller miljövårdsmyndigheter. Det är också nödvändigt att säkerställa viss öppenhet i underleverantörskedjan, eftersom detta ger upphandlande myndigheter och upphandlande enheter information om vem som är närvarande på byggplatser där byggentreprenader utförs för deras räkning eller vilka företag som tillhandahåller tjänster i eller vid byggnader, infrastrukturer eller områden, såsom stadshus, kommunala skolor, idrottsanläggningar, hamnar eller motorvägar, för vilka de upphandlande myndigheterna ansvarar eller över vilka de utövar tillsyn. Det bör klargöras att skyldigheten att lämna den begärda informationen under alla förhållanden åligger koncessionshavaren, antingen på grundval av särskilda klausuler som varje upphandlande myndighet eller upphandlande enhet är skyldig att inkludera i samtliga tilldelningsförfaranden, eller på grundval av skyldigheter som medlemsstaterna ålägger koncessionshavaren genom allmänt tillämpliga bestämmelser.

Det bör också klargöras att villkoren för efterlevnadskontroll av tillämpliga miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter som fastställts i unionsrätten, nationell rätt, kollektivavtal eller i internationella miljö-, social- och arbetsrättsliga bestämmelser som anges i detta direktiv, förutsatt att sådana regler och deras tillämpning överensstämmer med unionsrätten, alltid bör tillämpas när en medlemsstats nationella rätt föreskriver en mekanism med solidariskt ansvar för underleverantörer och koncessionshavaren. Det bör dessutom uttryckligen anges att medlemsstaterna bör kunna gå längre än så, t.ex. genom att utvidga skyldigheterna avseende öppenhet eller genom att möjliggöra eller kräva att upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter kontrollerar att underleverantörerna inte befinner sig i någon av

▼B

de situationer där det är befogat att utesluta en ekonomisk aktör. Om sådana åtgärder tillämpas på underleverantörer bör överensstämmelse med de bestämmelser som är tillämpliga på koncessionshavaren garanteras, så att koncessionshavaren, om obligatoriska skäl för uteslutning föreligger, är skyldig att byta ut den berörda underleverantören. Om det av en sådan kontroll framgår att det föreligger icke-obligatoriska skäl för uteslutning, bör det klargöras att de upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna har möjlighet att kräva ett sådant utbyte. Det bör dock också uttryckligen anges att de upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna kan åläggas att kräva att den berörda underleverantören byts ut när uteslutning av koncessionshavaren skulle vara obligatoriskt i sådana fall. Det bör även uttryckligen anges att medlemsstaterna har rätt att införa strängare ansvarsregler enligt nationell rätt.

(73) De upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna bör bedöma anbuden på grundval av ett eller flera tilldelningskriterier. För att säkerställa öppenhet och likabehandling bör kriterierna för tilldelning av koncessioner alltid uppfylla vissa allmänna normer. Normerna kan hänvisa till faktorer som inte är rent ekonomiska, men som påverkar värdet av ett anbud ur den upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens synvinkel och som gör det möjligt att fastställa allmänna ekonomiska fördelar för den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten. Kriterierna bör meddelas alla eventuella anbudssökande eller anbudsgivare i förväg, ha samband med kontraktsföremålet och får inte medföra en obegränsad valfrihet för den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten. De bör möjliggöra effektiv konkurrens och åtföljas av krav som gör det möjligt att verifiera de uppgifter som anbudsgivarna lämnar på ett effektivt sätt. Tilldelningskriterierna bör kunna innefatta bland annat miljökriterier, sociala kriterier eller kriterier avseende innovation. Upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter bör också ange tilldelningskriterierna i fallande prioritetsordning för att säkerställa likabehandling av eventuella anbudsgivare genom att ge dem möjlighet att känna till alla inslag som kommer att beaktas när de utarbetar sina anbud.

I undantagsfall, när den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten mottar ett anbud där det föreslås en innovativ lösning med funktionell prestanda på en exceptionell nivå, som en omdömesgill upphandlande myndighet eller upphandlande enhet inte hade kunnat förutse, bör den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten kunna ändra ordningen mellan tilldelningskriterierna för att beakta de nya möjligheter som denna innovativa lösning medför, förutsatt att det genom en sådan ändring säkerställs likabehandling av alla faktiska eller potentiella anbudsgivare genom att en ny inbjudan att lämna in anbud utfärdas eller, i förekommande fall, genom att ett nytt koncessionsmeddelande offentliggörs.

▼B

(74) Elektroniska medel för information och kommunikation kan i hög grad förenkla offentliggörandet av koncessioner och öka effektiviteten, tempot och öppenheten i koncessionstilldelningsprocesserna. De kan bli standardmedlen för kommunikation och informationsutbyte i koncessionstilldelningsförfaranden, eftersom de i hög grad stärker de ekonomiska aktörernas möjligheter att delta i koncessionstilldelningsförfaranden på hela den inre marknaden.

(75) Koncessioner innefattar normalt långsiktiga och komplexa tekniska och finansiella arrangemang som ofta är föremål för ändrade omständigheter. Det är därför nödvändigt att klargöra under vilka omständigheter ändringar av en koncession under dess utförande kräver ett nytt koncessionstilldelningsförfarande, med hänsyn till relevant rättspraxis från Europeiska unionens domstol. Ett nytt koncessionsförfarande krävs vid materiella ändringar av den ursprungliga koncessionen, särskilt i fråga om omfattningen och innehållet i parternas ömsesidiga rättigheter och skyldigheter, inbegripet fördelningen av immateriella rättigheter. Sådana ändringar visar att parterna har för avsikt att omförhandla väsentliga koncessionsvillkor. Detta är fallet särskilt om de ändrade villkoren skulle ha påverkat resultatet av förfarandet, om de hade ingått i det ursprungliga förfarandet. Ändringar av koncessionen som leder till smärre förändringar av koncessionsvärdet upp till ett visst värde bör alltid vara möjliga utan att ett nytt förfarande för tilldelning av koncessioner måste genomföras. I detta syfte och för att garantera rättslig säkerhet bör detta direktiv föreskriva tröskelvärden under vilka ett nytt tilldelningsförfarande inte krävs. Ändringar av koncessionen som överstiger dessa tröskelvärden bör gå att göra utan att ett nytt tilldelningsförfarande måste genomföras i den mån ändringarna överensstämmer med vissa villkor. Det kan exempelvis gälla för ändringar som har blivit nödvändiga till följd av att upphandlande myndigheters eller upphandlande enheters säkerhetskrav måste uppfyllas och med hänsyn till vissa verksamheters särdrag, exempelvis drift av sportanläggningar i bergsområden och turistanläggningar, där lagstiftningen kan utvecklas med hänsyn till riskerna, i den mån ändringarna överensstämmer med de relevanta villkoren i detta direktiv.

(76) Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter kan ställas inför yttre omständigheter som de inte hade kunnat förutse när de tilldelade koncessionen, särskilt när utförandet av koncessionen sker under en längre tidsperiod. I sådana fall behövs det en viss flexibilitet för att koncessionen ska kunna anpassas till dessa omständigheter utan ett nytt tilldelningsförfarande. Begreppet oförutsebara omständigheter avser omständigheter som inte hade kunnat förutses trots att den upphandlande myndigheten har visat skälig omsorg i förberedelserna av den ursprungliga kontraktstilldelningen med hänsyn till tillgängliga medel, det berörda projektets beskaffenhet och egenskaper, god praxis på det berörda området samt behovet av att säkerställa ett lämpligt förhållande mellan de resurser som ägnas åt att förbereda kontraktstilldelningen och dess förutsebara värde. Detta kan dock inte tillämpas i de fall då en ändring leder till att den övergripande koncessionen får en annan karaktär, exempelvis genom att de byggentreprenader som ska utföras eller de tjänster som ska tillhandahållas ersätts med något annat eller genom att i grunden förändra typen av koncession, eftersom man i en sådan situation kan anta att resultatet skulle ha påverkats. För koncessioner som tilldelas

▼B

för bedrivande av en annan verksamhet än de verksamheter som avses i bilaga II bör en värdeökning som inte kräver ett nytt tilldelningsförfarande inte överstiga 50 % av värdet på den ursprungliga koncessionen. Om flera successiva ändringar görs bör denna begränsning gälla för värdet av varje ändring. Sådana på varandra följande ändringar bör inte syfta till att kringgå detta direktiv.

(77) I överensstämmelse med principerna om likabehandling och öppenhet bör inte en utvald anbudsgivare, t.ex. om en koncession avslutas på grund av brister i fullgörandet, kunna ersättas med en annan ekonomisk aktör utan att koncessionen konkurrensutsätts på nytt. Den utvalda anbudsgivaren som utför koncessionen bör dock, särskilt om koncessionen har tilldelats en grupp ekonomiska aktörer, kunna genomgå vissa strukturella förändringar under fullgörandet av koncessionen, exempelvis rent interna omorganisationer, uppköp, sammanslagningar och förvärv eller obestånd. Sådana strukturella förändringar bör inte automatiskt kräva nya tilldelningsförfaranden för den koncession som anbudsgivaren fullgör.

(78) Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter bör genom ändringsklausuler eller optioner kunna föreskriva en möjlighet att införa ändringar av koncessioner, men dessa klausuler bör inte ge dem obegränsad frihet. I detta direktiv bör därför fastställas i vilken utsträckning ändringsmöjligheter får föreskrivas i den ursprungliga koncessionen. Det bör följaktligen klargöras att man genom tillräckligt tydligt utformade ändringsklausuler eller optioner exempelvis får föreskriva prisindexering eller säkerställa att t.ex. kommunikationsutrustning som ska levereras under en given tidsperiod fortsätter att vara lämplig också om kommunikationsprotokollen ändras eller om andra tekniska förändringar inträffar. Det bör också vara möjligt att genom tillräckligt klara klausuler föreskriva anpassningar av koncessionen som har blivit nödvändiga på grund av tekniska svårigheter som har uppstått vid användning eller underhåll. Det bör även erinras om att koncessioner exempelvis både kan inbegripa ordinarie underhåll och föreskriva extraordinära underhållsåtgärder som kan visa sig vara nödvändiga för att säkra ett fortsatt tillhandahållande av en offentlig tjänst.

(79) Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter kan ställas inför situationer där kompletterande byggentreprenader eller tjänster blir nödvändiga. I sådana fall bör en ändring av den ursprungliga koncessionen utan något nytt koncessionstilldelningsförfarande anses berättigad, förutsatt att villkoren i detta direktiv är uppfyllda.

▼B

(80) Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter ställs ibland inför omständigheter som kräver att koncessioner avslutas i förtid för att de skyldigheter som följer av unionsrätten på området koncessioner ska uppfyllas. Medlemsstaterna bör därför se till att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter har möjlighet att i enlighet med villkor som bestäms av nationell rätt avsluta en koncession under dess löptid, om detta krävs enligt unionsrätten.

(81) För att säkerställa ett lämpligt rättsligt skydd för anbudssökande och anbudsgivare i koncessionstilldelningsförfaranden samt en effektiv kontroll av att detta direktiv och principerna i EUF-fördraget efterlevs, bör rådets direktiv 89/665/EEG ([1]) och 92/13/EEG ([2]) också gälla för tjänstekoncessioner och byggkoncessioner som tilldelas av upphandlande myndigheter och upphandlande enheter. Direktiven 89/665/EEG och 92/13/EEG bör därför ändras i enlighet med detta.

(82) Behandling av personuppgifter enligt detta direktiv bör regleras i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG ([3]).

(83) Medlemsstaterna ska konsekvent och systematiskt övervaka hur reglerna om tilldelning av koncessioner genomförs och fungerar, för att säkerställa att unionsrätten tillämpas effektivt och enhetligt.

(84) Kommissionen bör utvärdera de ekonomiska effekterna på den inre marknaden, särskilt faktorer såsom gränsöverskridande tilldelning av kontrakt, små och medelstora företags deltagande och transaktionskostnader, av tillämpningen av de tröskelvärden som fastställs i detta direktiv och undantaget i artikel 12 med beaktande av vattensektorns specifika struktur. Kommissionen bör rapportera till Europaparlamentet och rådet senast den 18 april 2019. I enlighet med artikel XXIV.7 i WTO-avtalet ska detta bli föremål för ytterligare förhandlingar tre år efter det att det har trätt i kraft, och med jämna mellanrum därefter. I detta sammanhang bör också lämpligheten av tröskelvärdenas nivå granskas vid förhandlingar enligt WTO-avtalet med beaktande av effekterna av inflationen och transaktionskostnaderna. Kommissionen bör, där så är möjligt och lämpligt, överväga att föreslå en ökning

([1]) Rådets direktiv 89/665/EEG av den 21 december 1989 om samordning av lagar och andra författningar för prövning av offentlig upphandling av varor och bygg- och anläggningsarbeten (EGT L 395, 30.12.1989, s. 33).

([2]) Rådets direktiv 92/13/EEG av den 25 februari 1992 om samordning av lagar och andra författningar om gemenskapsregler om upphandlingsförfaranden tillämpade av företag och verk inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna (EGT L 76, 23.3.1992, s. 14).

([3]) Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31).

▼B

av de tröskelvärden som är tillämpliga enligt WTO-avtalet under nästa förhandlingsrunda. Om dessa tröskelvärden ändras bör kommissionens rapport, i förekommande fall, följas av ett lagstiftningsförslag om ändring av de tröskelvärden som fastställs i detta direktiv.

(85) I syfte att anpassa detta direktiv till den snabba tekniska och ekonomiska utvecklingen och förändringar av regelverken, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på översynen av den förteckning över akter som anges i bilaga III, översynen av den tekniska utformningen av metoderna för att beräkna tröskelvärdet och regelbundet se över själva tröskelvärdet, ändringen av hänvisningarna till CPV-nomenklaturen och anpassningen av förteckningen av akter som anges i bilaga X. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.

(86) För att säkerställa enhetliga villkor när det gäller förfarandet för att utforma och överföra meddelanden samt avsända och offentliggöra de uppgifter som avses i bilagorna V, VII och VIII, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ([1]). Det rådgivande förfarandet bör användas för antagandet av genomförandeakter som inte har några konsekvenser från ekonomisk synpunkt eller när det gäller arten och omfattningen av de skyldigheter som följer av detta direktiv. Dessa akter har tvärtom ett rent administrativt syfte och tjänar ändamålet att underlätta tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv.

(87) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att samordna medlemsstaternas lagar och andra författningar om vissa koncessionsförfaranden, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(88) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument av den 28 september 2011 har medlemsstaterna åtagit sig att, i de fall detta är berättigat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

▼B

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I:	SYFTE, TILLÄMPNINGSOMRÅDE, PRINCIPER OCH DEFINITIONER
KAPITEL I:	Tillämpningsområde, allmänna principer och definitioner
AVSNITT I:	SYFTE, TILLÄMPNINGSOMRÅDE, ALLMÄNNA PRINCIPER, DEFINITIONER OCH TRÖSKELVÄRDE
Artikel 1:	Syfte och tillämpningsområde
Artikel 2:	Principen om myndigheters självstyre
Artikel 3:	Principen om likabehandling, icke-diskriminering och öppenhet
Artikel 4:	Frihet att definiera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse
Artikel 5:	Definitioner
Artikel 6:	Upphandlande myndigheter
Artikel 7:	Upphandlande enheter
Artikel 8:	Tröskelvärde och metoder för beräkning av det uppskattade värdet av koncessioner
Artikel 9:	Revidering av tröskelvärdet
AVSNITT II:	UNDANTAG
Artikel 10:	Undantag som gäller koncessioner som tilldelas av upphandlande myndigheter och upphandlande enheter
Artikel 11:	Särskilda undantag på området för elektronisk kommunikation
Artikel 12:	Särskilda undantag inom vattenområdet
Artikel 13:	Koncessioner som tilldelas anknutna företag
Artikel 14:	Koncessioner som tilldelas ett samriskföretag eller en upphandlande enhet som ingår i ett samriskföretag
Artikel 15:	Upphandlande enheters anmälan av upplysningar
Artikel 16:	Undantag för verksamheter som är direkt konkurrensutsatta
Artikel 17:	Koncessioner mellan enheter i den offentliga sektorn
AVSNITT III:	ALLMÄNNA BESTÄMMELSER
Artikel 18:	Koncessionens varaktighet
Artikel 19:	Sociala tjänster och andra särskilda tjänster
Artikel 20:	Blandade kontrakt
Artikel 21:	Blandade kontrakt som avser försvars- eller säkerhetsaspekter

▼B

Artikel 22:	Kontrakt som omfattar både verksamheter som avses i bilaga II och andra verksamheter
Artikel 23:	Koncessioner som omfattar både verksamheter som avses i bilaga II och verksamhet som avser försvars- eller säkerhetsaspekter
AVSNITT IV:	SÄRSKILDA SITUATIONER
Artikel 24:	Reserverade koncessioner
Artikel 25:	Forsknings- och utvecklingstjänster
KAPITEL II:	Principer
Artikel 26:	Ekonomiska aktörer
Artikel 27:	Nomenklatur
Artikel 28:	Sekretess
Artikel 29:	Regler för kommunikation
AVDELNING II:	BESTÄMMELSER OM TILLDELNING AV KONCESSIONER: ALLMÄNNA PRINCIPER OCH FÖRFARANDEGARANTIER
KAPITEL I:	Allmänna principer
Artikel 30:	Allmänna principer
Artikel 31:	Koncessionsmeddelanden
Artikel 32:	Meddelanden om koncessionstilldelning
Artikel 33:	Utformning och offentliggörande av meddelanden
Artikel 34:	Elektronisk tillgång till koncessionsdokument
Artikel 35:	Korruptionsbekämpning och förebyggande av intressekonflikter
KAPITEL II:	Förfarandegarantier
Artikel 36:	Tekniska krav och funktionskrav
Artikel 37:	Förfarandegarantier
Artikel 38:	Urval och kvalitativ bedömning av anbudssökande
Artikel 39:	Sista datum för mottagande av ansökningar om koncessioner
Artikel 40:	Information till anbudssökande och anbudsgivare
Artikel 41:	Tilldelningskriterier
AVDELNING III:	BESTÄMMELSER OM UTFÖRANDE AV KONCESSIONER
Artikel 42:	Anlitande av underleverantör
Artikel 43:	Ändringar av kontrakt under löptiden
Artikel 44:	Uppsägning av koncessioner
Artikel 45:	Övervakning och rapportering

▼B

AVDELNING IV: ÄNDRINGAR AV DIREKTIVEN 89/665/EEG OCH 92/13/EEG

Artikel 46: Ändringar av direktiv 89/665/EEG

Artikel 47: Ändringar av direktiv 92/13/EEG

AVDELNING V: DELEGERADE BEFOGENHETER, GENOMFÖRANDEBEFOGENHETER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 48: Utövande av delegeringen

Artikel 49: Skyndsamt förfarande

Artikel 50: Kommittéförfarande

Artikel 51: Införlivande

Artikel 52: Övergångsbestämmelser

Artikel 53: Övervakning och rapportering

Artikel 54: Ikraftträdande

Artikel 55: Adressater

BILAGOR:

BILAGA I: FÖRTECKNING ÖVER VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV ARTIKEL 5.7

BILAGA II: VERKSAMHETER SOM UTÖVAS AV UPPHANDLANDE ENHETER ENLIGT ARTIKEL 7

BILAGA III: FÖRTECKNING ÖVER UNIONSRÄTTSAKTER SOM AVSES I ARTIKEL 7.2 b

BILAGA IV: TJÄNSTER SOM AVSES I ARTIKEL 19

BILAGA V: INFORMATION SOM SKA FINNAS I KONCESSIONSMEDDELANDEN I ENLIGHET MED ARTIKEL 31

BILAGA VI: INFORMATION SOM SKA FINNAS I FÖRHANDSMEDDELANDEN OM KONCESSIONER FÖR SOCIALA TJÄNSTER OCH ANDRA SÄRSKILDA TJÄNSTER I ENLIGHET MED ARTIKEL 31.3

BILAGA VII: INFORMATION SOM SKA FINNAS I MEDDELANDEN OM KONCESSIONSTILLDELNING I ENLIGHET MED ARTIKEL 32

BILAGA VIII: INFORMATION SOM SKA FINNAS I MEDDELANDEN OM KONCESSIONSTILLDELNING SOM AVSER KONCESSIONER FÖR SOCIALA TJÄNSTER OCH ANDRA SÄRSKILDA TJÄNSTER I ENLIGHET MED ARTIKEL 32

BILAGA IX: OFFENTLIGGÖRANDE

▼B

BILAGA X: FÖRTECKNING ÖVER INTERNATIONELLA SOCIALA OCH MILJÖRELATERADE KONVENTIONER SOM AVSES I ARTIKEL 30.3

BILAGA XI: INFORMATION SOM SKA FINNAS I MEDDELANDEN OM ÄNDRINGAR AV EN KONCESSION UNDER LÖPTIDEN I ENLIGHET MED ARTIKEL 43

AVDELNING I

SYFTE, TILLÄMPNINGSOMRÅDE, PRINCIPER OCH DEFINITIONER

KAPITEL I

Tillämpningsområde, allmänna principer och definitioner

Avsnitt I

Syfte, tillämpningsområde, allmänna principer, definitioner och tröskelvärde

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs regler om upphandlingsförfaranden för upphandlande myndigheter och upphandlande enheter i form av koncessioner, vars värde uppskattas till minst de tröskelvärden som fastställs i artikel 8.

2. Detta direktiv gäller för tilldelning av byggkoncessioner eller tjänstekoncessioner till ekonomiska aktörer, av

a) upphandlande myndigheter, eller

b) upphandlande enheter, förutsatt att byggentreprenaderna eller tjänsterna är avsedda för utförandet av en av de verksamheter som avses i bilaga II.

3. Tillämpningen av detta direktiv ska ske i enlighet med artikel 346 i EUF-fördraget.

4. Överenskommelser, beslut eller andra rättsliga instrument för överföring mellan upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter eller grupper av upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter av befogenheter och ansvar för fullgörande av offentliga uppdrag som inte innebär att avtalade prestationer fullgörs mot ersättning, ska ses som en del av den berörda medlemsstatens interna organisation och påverkas därmed inte på något sätt av detta direktiv.

Artikel 2

Principen om myndigheters självstyre

1. I detta direktiv erkänns principen om nationella, regionala och lokala myndigheters självstyre i överensstämmelse med nationell rätt och unionsrätt. Dessa myndigheter är fria att besluta om hur utförande av byggentreprenader eller tillhandahållande av tjänster bäst sker, särskilt för att säkerställa en hög nivå av kvalitet, säkerhet och överkomlighet, likabehandling samt främjande av allmän tillgång och användarnas rättigheter när det gäller offentliga tjänster.

▼B

Dessa myndigheter får därför välja att utföra sina uppgifter av allmänintresse med egna resurser eller i samarbete med andra myndigheter eller genom att delegera dem till ekonomiska aktörer.

2. Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas egendomsordning. Det kräver framför allt inte att offentliga företag som tillhandahåller tjänster till allmänheten privatiseras.

Artikel 3

Principen om likabehandling, icke-diskriminering och öppenhet

1. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter ska behandla ekonomiska aktörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt förfara på ett öppet och proportionerligt sätt.

Förfarandet för tilldelning av koncessioner, inklusive uppskattningen av värdet, ska inte utformas i syfte att undanta det från detta direktivs tillämpningsområde eller att på ett otillbörligt sätt favorisera eller missgynna vissa ekonomiska aktörer eller vissa byggentreprenader, varor eller tjänster.

2. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter ska sträva efter att säkerställa öppenhet i tilldelningsförfarandet och vid kontraktets fullgörande, samtidigt som artikel 28 iakttas.

Artikel 4

Frihet att definiera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse

1. Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas frihet att i enlighet med unionsrätten definiera vad de anser vara tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, hur dessa tjänster bör organiseras och finansieras i enlighet med bestämmelserna om statligt stöd samt vilka särskilda krav de bör underställas. Detta direktiv påverkar inte heller hur medlemsstaterna organiserar sina system för social trygghet.

2. Icke-ekonomiska tjänster av allmänt intresse ska inte omfattas av detta direktivs tillämpningsområde.

Artikel 5

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *koncession:* byggkoncession eller tjänstekoncession, enligt definitionerna i leden a och b:

   a) *byggkoncession:* skriftligt kontrakt med ekonomiska villkor genom vilket en eller flera upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter anförtror utförande av byggentreprenad till en eller flera ekonomiska aktörer, där ersättningen för arbetet endast utgörs av rätten att utnyttja det byggnadsverk som är föremål för kontraktet eller av dels en sådan rätt, dels betalning.

▼B

b) *tjänstekoncession:* skriftligt kontrakt med ekonomiska villkor genom vilket en eller flera upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter anförtror tillhandahållande och förvaltning av tjänster som inte avser utförande av byggentreprenad enligt led a till en eller flera ekonomiska aktörer, där ersättningen för tjänsterna endast utgörs av rätten att utnyttja de tjänster som är föremål för kontraktet eller av dels en sådan rätt, dels betalning.

Tilldelningen av en byggkoncession eller tjänstekoncession innefattar att verksamhetsrisken vid utnyttjandet av dessa byggnadsverk eller tjänster, som omfattar efterfrågerisken eller utbudsrisken eller bådadera, överförs till koncessionshavaren. Koncessionshavaren ska anses överta verksamhetsrisken om denne, vid normala verksamhetsförhållanden, inte är garanterad att få tillbaka de investeringar som gjorts och de kostnader som uppstått under utnyttjandet av det byggnadsverk eller tillhandahållandet av de tjänster som är föremål för koncessionen. Den del av risken som överförs på koncessionshavaren ska omfatta verklig exponering för marknadens nycker, vilket innebär att eventuella uppskattade förluster för koncessionshavaren inte ska vara endast nominella eller försumbara.

2. *ekonomisk aktör:* varje fysisk eller juridisk person, offentlig enhet eller grupp av sådana personer eller enheter, inbegripet tillfälliga sammanslutningar av företag, som erbjuder sig att utföra en byggentreprenad, realisera ett byggnadsverk och/eller leverera varor eller tillhandahålla tjänster på marknaden.

3. *anbudssökande:* en ekonomisk aktör som har ansökt om att få delta i eller har inbjudits att delta i ett förfarande för koncessionstilldelning.

4. *anbudsgivare:* en ekonomisk aktör som har lämnat ett anbud.

5. *koncessionshavare:* en ekonomisk aktör som har tilldelats en koncession.

6. *skriftlig:* varje uttryck bestående av ord eller siffror som kan läsas, återges och sedan meddelas, inklusive uppgifter som överförs och lagras med elektroniska medel.

7. *utförande av byggentreprenad:* utförande eller såväl projektering som utförande av byggentreprenader relaterade till en verksamhet som avses i bilaga I eller av ett byggnadsverk eller realisering, oavsett medel, av ett byggnadsverk som tillgodoser de krav som specificerats av den upphandlande myndighet eller upphandlande enhet som utövar ett avgörande inflytande över typen eller projekteringen av byggnadsverket.

8. *byggnadsverk:* ett resultat av bygg- och anläggningsarbeten, betraktat som en helhet och vilket i sig fullgör en ekonomisk eller teknisk funktion.

9. *elektroniska medel:* elektronisk utrustning för behandling (även digital komprimering) och lagring av data som sänds, överförs och mottas via kabel, radiovågor, på optisk eller annan elektromagnetisk väg.

▼B

10. *ensamrätt:* en rättighet som beviljats av en behörig myndighet i en medlemsstat genom lag eller annan författning som är förenlig med fördragen, som begränsar bedrivandet av en verksamhet till en enda ekonomisk aktör och som väsentligt påverkar andra ekonomiska aktörers möjligheter att bedriva en sådan verksamhet.

11. *särskild rättighet:* en rättighet som beviljats av en behörig myndighet i en medlemsstat genom lag eller annan författning som är förenlig med fördragen, som begränsar bedrivandet av en verksamhet till två eller flera ekonomiska aktörer och som väsentligt påverkar andra ekonomiska aktörers möjligheter att bedriva en sådan verksamhet.

12. *koncessionsdokument:* alla dokument som utarbetas av den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten eller som denna hänvisar till för att beskriva eller fastställa innehållet i koncessionen eller förfarandet, inbegripet koncessionsmeddelandet, de tekniska kraven och funktionskraven, förslag till koncessionsvillkor, format för de handlingar som ska lämnas in av anbudssökande och anbudsgivare, upplysningar om allmänt tillämpliga skyldigheter samt eventuella kompletterande handlingar.

13. *innovation:* genomförande av en ny eller väsentligt förbättrad vara, tjänst eller process, som inbegriper men inte begränsar sig till produktions-, byggnads- eller anläggningsprocesser, en ny marknadsföringsmetod eller en ny organisationsmetod inom affärspraxis, arbetsplatsorganisation eller yttre förbindelser, bland annat i syfte att bidra till att lösa samhällsproblem eller stödja Europa 2020-strategin.

Artikel 6

Upphandlande myndigheter

1. I detta direktiv avses med *upphandlande myndigheter* statliga, regionala eller lokala myndigheter, offentligrättsliga organ eller sammanslutningar av en eller flera sådana myndigheter eller ett eller flera sådana offentligrättsliga organ, dock inte de myndigheter, organ eller sammanslutningar som bedriver någon av de verksamheter som avses i bilaga II eller tilldelar en koncession för bedrivande av någon av dessa verksamheter.

2. Med *regionala myndigheter* avses alla myndigheter för administrativa enheter som anges i en icke uttömmande förteckning i Nuts 1 och 2 enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1059/2003 ([1]).

3. Med *lokala myndigheter* avses alla myndigheter för administrativa enheter som ingår i Nuts 3 och mindre administrativa enheter enligt förordning (EG) nr 1059/2003.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1059/2003 av den 26 maj 2003 om inrättande av en gemensam nomenklatur för statistiska territoriella enheter (Nuts) (EUT L 154, 21.6.2003, s. 1).

▼B

4. Med *offentligrättsliga organ* avses varje organ som har samtliga följande egenskaper:

a) Det har särskilt inrättats för att tillgodose behov i det allmännas intresse, utan industriell eller kommersiell karaktär.

b) Det är en juridisk person.

c) Det finansieras till största delen av statliga, regionala eller lokala myndigheter, eller av andra offentligrättsliga organ, eller står under kontroll av sådana organ eller myndigheter, eller har ett förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan där mer än hälften av ledamöterna utses av statliga, regionala eller lokala myndigheter eller av andra offentligrättsliga organ.

Artikel 7

Upphandlande enheter

1. I detta direktiv avses med *upphandlande enheter* enheter som bedriver någon av de verksamheter som avses i bilaga II och tilldelar en koncession för bedrivande av någon av dessa verksamheter och som är antingen

a) statliga, regionala eller lokala myndigheter, offentligrättsliga organ eller sammanslutningar av en eller flera sådana myndigheter eller ett eller flera sådana offentligrättsliga organ,

b) offentliga företag i den mening som avses i punkt 4 i denna artikel, eller

c) andra enheter än de som avses i leden a och b i denna punkt, men som bedriver sin verksamhet på grundval av särskilda rättigheter eller ensamrätter vilka beviljats för bedrivande av någon av de verksamheter som avses i bilaga II.

2. Enheter som har beviljats särskilda rättigheter eller ensamrätter genom ett förfarande som offentliggjorts på lämpligt sätt och där beviljandet av dessa rättigheter har grundats på objektiva kriterier ska inte utgöra *upphandlande enheter* i den mening som avses i punkt 1 c. Sådana förfaranden ska innefatta

a) upphandlingsförfaranden med föregående meddelande om upphandling i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU ([1]) och direktiv 2014/25/EU, 2009/81/EG eller detta direktiv, och

b) förfaranden i enlighet med andra unionsrättsakter som förtecknas i bilaga III och säkerställer tillräcklig föregående öppenhet i samband med beviljande av tillstånd på grundval av objektiva kriterier.

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling (se sidan 65 i detta nummer av EUT).

▼B

3. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 48 med avseende på ändring av förteckningen över unionsrättsakter i bilaga III om ändringarna visar sig vara nödvändiga på grund av att dessa akter upphävts eller ändrats eller på grund av att nya akter antagits.

4. Med *offentligt företag* avses varje företag över vilket upphandlande myndigheter kan utöva ett direkt eller indirekt bestämmande inflytande till följd av ägarförhållande, finansiellt deltagande eller de regler som styr företaget.

De upphandlande myndigheterna ska anses utöva bestämmande inflytande i följande fall, där de direkt eller indirekt

a) äger större delen av företagets tecknade kapital,

b) kontrollerar majoriteten av de rösträtter som är knutna till företagets emitterade aktier, eller

c) kan utse mer än halva antalet ledamöter i företagets administrativa, styrande eller övervakande organ.

Artikel 8

Tröskelvärde och metoder för beräkning av det uppskattade värdet av koncessioner

1. Detta direktiv ska tillämpas på koncessioner vars värde uppgår till minst ►**M1** 5 225 000 EUR ◄.

2. Värdet av en koncession ska vara koncessionshavarens sammanlagda omsättning som genererats under kontraktets varaktighet, exklusive mervärdesskatt, enligt uppskattning av den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten, som ersättning för de byggentreprenader och tjänster som koncessionen avser, inbegripet varor som följer med sådana byggentreprenader och tjänster.

Det uppskattade värdet ska gälla vid den tidpunkt då koncessionsmeddelandet skickas ut eller, om ett sådant meddelande inte krävs, vid den tidpunkt då den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten inleder förfarandet för koncessionstilldelning, till exempel genom att man kontaktar ekonomiska aktörer i samband med upphandlingen.

Om värdet av koncessionen vid tidpunkten för tilldelningen är mer än 20 % högre än koncessionens uppskattade värde ska, vid tillämpningen av punkt 1, den giltiga uppskattningen vara värdet av koncessionen vid tidpunkten för tilldelningen.

3. Det uppskattade värdet av en koncession ska beräknas med hjälp av en objektiv metod som ska anges i koncessionsdokumenten. När upphandlande myndigheter och upphandlande enheter beräknar det uppskattade värdet av koncessionen ska de, i tillämpliga fall, ta särskild hänsyn till

a) värdet av varje form av eventuell optionsrätt och förlängning av koncessionens varaktighet,

▼B

b) intäkter från betalning av avgifter och straffavgifter från användarna av byggnadsverken eller tjänsterna, utom sådana som tagits ut på den upphandlande myndighetens eller den upphandlande enhetens vägnar,

c) ersättningar eller varje ekonomisk fördel oavsett form från den upphandlande myndigheten eller den upphandlande enheten eller någon annan myndighet till koncessionshavaren, inbegripet ersättning för fullgörandet av en skyldighet att tillhandahålla ett offentligt uppdrag och offentligt investeringsstöd,

d) värdet av bidrag eller andra ekonomiska fördelar oavsett form från tredje parter för utförandet av koncessionen,

e) intäkter från försäljning av eventuella tillgångar som är en del av koncessionen,

f) värdet av alla varor och tjänster som görs tillgängliga för koncessionshavaren av de upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna, förutsatt att de är nödvändiga för att utföra byggentreprenaderna eller tjänsterna,

g) premier eller ersättningar till anbudssökande eller anbudsgivare.

4. Metoden för beräkningen av det uppskattade värdet av en koncession får inte väljas i syfte att undanta den från detta direktivs tillämpningsområde. En koncession får inte delas upp för att förhindra att upphandlingen omfattas av detta direktiv, såvida inte detta motiveras av objektiva skäl.

5. Om ett planerat byggnadsverk eller ett planerat tillhandahållande av tjänster kan innebära att flera koncessioner tilldelas i form av delkontrakt, ska det uppskattade totala värdet av samtliga delkontrakt beaktas.

6. Om det sammanlagda värdet av delkontrakten uppgår till minst det tröskelvärde som anges i denna artikel, ska detta direktiv tillämpas på tilldelningen av varje delkontrakt.

Artikel 9

Revidering av tröskelvärdet

1. Kommissionen ska vartannat år från och med den 30 juni 2013 kontrollera att det tröskelvärde som fastställs i artikel 8.1 motsvarar det tröskelvärde som fastställs för byggkoncessioner i Världshandelsorganisationens avtal om offentlig upphandling (nedan kallat *WTO-avtalet*), och ska vid behov revidera det tröskelvärdet i enlighet med den här artikeln.

I enlighet med den beräkningsmetod som anges i WTO-avtalet ska kommissionen beräkna tröskelvärdet utifrån genomsnittlig dagskurs för euro, uttryckt i särskilda dragningsrätter (nedan kallade *SDR*), under en period på 24 månader som slutar den 31 augusti omedelbart före den revidering som börjar gälla den 1 januari. Om det behövs ska det reviderade tröskelvärdet avrundas nedåt till närmaste tusental euro för att säkerställa iakttagandet av det gällande tröskelvärdet enligt WTO-avtalet, uttryckt i SDR.

▼B

2. Kommissionen ska vartannat år från och med den 1 januari 2014 fastställa motvärdet till det tröskelvärde som avses i artikel 8.1 i nationella valutor när det gäller de medlemsstater som inte har euron som valuta, och som ska revideras i enlighet med punkt 1 i den här artikeln.

I enlighet med den beräkningsmetod som anges i WTO-avtalet ska dessa motvärden fastställas på grundval av den genomsnittliga dagskursen för dessa valutor motsvarande det tillämpliga tröskelvärdet uttryckt i euro under de 24 månader som slutar den 31 augusti omedelbart före den revidering som börjar gälla den 1 januari.

3. Kommissionen ska offentliggöra det reviderade tröskelvärdet enligt punkt 1, dess motvärde i de nationella valutor som avses i punkt 2 första stycket och det motvärde som fastställs i enlighet med punkt 2 andra stycket i *Europeiska unionens officiella tidning* i början av november månad efter revideringen.

4. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 48 för att anpassa de metoder som anges i punkt 1 andra stycket i denna artikel till eventuella ändringar i den metod som anges i WTO-avtalet för en revidering av det tröskelvärde som avses i artikel 8.1 samt för att fastställa de motsvarande värdena i nationella valutor när det gäller de medlemsstater som inte har euron som valuta i enlighet med punkt 2 i den här artikeln.

Kommissionen ska också ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 48 för att revidera det tröskelvärde som avses i artikel 8.1 i enlighet med punkt 1 i den här artikeln.

5. Om det är nödvändigt att revidera det tröskelvärdet och det på grund av tidsbrist inte går att använda förfarandet i artikel 48 och det därför föreligger tvingande skäl till skyndsamhet, ska det förfarande som anges i artikel 49 tillämpas på de delegerade akter som antas enligt punkt 4 andra stycket i den här artikeln.

Avsnitt II

Undantag

Artikel 10

Undantag som gäller koncessioner som tilldelas av upphandlande myndigheter och upphandlande enheter

1. Detta direktiv ska inte tillämpas på tjänstekoncessioner som tilldelas en upphandlande myndighet eller en upphandlande enhet i enlighet med artikel 7.1 a eller en sammanslutning av sådana, på grundval av en ensamrätt.

▼B

Detta direktiv ska inte tillämpas på tjänstekoncessioner som tilldelas en ekonomisk aktör på grundval av en ensamrätt som har beviljats i enlighet med EUF-fördraget och unionsrättsakter om gemensamma regler om marknadstillträde som är tillämpliga på verksamheter som avses i bilaga II.

2. Genom undantag från punkt 1 andra stycket i denna artikel ska bestämmelserna i artikel 32 gälla när unionens sektorslagstiftning som avses i det stycket inte föreskriver sektorsspecifika regler för öppenhet och insyn.

När en medlemsstat beviljar en ekonomisk aktör ensamrätt att bedriva någon av de verksamheter som avses i bilaga II ska den underrätta kommissionen om detta inom en månad efter det att ensamrätten beviljats.

3. Detta direktiv ska inte tillämpas på tjänstekoncessioner för lufttransporttjänster som grundas på beviljande av en sådan operativ licens som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 ([1]), och inte heller på koncessioner för kollektivtrafik i den mening som avses i förordning (EG) nr 1370/2007.

4. Detta direktiv ska inte tillämpas på koncessioner som den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten är skyldig att tilldela eller anordna enligt andra förfaranden än de som föreskrivs i detta direktiv, som fastställts i enlighet med något av följande:

a) Ett rättsligt instrument som medför internationella rättsliga skyldigheter, såsom ett internationellt avtal som i överensstämmelse med EUF-fördraget har ingåtts mellan en medlemsstat och ett eller flera tredjeländer eller delar av sådana och som omfattar byggentreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för ett projekt som signatärerna ska genomföra eller utnyttja gemensamt.

b) En internationell organisation.

Detta direktiv ska inte tillämpas på koncessioner som den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten tilldelar i enlighet med upphandlingsregler som fastställts av en internationell organisation eller ett internationellt finansinstitut, där koncessionerna helt finansieras av den organisationen eller det institutet. När det gäller koncessioner som till största delen medfinansieras av en internationell organisation eller ett internationellt finansinstitut, ska parterna enas om tillämpliga upphandlingsförfaranden.

Medlemsstaterna ska lämna alla rättsliga instrument som avses i led a i första stycket i denna punkt till kommissionen, som får rådfråga den rådgivande kommitté för offentlig upphandling som avses i artikel 50.

Denna punkt ska inte tillämpas på koncessioner på försvars- och säkerhetsområdet enligt direktiv 2009/81/EG.

5. Detta direktiv ska inte tillämpas på koncessioner på försvars- och säkerhetsområdet enligt direktiv 2009/81/EG, som regleras av

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen (EUT L 293, 31.10.2008, s. 3).

▼B

a) särskilda förfaranderegler i enlighet med ett internationellt avtal eller en överenskommelse som ingåtts mellan en eller flera medlemsstater och ett eller flera tredje länder,

b) särskilda förfaranderegler i enlighet med ett internationellt avtal eller en överenskommelse som ingåtts om stationering av trupper och som berör en medlemsstats eller ett tredje lands åtaganden, eller

c) särskilda förfaranderegler som tillämpas av en internationell organisation som gör inköp för sitt eget bruk, eller koncessioner som ska tilldelas av en medlemsstat i enlighet med sådana särskilda förfaranderegler.

6. Detta direktiv ska tillämpas på tilldelning av koncessioner på försvars- och säkerhetsområdet, enligt vad som avses i direktiv 2009/81/EG, med undantag för följande:

a) Koncessioner för vilka tillämpningen av detta direktiv skulle innebära en skyldighet för en medlemsstat att tillhandahålla information vars avslöjande den anser strida mot medlemsstatens väsentliga säkerhetsintressen, eller om upphandlingen och fullgörandet av en koncession omfattas av sekretess eller måste åtföljas av särskilda säkerhetsåtgärder i enlighet med de lagar och andra författningar som gäller i en medlemsstat, förutsatt att medlemsstaten har fastslagit att de berörda väsentliga intressena inte kan garanteras genom mindre ingripande åtgärder, såsom de som avses i punkt 7.

b) Koncessioner som tilldelats inom ramen för ett samarbetsprogram som avses i artikel 13 c i direktiv 2009/81/EG.

c) Koncessioner som tilldelats en regering av en annan regering för byggentreprenader och tjänster som är direkt förknippade med militär utrustning eller utrustning av känslig karaktär, byggentreprenader och tjänster särskilt för militära ändamål, eller byggentreprenader och tjänster av känslig karaktär.

d) Koncessioner som tilldelas i ett tredjeland och utförs när styrkor är stationerade utanför unionens territorium, och där de operativa behoven medför att koncessionerna måste ingås med ekonomiska aktörer i det område där operationen genomförs.

e) Koncessioner som på annat sätt omfattas av ett undantag enligt detta direktiv.

7. Detta direktiv ska inte tillämpas på koncessioner som inte annars omfattas av ett undantag enligt punkt 6, om skyddet av en medlemsstats väsentliga säkerhetsintressen inte kan garanteras genom mindre ingripande åtgärder, exempelvis genom att det ställs krav för att skydda den konfidentiella karaktären hos den information som den upphandlande myndigheten eller den upphandlande enheten lämnar ut i ett förfarande för tilldelning av koncessioner enligt detta direktiv.

▼B

8. Detta direktiv ska inte tillämpas på tjänstekoncessioner som avser

a) förvärv eller hyra, oavsett finansieringsform, av mark, befintliga byggnader eller annan fast egendom eller rättigheter till sådan egendom,

b) anskaffning, utveckling, produktion eller samproduktion av programmaterial avsett för audiovisuella medietjänster eller radiotjänster som tilldelas av leverantörer av medietjänster eller radiotjänster, eller koncessioner för sändningstid eller tillhandahållande av program som tilldelas leverantörer av audiovisuella medietjänster eller radiotjänster. Med avseende på tillämpningen av detta led har *audiovisuella medietjänster* och *leverantörer av medietjänster* samma betydelse som i artikel 1.1 a respektive 1.1 d i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU ([1]). *Program* ska ha samma betydelse som i artikel 1.1 b i det direktivet, men ska också omfatta radioprogram och radioprogrammaterial. Dessutom ska *programmaterial* i denna bestämmelse ha samma betydelse som *program*.

c) skiljemanna- och förlikningsuppdrag,

d) någon av följande juridiska tjänster, nämligen

i) företrädande av en klient, av en advokat i den mening som avses i artikel 1 i rådets direktiv 77/249/EEG ([2]), vid

— skiljeförfarande eller förlikning i en medlemsstat, ett tredjeland eller en internationell skiljeförfarande- eller förlikningsinstans, eller

— rättsliga förfaranden i domstolar, i tribunaler eller hos myndigheter i en medlemsstat eller ett tredjeland eller vid internationella domstolar, tribunaler eller institutioner,

ii) juridisk rådgivning i förberedande syfte inför något av de förfaranden som avses i led i i detta led eller när det finns en påtaglig indikation om och en stor sannolikhet för att det ärende som rådgivningen gäller kommer att bli föremål för sådana förfaranden, förutsatt att rådgivningen ges av en advokat i den mening som avses i artikel 1 i direktiv 77/249/EEG,

iii) tjänster inom certifiering och autentisering av dokument som måste tillhandahållas av notarier,

iv) juridiska tjänster som tillhandahålls av förvaltare eller förmyndare eller andra juridiska tjänster vars tillhandahållare är utsedda av en domstol eller tribunal i medlemsstaten i fråga eller enligt lag är utsedda att utföra särskilda uppgifter under överinseende av sådana tribunaler eller domstolar,

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster) (EUT L 95, 15.4.2010, s. 1).

([2]) Rådets direktiv 77/249/EEG av den 22 mars 1977 om underlättande för advokater att effektivt begagna sig av friheten att tillhandahålla tjänster (EGT L 78, 26.3.1977, s. 17).

▼B

v) andra juridiska tjänster som i medlemsstaten i fråga är förenade, om än tillfälligt, med utövandet av offentlig makt.

e) finansiella tjänster i samband med utfärdande, försäljning, förvärv eller överlåtelse av värdepapper eller andra finansiella instrument i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG ([1]), centralbankstjänster och insatser som genomförs tillsammans med Europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten och Europeiska stabilitetsmekanismen,

f) lån, även i samband med utfärdande, försäljning, förvärv eller överlåtelse av värdepapper eller andra finansiella instrument,

g) civilförsvarstjänster, räddningstjänster och tjänster för förebyggande av fara som tillhandahålls av icke-vinstdrivande organisationer eller sammanslutningar och som omfattas av CPV-koderna 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 och 85143000-3 med undantag för ambulanstjänster för transport av patienter,

h) tjänster som avser politiska kampanjer och som omfattas av CPV-koderna 79341400-0, 92111230-3 och 92111240-6, när de tilldelas av ett politiskt parti i samband med en valkampanj.

9. Detta direktiv ska inte tillämpas på tjänstekoncessioner för lotteritjänster som omfattas av CPV-kod 92351100-7 som en medlemsstat tilldelar en ekonomisk aktör på grundval av en ensamrätt. Vid tillämpningen av denna punkt ska begreppet ensamrätt inte omfatta ensamrätter enligt artikel 7.2.

Beviljande av en sådan ensamrätt ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

10. Detta direktiv ska inte tillämpas på koncessioner som tilldelas av upphandlande enheter för utövande av deras verksamheter i ett tredjeland, när verksamheten bedrivs utan fysisk användning av något nät eller geografiskt område inom unionen.

Artikel 11

Särskilda undantag på området för elektronisk kommunikation

Detta direktiv ska inte tillämpas på sådana koncessioner som huvudsakligen syftar till att ge de upphandlande myndigheterna möjlighet att tillhandahålla eller driva allmänna kommunikationsnät, eller att för allmänheten tillhandahålla en eller flera elektroniska kommunikationstjänster.

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (EUT L 145, 30.4.2004, s. 1).

▼B

I denna artikel ska allmänt kommunikationsnät och elektronisk kommunikationstjänst ha samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG ([1]).

Artikel 12

Särskilda undantag inom vattenområdet

1. Detta direktiv ska inte tillämpas på koncessioner för

a) tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, transport eller distribution av dricksvatten,

b) leverans av dricksvatten till sådana nät.

2. Detta direktiv ska inte heller tillämpas på koncessioner som avser en av, eller båda, följande verksamheter, om de har anknytning till en verksamhet som avses i punkt 1:

a) vattenbyggnadsprojekt, konstbevattning och dränering, förutsatt att den volym vatten som avses för dricksvattenförsörjningen utgör mer än 20 % av den totala volym vatten som tillhandahålls genom dessa projekt eller konstbevattnings- och dräneringsanläggningar, eller

b) bortskaffande eller rening av avloppsvatten.

Artikel 13

Koncessioner som tilldelas anknutna företag

1. I denna artikel avses med *anknutet företag* alla företag vars årsräkenskaper konsolideras med den upphandlande enhetens årsbokslut enligt kraven i direktiv 2013/34/EU.

2. När det gäller enheter som inte omfattas av direktiv 2013/34/EU, avses med *anknutet företag* alla företag som uppfyller något av följande villkor:

a) Den upphandlande enheten kan direkt eller indirekt utöva ett bestämmande inflytande över det.

b) Det får utöva ett bestämmande inflytande över den upphandlande enheten.

c) Det är gemensamt med den upphandlande enheten underkastat ett bestämmande inflytande från ett annat företag på grund av ägarförhållanden, finansiellt deltagande eller de regler företaget lyder under.

-

I denna punkt ska begreppet *bestämmande inflytande* ha samma betydelse som i artikel 7.4 andra stycket.

3. Utan hinder av artikel 17 och under förutsättning att villkoren i punkt 4 i den här artikeln är uppfyllda ska detta direktiv inte gälla koncessioner som

a) av en upphandlande enhet tilldelas ett anknutet företag, eller

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 33).

▼B

b) av ett samriskföretag, bildat uteslutande av ett antal upphandlande enheter för att bedriva sådana verksamheter som avses i bilaga II, tilldelas ett företag som är anknutet till någon av dessa upphandlande enheter.

4. Punkt 3 ska tillämpas på

a) tjänstekoncessioner, under förutsättning att minst 80 % av det anknutna företagets genomsnittliga omsättning de föregående tre åren, med beaktande av alla tjänster som det företaget tillhandahållit, härrör från tillhandahållande av sådana tjänster till den upphandlande enheten eller andra företag till vilka det är anknutet,

b) byggkoncessioner, under förutsättning att minst 80 % av det anknutna företagets genomsnittliga omsättning under de föregående tre åren med beaktande av alla byggentreprenader som utförts av det företaget härrör från utförande av sådana byggentreprenader för den upphandlande enheten eller andra företag till vilka det är anknutet.

5. När ett anknutet företag inte kan uppvisa sin omsättning för de föregående tre åren beroende på tidpunkten för dess etablering eller verksamhetens påbörjande, är det tillräckligt att företaget kan påvisa att uppnåendet av den omsättningsnivå som avses i punkt 4 a eller b är trovärdigt, särskilt genom prognoser för verksamheten.

6. Om mer än ett företag som är anknutet till den upphandlande enheten med vilken de utgör en ekonomisk grupp tillhandahåller samma eller liknande tjänster eller byggentreprenader, ska de procenttal som avses i punkt 4 beräknas med hänsyn till den totala omsättning som härrör från tillhandahållandet av tjänster eller byggentreprenader från dessa anknutna företag.

Artikel 14

Koncessioner som tilldelas ett samriskföretag eller en upphandlande enhet som ingår i ett samriskföretag

Utan hinder av artikel 17 och under förutsättning att samriskföretaget har bildats för att utföra den aktuella verksamheten under en tid av minst tre år och det i den handling som upprättats för bildandet av samriskföretaget föreskrivs att de upphandlande enheter som det består av kommer att ingå i samriskföretaget under minst samma tid, ska detta direktiv inte gälla koncessioner som tilldelas av

a) ett samriskföretag, bildat uteslutande av ett antal upphandlande enheter för att bedriva verksamheter som avses i bilaga II, till en av dessa upphandlande enheter, eller

b) en upphandlande enhet till ett sådant samriskföretag som enheten ingår i.

Artikel 15

Upphandlande enheters anmälan av upplysningar

En upphandlande enhet ska på begäran från kommissionen lämna följande upplysningar när det gäller tillämpningen av artiklarna 13.2, 13.3 och 14:

▼B

a) Namnen på de berörda företagen eller samriskföretagen.

b) De berörda koncessionernas beskaffenhet och värde.

c) Det underlag som kommissionen anser vara nödvändigt för att bevisa att relationerna mellan företaget eller samriskföretaget som tilldelas koncessionen och den upphandlande enheten motsvarar kraven i artikel 13 eller artikel 14.

Artikel 16

Undantag för verksamheter som är direkt konkurrensutsatta

Detta direktiv ska inte tillämpas på koncessioner som tilldelas av en upphandlande enhet om det har fastställts i enlighet med artikel 35 i direktiv 2014/25/EU att verksamheten i den medlemsstat där sådana koncessioner ska utföras är direkt konkurrensutsatt i enlighet med artikel 34 i det direktivet.

Artikel 17

Koncessioner mellan enheter i den offentliga sektorn

1. En koncession som en upphandlande myndighet eller en upphandlande enhet i den mening som avses i artikel 7.1 a tilldelar en privaträttslig eller offentligrättslig juridisk person ska inte omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv om samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten utövar kontroll över den berörda juridiska personen motsvarande den som den utövar över sin egen förvaltning.

b) Den kontrollerade juridiska personen utför mer än 80 % av sin verksamhet för den kontrollerande upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens räkning eller för andra juridiska personer som den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten utövar kontroll över.

c) Det finns inget direkt privat ägarintresse i den kontrollerade juridiska personens kapital, med undantag för icke-kontrollerande och icke-blockerande former av privat ägarintresse i det kapital som krävs enligt bestämmelser i nationell lagstiftning, i överensstämmelse med fördragen, och som inte utövar ett avgörande inflytande över den kontrollerade juridiska personen.

En upphandlande myndighet eller upphandlande enhet enligt artikel 7.1 a ska anses utöva kontroll över en juridisk person motsvarande den kontroll som den utövar över sin egen förvaltning i den mening som avses i led a i denna punkt om myndigheten eller enheten har ett avgörande inflytande över både den kontrollerade juridiska personens strategiska mål och viktiga beslut. Sådan kontroll kan också utövas av en annan juridisk person, som själv kontrolleras på samma sätt av den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten.

2. Punkt 1 gäller också när den kontrollerade juridiska personen är en upphandlande myndighet eller upphandlande enhet enligt artikel 7.1 a, och myndigheten eller enheten tilldelar en koncession till den kontrollerande upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten, eller till en annan juridisk person som kontrolleras av samma upphandlande myndighet eller upphandlande enhet, förutsatt att det inte finns något direkt privat ägarintresse i kapitalet i den juridiska person

▼B

som tilldelas koncessionen med undantag för icke-kontrollerande och icke-blockerande former av privat ägarintresse i det kapital som krävs enligt bestämmelser i nationell lagstiftning, i överensstämmelse med fördragen, och som inte utövar ett avgörande inflytande över den kontrollerade juridiska personen.

3. En upphandlande myndighet eller upphandlande enhet i den mening som avses i artikel 7.1 a som inte utövar kontroll över en privaträttslig eller offentligrättslig juridisk person i den mening som avses i punkt 1 i den här artikeln får emellertid tilldela en koncession till denna juridiska person utan att tillämpa detta direktiv om samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten i den mening som avses i artikel 7.1 a utövar tillsammans med andra upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter kontroll över den berörda juridiska personen motsvarande den som de utövar över sina egna förvaltningar.

b) Den juridiska personen utför mer än 80 % av sin verksamhet för den kontrollerande upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens räkning eller för andra juridiska personer som den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten utövar kontroll över.

c) Det finns inget direkt privat ägarintresse i den kontrollerade juridiska personens kapital med undantag för icke-kontrollerande och icke-blockerande former av privat ägarintresse i det kapital som krävs enligt bestämmelser i nationell lagstiftning, i överensstämmelse med fördragen, och som inte utövar ett avgörande inflytande över den kontrollerade juridiska personen.

För tillämpningen av led a i denna punkt ska upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter i den mening som avses i artikel 7.1 a anses utöva gemensam kontroll över en juridisk person om samtliga följande villkor är uppfyllda:

i) Den kontrollerade juridiska personens beslutsorgan består av representanter från samtliga deltagande upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter. Enskilda representanter får företräda flera eller samtliga av de deltagande upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna.

ii) Dessa upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter har tillsammans ett avgörande inflytande såväl över den kontrollerade juridiska personens strategiska mål som över dess viktiga beslut.

iii) Den kontrollerade juridiska personen har inget eget intresse som strider mot de kontrollerande upphandlande myndigheternas eller upphandlande enheternas intressen.

4. Ett kontrakt som ingås uteslutande mellan två eller flera upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter i den mening som avses i artikel 7.1 a ska inte omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv om samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Kontraktet inrättar eller genomför ett samarbete mellan de deltagande upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna för att säkerställa att de offentliga tjänster som de ska utföra tillhandahålls med målet att uppnå deras gemensamma mål.

b) Genomförandet av samarbetet styrs endast av överväganden som sammanhänger med allmänintresset.

▼B

c) De deltagande upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna utövar verksamhet på den öppna marknaden i en omfattning som understiger 20 % av de verksamheter som berörs av samarbetet.

5. När procentsatsen för de verksamheter som avses i punkterna 1 b, 3 b och 4 fastställs ska man beakta den genomsnittliga totala omsättningen eller ett lämpligt alternativt verksamhetsbaserat mått, såsom kostnader som uppstått hos den berörda juridiska personen, upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten som avses i artikel 7.1 a i fråga om tjänster, varor och byggentreprenader under de tre åren som föregår tilldelningen av koncessionen.

När omsättningen eller det alternativa verksamhetsbaserade måttet, såsom kostnader, för de föregående tre åren inte är tillgängliga eller inte längre är relevanta, på grund av tidpunkten för den berörda juridiska personens, upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens etablering eller inledandet av verksamheten eller en omorganisation av dess verksamheter, är det tillräckligt att företaget kan påvisa att verksamhetsmåttet är trovärdigt, särskilt genom prognoser för verksamheten.

Avsnitt III

Allmänna bestämmelser

Artikel 18

Koncessionens varaktighet

1. Koncessioner ska vara tidsbegränsade. Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten ska bedöma löptiden på grundval av de byggentreprenader eller tjänster som efterfrågas.

2. För koncessioner som varar längre än fem år får den maximala varaktigheten inte överstiga den tid som rimligen kan förväntas åtgå för att koncessionshavaren ska kunna få tillbaka gjorda investeringar för utnyttjandet av byggnadsverken eller tillhandahållandet av tjänsterna tillsammans med en avkastning på det investerade kapitalet, med beaktande av de investeringar som krävs för att uppnå särskilda mål enligt avtalen.

De investeringar som beaktas vid beräkningen ska omfatta både inledande investeringar och investeringar under koncessionens varaktighet.

Artikel 19

Sociala tjänster och andra särskilda tjänster

Koncessioner som avser sociala tjänster och andra särskilda tjänster som förtecknas i bilaga IV och som omfattas av detta direktiv ska endast omfattas av de skyldigheter som följer av artiklarna 31.3, 32, 46 och 47.

Artikel 20

Blandade kontrakt

1. Koncessioner som avser både byggentreprenader och tjänster ska tilldelas i enlighet med tillämpliga bestämmelser för den typ av koncession som utgör huvudföremålet för det berörda kontraktet.

▼B

För blandade koncessioner, bestående delvis av sociala och andra särskilda tjänster som förtecknas i bilaga IV och delvis av andra tjänster, ska huvudföremålet bestämmas utifrån vilket av de uppskattade värdena för respektive tjänster som är det högsta.

2. Om de olika delarna av ett visst kontrakt objektivt sett kan särskiljas ska punkterna 3 och 4 tillämpas. Om de olika delarna i ett visst kontrakt objektivt sett inte kan särskiljas ska punkt 5 tillämpas.

Om en del av ett visst kontrakt omfattas av artikel 346 i EUF-fördraget eller direktiv 2009/81/EG ska artikel 21 i det här direktivet tillämpas.

För kontrakt som avser att omfatta flera verksamheter, varav en omfattas av antingen bilaga II till detta direktiv eller av direktiv 2014/25/EU ska tillämpliga regler fastställas i enlighet med artikel 22 i det här direktivet respektive artikel 6 i direktiv 2014/25/EU.

3. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter får välja att tilldela separata kontrakt för de olika delarna när det gäller kontrakt som avser både delar som omfattas av detta direktiv och andra delar. Om de upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna väljer att tilldela separata kontrakt för de olika delarna ska beslut om vilka rättsregler som ska gälla för de olika kontrakten fattas på grundval av de egenskaper som varje del har.

Om de upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna väljer att tilldela ett enda kontrakt ska detta direktiv tillämpas, om inte annat följer av punkt 4 i denna artikel eller artikel 21, på det blandade kontrakt som ingås, oberoende av värdet på de delar som annars skulle omfattas av andra rättsregler och oberoende av vilka rättsregler dessa delar annars skulle ha omfattats av.

4. När det gäller blandade kontrakt som innehåller inslag av både koncessioner och av offentliga kontrakt som omfattas av direktiv 2014/24/EU eller kontrakt som omfattas av direktiv 2014/25/EU ska det blandade kontraktet tilldelas i enlighet med bestämmelserna i direktiv 2014/24/EU respektive 2014/25/EU.

5. Om de olika delarna av ett visst kontrakt objektivt sett inte kan särskiljas ska de tillämpliga rättsreglerna fastställas på grundval av huvudföremålet för kontraktet.

När det gäller kontrakt som innehåller både inslag av en tjänstekoncession och av varukontrakt ska huvudföremålet bestämmas utifrån vilket av de uppskattade värdena för tjänster respektive varor som är det högsta.

Artikel 21

Blandade kontrakt som avser försvars- eller säkerhetsaspekter

1. Denna artikel ska tillämpas på blandade kontrakt med inslag av koncessioner som omfattas av detta direktiv och upphandling eller andra inslag som omfattas av artikel 346 i EUF-fördraget eller direktiv 2009/81/EG.

▼B

För kontrakt som avser att omfatta flera verksamheter, varav en omfattas av antingen bilaga II till det här direktivet eller direktiv 2014/25/EU och andra omfattas av artikel 346 i EUF-fördraget eller direktiv 2009/81/EG, ska tillämpliga regler fastställas i enlighet med artikel 23 i det här direktivet respektive artikel 26 i direktiv 2014/25/EU.

2. Om de olika delarna i ett visst kontrakt objektivt sett kan särskiljas får de upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna välja att tilldela separata kontrakt för de olika delarna eller att tilldela ett enda kontrakt.

Om de upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna väljer att tilldela separata kontrakt för de olika delarna ska beslut om vilka regler som ska gälla för de olika kontrakten fattas på grundval av de egenskaper som varje del har.

Om de upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna väljer att tilldela ett enda kontrakt ska följande kriterier tillämpas för att fastställa vilka regler som ska tillämpas:

a) Om en del av ett visst kontrakt omfattas av artikel 346 i EUF-fördraget eller olika delar omfattas av artikel 346 i EUF-fördraget respektive direktiv 2009/81/EG får kontraktet tilldelas utan tillämpning av det här direktivet, förutsatt att tilldelning av ett enda kontrakt motiveras av objektiva skäl.

b) Om en del av ett visst kontrakt omfattas av direktiv 2009/81/EG får kontraktet tilldelas i enlighet med det här direktivt eller i enlighet med direktiv 2009/81/EG, förutsatt att tilldelning av ett enda kontrakt motiveras av objektiva skäl.

Beslutet att tilldela ett enskilt kontrakt får emellertid inte fattas i syfte att förhindra att kontraktet omfattas av det här direktivet eller direktiv 2009/81/EG.

3. Om de olika delarna av ett visst kontrakt objektivt sett inte kan särskiljas får kontraktet tilldelas utan tillämpning av detta direktiv när det inbegriper delar på vilka artikel 346 i EUF-fördraget är tillämplig. Annars får de upphandlande myndigheterna eller de upphandlande enheterna välja att tilldela ett kontrakt i enlighet med det här direktivet eller i enlighet med direktiv 2009/81/EG.

Artikel 22

Kontrakt som omfattar både verksamheter som avses i bilaga II och andra verksamheter

1. Med undantag från artikel 20 får upphandlande enheter, vad gäller kontrakt som avser flera verksamheter, välja att tilldela separata kontrakt för varje verksamhet eller att tilldela ett enda kontrakt. Om de upphandlande enheterna väljer att tilldela ett separat kontrakt ska beslut om vilka rättsregler som ska gälla för de olika separata kontrakten fattas på grundval av de egenskaper som varje verksamhet har.

▼B

Trots vad som sägs i artikel 20 ska, om de upphandlande enheterna väljer att tilldela ett enda kontrakt, punkterna 2 och 3 i den här artikeln tillämpas. Om någon av de berörda verksamheterna omfattas av artikel 346 i EUF-fördraget eller direktiv 2009/81/EG ska emellertid artikel 23 i det här direktivet tillämpas.

Valet mellan att tilldela ett enda kontrakt eller att tilldela ett antal separata kontrakt får inte göras i syfte att undanta kontraktet eller kontrakten från tillämpningsområdet för detta direktiv eller, i tillämpliga fall, direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/25/EU.

2. För ett kontrakt som avser att omfatta flera verksamheter ska de bestämmelser gälla som är tillämpliga på den verksamhet som kontraktet huvudsakligen är avsett för.

3. Vad gäller kontrakt där det är omöjligt att på objektiva grunder avgöra vilken verksamhet kontraktet främst avser, ska de tillämpliga bestämmelserna fastställas i enlighet med följande:

a) Koncessionen ska tilldelas i enlighet med de bestämmelser i detta direktiv som gäller koncessioner som tilldelas av upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter om en av de verksamheter som kontraktet avser omfattas av de bestämmelser i detta direktiv som är tillämpliga på koncessioner som tilldelas av upphandlande myndigheter och övriga omfattas av de bestämmelser i detta direktiv som gäller koncessioner som tilldelas av upphandlande enheter.

b) Kontraktet ska tilldelas i enlighet med direktiv 2014/24/EU om en av de verksamheter som kontraktet avser omfattas av detta direktiv, och övriga verksamheter av direktiv 2014/24/EU.

c) Kontraktet ska tilldelas i enlighet med detta direktiv om en av de verksamheter som kontraktet avser omfattas av detta direktiv och övriga verksamheter varken omfattas av detta direktiv eller direktiv 2014/24/EU eller 2014/25/EU.

Artikel 23

Koncessioner som omfattar både verksamheter som avses i bilaga II och verksamhet som avser försvars- eller säkerhetsaspekter

1. Vad gäller kontrakt som avser flera verksamheter får upphandlande enheter välja att tilldela separata kontrakt för varje verksamhet eller att tilldela ett enda kontrakt. Om de upphandlande enheterna väljer att tilldela separata kontrakt för de olika delarna ska beslut om vilka regler som ska gälla för de olika kontrakten fattas på grundval av de egenskaper som varje verksamhet har.

Trots vad som sägs i artikel 21 ska, om de upphandlande enheterna väljer att tilldela ett enda kontrakt, punkt 2 i den här artikeln tillämpas.

Valet mellan att tilldela ett enda kontrakt eller att tilldela ett antal separata kontrakt får dock inte fattas i syfte att undanta kontraktet eller kontrakten från tillämpningsområdet för antingen detta direktiv eller direktiv 2009/81/EG.

▼B

2. Vad gäller kontrakt som avser en verksamhet som omfattas av detta direktiv och en annan verksamhet som

a) omfattas av artikel 346 i EUF-fördraget, eller

b) omfattas av direktiv 2009/81/EG,

får den upphandlande enheten

i) tilldela ett kontrakt utan tillämpning av detta direktiv, i de fall som anges i led a, eller

ii) tilldela ett kontrakt antingen i enlighet med detta direktiv eller i enlighet med direktiv 2009/81/EG, i de fall som anges i led b. Första stycket i denna punkt påverkar inte de tröskelvärden och undantag som föreskrivs i direktiv 2009/81/EG.

Kontrakt som avses i led b som också omfattar upphandling eller andra inslag som omfattas av artikel 346 i EUF-fördraget får tilldelas utan tillämpning av detta direktiv.

Ett villkor för tillämpningen av denna punkt ska emellertid vara att tilldelningen av ett enda kontrakt motiveras av objektiva skäl och att beslutet att tilldela ett enda kontrakt inte fattas i syfte att förhindra att kontraktet omfattas av detta direktiv.

Avsnitt IV

Särskilda situationer

Artikel 24

Reserverade koncessioner

Medlemsstaterna får reservera deltagandet i koncessionstilldelningsförfaranden för skyddade verkstäder och ekonomiska aktörer vars främsta syfte är social och yrkesmässig integration av personer med funktionsnedsättning eller missgynnade personer, eller föreskriva att koncessionerna ska utföras inom ramen för program för skyddad anställning, förutsatt att minst 30 % av arbetstagarna i sådana verkstäder, ekonomiska aktörer eller program är personer med funktionsnedsättning eller missgynnade arbetstagare. Hänvisning till denna artikel ska göras i koncessionsmeddelandet eller, för tjänstekoncessioner enligt artikel 19, i förhandsmeddelandet.

Artikel 25

Forsknings- och utvecklingstjänster

Detta direktiv ska endast tillämpas på tjänstekoncessioner för forsknings- och utvecklingstjänster som omfattas av CPV-koderna 73000000-2 till 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 och 73430000-5, under förutsättning att följande två villkor är uppfyllda:

a) Resultaten tillkommer endast den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten i dess egen verksamhet.

b) Den tillhandahållna tjänsten betalas helt och hållet av den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten.

▼B

KAPITEL II

Principer

Artikel 26

Ekonomiska aktörer

1. Ekonomiska aktörer som enligt lagstiftningen i den medlemsstat där de är etablerade har rätt att tillhandahålla den aktuella tjänsten får inte uteslutas endast på grund av att lagstiftningen i den medlemsstat där kontraktet tilldelas kräver att de ska vara antingen fysiska eller juridiska personer.

Juridiska personer kan åläggas att i anbudet eller i anbudsansökan uppge namn och relevanta yrkeskvalifikationer för den personal som ska fullgöra kontraktet i fråga.

2. Grupper av ekonomiska aktörer, inbegripet tillfälliga sammanslutningar, får delta i koncessionstilldelningsförfaranden. De upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna får inte kräva att de ska ha en viss juridisk form för att få lämna ett anbud eller en anbudsansökan.

De upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna får vid behov i koncessionsdokumenten klargöra hur grupper av ekonomiska aktörer ska uppfylla kraven på ekonomisk och finansiell ställning eller teknisk och yrkesmässig kapacitet som avses i artikel 38, förutsatt att detta motiveras av objektiva skäl och är proportionellt. Medlemsstaterna får fastställa standardvillkor för hur grupper av ekonomiska aktörer ska uppfylla dessa krav. De villkor för dessa grupper av ekonomiska aktörers fullgörande av en koncession som skiljer sig från dem som gäller för enskilda deltagare ska också motiveras av objektiva skäl och vara proportionella.

3. Trots vad som sägs i punkterna 1 och 2 får upphandlande myndigheter och upphandlande enheter kräva att grupper av ekonomiska aktörer antar en viss juridisk form när de har blivit tilldelade kontraktet, om det är nödvändigt för att kontraktet ska kunna fullgöras på ett tillfredsställande sätt.

Artikel 27

Nomenklatur

1. Alla hänvisningar till nomenklatur inom ramen för tilldelning av koncessioner ska göras genom användning av den gemensamma terminologin vid offentlig upphandling (*Common Procurement Vocabulary*, nedan kallad *CPV*) som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2195/2002 ([1]).

2. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 48 för att anpassa de CPV-koder som avses i detta direktiv när ändringar av CPV-nomenklaturen ska införas i detta direktiv och dessa inte medför en ändring av direktivets tillämpningsområde.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2195/2002 av den 5 november 2002 om en gemensam terminologi vid offentlig upphandling (CPV) (EGT L 340, 16.12.2002, s. 1).

▼B

Artikel 28

Sekretess

1. Om inte annat föreskrivs i detta direktiv eller nationell rätt som den upphandlande myndigheten omfattas av, särskilt lagstiftning om tillgång till information, och utan att det påverkar upplysningsskyldigheten i fråga om tilldelade koncessionskontrakt och information till anbudssökande och anbudsgivare enligt artiklarna 32 och 40, får den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten inte offentliggöra uppgifter som lämnats in och förklarats konfidentiella av de ekonomiska aktörerna, inklusive men inte begränsat till tekniska hemligheter, affärshemligheter och konfidentiella aspekter i anbuden.

Denna artikel ska inte utgöra ett hinder för offentliggörande av icke-konfidentiella delar av ingångna kontrakt, inbegripet eventuella senare ändringar.

2. Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten får ställa krav på ekonomiska aktörer för att skydda den konfidentiella karaktären hos de uppgifter som den lämnar ut under koncessionstilldelningsförfarandet.

Artikel 29

Regler för kommunikation

1. Förutom när användning av elektroniska medel är obligatorisk i enlighet med artiklarna 33.2 och 34 får medlemsstaterna eller de upphandlande myndigheterna och upphandlande enheterna välja mellan ett eller flera av följande medel för kommunikation för all kommunikation och allt informationsutbyte:

a) Elektroniska medel.

b) Post eller fax.

c) Muntlig kommunikation, inbegripet telefon, vid annan kommunikation än den som avser de väsentliga delarna av ett koncessionstilldelningsförfarande och förutsatt att innehållet i den muntliga kommunikationen dokumenteras i lämplig utsträckning på ett varaktigt medium.

d) Personligt överlämnande, mot bekräftelse i form av mottagningsbevis.

Medlemsstaterna får i fråga om koncessioner göra användning av elektroniska medel för kommunikation obligatorisk i fler situationer än de som avses i artiklarna 33.2 och 34.

2. De valda medlen för kommunikation ska vara allmänt tillgängliga och icke-diskriminerande, och får således inte begränsa de ekonomiska aktörernas tillträde till koncessionstilldelningsförfarandet. De verktyg och anordningar som ska användas för kommunikation med elektroniska medel, liksom deras tekniska egenskaper, ska vara driftskompatibla med allmänt använda IKT-produkter.

▼B

Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter ska säkerställa att kommunikation, informationsutbyte och lagring av uppgifter sker på ett sådant sätt att alla uppgifters integritet och den sekretess som gäller för anbudsansökningarna och anbuden bevaras. De ska inte ta del av innehållet i anbudsansökningarna och anbuden förrän tidsfristen för att lämna in dem har löpt ut.

AVDELNING II

BESTÄMMELSER OM TILLDELNING AV KONCESSIONER: ALLMÄNNA PRINCIPER OCH FÖRFARANDEGARANTIER

KAPITEL I

Allmänna principer

Artikel 30

Allmänna principer

1. En upphandlande myndighet eller upphandlande enhet ska vara fri att organisera förfarandet för val av koncessionshavare förutsatt att detta direktiv följs.

2. Utformningen av koncessionstilldelningsförfarandet ska följa principerna i artikel 3. Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten får inte, särskilt inte under koncessionstilldelningsförfarandet, särbehandla någon genom att lämna ut information som kan gynna vissa anbudssökande eller anbudsgivare i förhållande till andra.

3. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att ekonomiska aktörer vid fullgörande av koncessionskontrakt iakttar tillämpliga miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter som fastställts i unionsrätten, nationell rätt, kollektivavtal eller i internationella miljö-, social- och arbetsrättsliga bestämmelser som anges i bilaga X.

4. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 48 för att ändra förteckningen i bilaga X där så krävs, för att lägga till nya internationella avtal som har ratificerats av alla medlemsstater eller när de befintliga internationella avtal som det hänvisas till inte längre har ratificerats av alla medlemsstater eller på annat sätt har ändrats, till exempel avseende deras räckvidd, innehåll eller beteckning.

Artikel 31

Koncessionsmeddelanden

1. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som önskar tilldela en koncession ska informera om detta genom ett koncessionsmeddelande.

2. Koncessionsmeddelanden ska innehålla den information som anges i bilaga V och i tillämpliga fall varje annan upplysning, i enlighet med standardformulärens format, som den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten anser vara till nytta.

▼B

3. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som önskar tilldela koncessioner för sociala tjänster och andra särskilda tjänster förtecknade i bilaga IV ska tillkännage sin avsikt att tilldela sådana koncessioner genom offentliggörande av ett förhandsmeddelande. Sådana meddelanden ska innehålla den information som anges i bilaga VI.

4. Med avvikelse från punkt 1 är de upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna inte skyldiga att offentliggöra ett koncessionsmeddelande om byggentreprenaderna eller tjänsterna kan tillhandahållas enbart av en viss ekonomisk aktör av någon av följande orsaker:

a) Syftet med koncessionen är att skapa eller erhålla ett unikt konstverk eller konstnärligt framförande.

b) Frånvaro av konkurrens av tekniska skäl.

c) Det finns en ensamrätt.

d) Skydd av immateriella rättigheter och andra ensamrätter än de som definieras i artikel 5.10.

Undantagen i leden b, c och d ska endast tillämpas när det inte finns något rimligt alternativ eller substitut och avsaknaden av konkurrens inte beror på konstlad begränsning av parametrarna i koncessionstilldelningen.

5. Med avvikelse från punkt 1 behöver den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten inte offentliggöra något nytt koncessionsmeddelande om inga anbud, inga anbudsansökningar, inga lämpliga anbud eller inga lämpliga anbudsansökningar har lämnats vid ett föregående koncessionsförfarande, förutsatt att de ursprungliga villkoren för koncessionskontraktet inte väsentligt ändrats och att en rapport lämnas till kommissionen, om den så begär.

Enligt första stycket ska ett anbud anses vara olämpligt om det är irrelevant för koncessionen och därför uppenbart inte utan väsentliga ändringar kan tillgodose den upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens behov och krav enligt koncessionsdokumenten.

Vid tillämpning av första stycket ska en ansökan anses vara olämplig

▼C1

a) om den berörda sökanden ska eller kan komma att uteslutas i enlighet med artikel 38.4–38.9 eller inte uppfyller de urvalskriterier som fastställts av den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten i enlighet med artikel 38.1,

▼B

b) om ansökningarna innefattar anbud som inte är lämpliga i den mening som avses i andra stycket.

Artikel 32

Meddelanden om koncessionstilldelning

1. Senast 48 dagar efter tilldelningen av en koncession ska upphandlande myndigheter och upphandlande enheter i enlighet med förfarandena i artikel 33 lämna ett meddelande om koncessionstilldelning med resultaten av förfarandet för koncessionstilldelning. För sociala tjänster och andra särskilda tjänster som förtecknas i bilaga IV får sådana meddelanden emellertid grupperas kvartalsvis. I detta fall ska de grupperade meddelandena sändas senast 48 dagar efter utgången av varje kvartal.

▼B

2. Meddelanden om tilldelning av koncessioner ska innehålla de uppgifter som anges i bilaga VII eller, när det gäller koncessioner för sociala tjänster och andra särskilda tjänster som förtecknas i bilaga IV, de uppgifter som anges i bilaga VIII, och ska offentliggöras i enlighet med artikel 33.

Artikel 33

Utformning och offentliggörande av meddelanden

▼C1

1. Koncessionsmeddelanden, meddelanden om tilldelning av koncessioner och det meddelande som avses i artikel 43.1 andra stycket ska innehålla de upplysningar som anges i bilagorna V, VI, VII, VIII och XI och i samma format som standardformulär, inbegripet standardformulären för rättelser.

▼B

Kommissionen ska fastställa dessa standardformulär genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 50.

2. De meddelanden som avses i punkt 1 ska utarbetas, skickas med elektroniska medel till Europeiska unionens publikationsbyrå och offentliggöras i enlighet med bilaga IX. Europeiska unionens publikationsbyrå ska till den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten lämna en bekräftelse på att meddelandet mottagits och att de översända upplysningarna offentliggjorts samt ange datum för offentliggörandet som ska utgöra bevis för offentliggörandet. Meddelanden ska offentliggöras senast fem dagar efter det att de avsänts. Kostnaderna för Europeiska unionens publikationsbyrås offentliggörande av meddelanden ska belasta unionen.

3. Koncessionsmeddelanden ska offentliggöras i sin helhet på ett eller flera av unionens institutioners officiella språk som den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten väljer. Endast den eller de språkversionerna ska vara giltig(a). Ett sammandrag av de väsentliga delarna i varje meddelande ska offentliggöras på de andra av unionens institutioners officiella språk.

4. Koncessionsmeddelanden och meddelanden om koncessionstilldelning får inte offentliggöras på nationell nivå innan de har offentliggjorts av Europeiska unionens publikationsbyrå, såvida inte offentliggörandet på unionsnivå inte sker 48 timmar efter det att Europeiska unionens publikationsbyrå bekräftar att den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten tagit emot det meddelande som avses i punkt 2. Koncessionsmeddelanden och meddelanden om koncessionstilldelning som offentliggörs på nationell nivå får inte innehålla några andra upplysningar än de som finns i meddelandena till Europeiska unionens publikationsbyrå, men ska innehålla en uppgift om vilken dag meddelandet skickats till Europeiska unionens publikationsbyrå.

Artikel 34

Elektronisk tillgång till koncessionsdokument

1. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter ska med elektroniska medel ge fri, fullständig, direkt och kostnadsfri tillgång till koncessionsdokumenten från dagen för offentliggörandet av koncessionsmeddelandet eller, om koncessionsmeddelandet inte innehåller någon inbjudan att lämna anbud, den dag då en inbjudan att lämna

▼B

anbud skickades. Den webbadress där koncessionsdokumenten kan hämtas ska anges i koncessionsmeddelandet och i inbjudningarna att lämna anbud.

2. Om fri, fullständig, direkt och kostnadsfri tillgång till vissa koncessionsdokument i väl motiverade fall inte kan ges med elektroniska medel, på grund av exceptionella säkerhetsskäl eller tekniska skäl eller på grund av att det krävs en mycket hög skyddsnivå med tanke på den kommersiella informationens känsliga art, ska upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter ange i meddelandet eller inbjudan att lämna anbud att de berörda koncessionsdokumenten kommer att översändas på annat sätt än med elektroniska medel, och tidsfristen för inlämning av anbud ska förlängas.

3. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter eller behöriga avdelningar ska till alla sökande eller anbudsgivare som deltar i koncessionstilldelningsförfarandet lämna ut kompletterande upplysningar om koncessionsdokumenten senast sex dagar före tidsfristen för mottagande av anbud, förutsatt att sådana upplysningar har begärts i god tid.

Artikel 35

Korruptionsbekämpning och förebyggande av intressekonflikter

Medlemsstaterna ska kräva att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter vidtar lämpliga åtgärder för att bekämpa bedrägeri, särbehandling och korruption samt effektivt förebygga, identifiera och undvika intressekonflikter som uppstår under genomförandet av koncessionstilldelningsförfarandena i syfte att undvika snedvridning av konkurrensen och säkerställa öppenhet i tilldelningsförfarandet samt lika behandling av alla anbudssökande och anbudsgivare.

Begreppet intressekonflikt ska minst omfatta situationer där sådan personal hos den upphandlande myndighet eller upphandlande enhet som deltar i genomförandet av koncessionstilldelningsförfarandet eller kan påverka resultatet av förfarandet direkt eller indirekt har ett finansiellt, ekonomiskt eller annat personligt intresse som kan ses som kompromotterande för dess opartiskhet och oavhängighet under koncessionstilldelningsförfarandet.

I fråga om intressekonflikter ska de antagna åtgärderna inte gå utöver vad som är strikt nödvändigt för att förhindra en potentiell intressekonflikt eller undanröja en konstaterad intressekonflikt.

KAPITEL II

Förfarandegarantier

Artikel 36

Tekniska krav och funktionskrav

1. Tekniska krav och funktionskrav ska ange vilka egenskaper den byggentreprenad eller de tjänster som är föremål för koncessionen ska ha. De ska anges i koncessionsdokumenten.

▼B

Dessa krav kan också avse den specifika produktionsprocessen eller tillhandahållandet av de efterfrågade byggentreprenaderna eller tjänsterna, förutsatt att de är kopplade till föremålet för kontraktet och står i proportion till dess värde och mål. Dessa egenskaper kan t.ex. omfatta kvalitetsnivåer, miljö- och klimatprestanda, formgivning för alla användningsområden (inklusive tillgänglighet för personer med funktionshinder), bedömning av överensstämmelse, bruksegenskaper, säkerhet eller dimensioner, terminologi, symboler, provning och provningsmetoder, märkning och etikettering eller bruksanvisningar.

2. Om det inte motiveras av föremålet för kontraktet får tekniska krav och funktionskrav inte innehålla uppgifter om tillverkning, ursprung eller särskilt framställningsförfarande som karakteriserar de varor eller tjänster som tillhandahålls av en specifik ekonomisk aktör, och inte heller hänvisningar till varumärke, patent, typ eller tillverkning, om det får till följd att vissa företag eller varor gynnas eller att andra inte kan komma i fråga. Sådana hänvisningar ska i undantagsfall vara tillåtna om en tillräckligt tydlig och begriplig beskrivning av föremålet för upphandlingen inte är möjlig. Sådana hänvisningar ska följas av orden ”eller likvärdigt”.

3. En upphandlande myndighet eller upphandlande enhet får inte förkasta ett anbud med motiveringen att de erbjudna byggentreprenaderna eller tjänsterna inte överensstämmer med de tekniska krav och funktionskrav som den har hänvisat till, om anbudsgivaren i sitt anbud med lämpliga medel visar att de föreslagna lösningarna på ett likvärdigt sätt uppfyller de tekniska kraven och funktionskraven.

Artikel 37

Förfarandegarantier

1. Koncessioner ska tilldelas enligt de tilldelningskriterier som den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten fastställt i enlighet med artikel 41 förutsatt att samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Anbudet överensstämmer med de minimikrav som, i tillämpliga fall, fastställts av den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten.

b) Anbudet överensstämmer med de villkor för deltagande som avses i artikel 38.1.

c) Anbudsgivaren har inte uteslutits från deltagande i tilldelningsförfarandet i enlighet med artikel 38.4–38.7, om inte annat följer av artikel 38.9.

De minimikrav som avses i led a ska innehålla villkor och egenskaper (i synnerhet tekniska, fysiska, funktionella och rättsliga) som alla anbud bör uppfylla eller inneha.

2. Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten ska tillhandahålla följande:

a) I koncessionsmeddelandet: en beskrivning av koncessionen och villkoren för deltagande.

▼B

b) I koncessionsmeddelandet, inbjudan att lämna anbud eller andra koncessionsdokument: en beskrivning av tilldelningskriterierna och i tilllämpliga fall de minimikrav som ska uppfyllas.

3. Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten får begränsa antalet anbudssökande eller anbud till en lämplig nivå, förutsatt att detta sker på ett öppet sätt och på grundval av objektiva kriterier. Antalet anbudssökande eller anbudsgivare ska vara tillräckligt stort för att verklig konkurrens ska kunna garanteras.

4. Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten ska delge alla deltagare beskrivningen av det planerade förfarandet och en preliminär tidsfrist för slutförandet. Ändringar ska delges alla deltagare och, i den mån de berör sådant som anges i koncessionsmeddelandet, offentliggöras för alla ekonomiska aktörer.

5. Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten ska på lämpligt sätt registrera etapperna i förfarandet med hjälp av de medel den anser lämpliga, i enlighet med artikel 28.1.

6. Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten får föra förhandlingar med anbudssökande och anbudsgivare. Föremålet för koncessionen, tilldelningskriterierna och minimikraven får inte ändras under förhandlingarnas gång.

Artikel 38

Urval och kvalitativ bedömning av anbudssökande

1. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter ska kontrollera villkoren för deltagande i fråga om anbudssökandenas och anbudsgivarnas yrkesmässiga och tekniska kapacitet samt ekonomiska och finansiella ställning, på grundval av egen försäkran eller referenser som ska lämnas in som bevis enligt kraven i koncessionsmeddelandet, vilka ska vara icke-diskriminerande och stå i proportion till föremålet för koncessionen. Villkoren för deltagande ska ha samband med och vara proportionerliga till behovet av att se till att koncessionshavaren har förmåga att utföra koncessionen, med hänsyn till föremålet för koncessionen och syftet att säkerställa verklig konkurrens.

2. En ekonomisk aktör får, för att uppfylla villkoren för deltagande i punkt 1, vid behov och för en specifik koncession, åberopa andra enheters kapacitet, oberoende av den rättsliga arten av dennes förbindelser med dem. Om den ekonomiska aktören vill förlita sig på andra enheters kapacitet ska denne bevisa för den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten att de nödvändiga resurserna kommer att finnas till förfogande under hela koncessionsperioden, exempelvis genom att lägga fram ett åtagande avseende detta från de berörda enheterna. När det gäller finansiell ställning får den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten kräva att den ekonomiska aktören och dessa enheter är solidariskt ansvariga för fullgörandet av kontraktet.

3. På samma villkor kan en grupp av ekonomiska aktörer enligt artikel 26 åberopa gruppdeltagarnas eller andra enheters kapacitet.

▼B

4. De upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som avses i artikel 7.1 a ska utesluta en ekonomisk aktör från att delta i ett koncessionstilldelningsförfarande om de har fastställt att denna ekonomiska aktör har varit föremål för en lagakraftvunnen dom på en av följande grunder:

a) Deltagande i en kriminell organisation enligt definitionen i artikel 2 i rådets rambeslut 2008/841/RIF ([1]).

b) Bestickning enligt definitionen i artikel 3 i konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i ([2]) respektive artikel 2.1 i rådets rambeslut 2003/568/RIF ([3]), samt korruption enligt definitionen i den nationella rätt som är tillämplig på den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten, eller den ekonomiska aktören.

c) Bedrägeri i den mening som avses i artikel 1 i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen ([4]).

d) Terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet enligt definitionerna i artiklarna 1 och 3 i rådets rambeslut 2002/475/RIF ([5]), eller anstiftan av eller medhjälp till eller försök att begå brott i den mening som avses i artikel 4 i det rambeslutet.

e) Penningtvätt eller finansiering av terrorism enligt definitionen i artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG ([6]).

f) Barnarbete och andra former av människohandel enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU ([7]).

Skyldigheten att utesluta en ekonomisk aktör ska också gälla när den person som den lagakraftvunna domen avser ingår i en ekonomisk aktörs förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan eller är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera detta.

Andra upphandlande enheter än de som avses i artikel 7.1 a får utesluta en ekonomisk aktör från deltagande i ett koncessionstilldelningsförfarande om de har kännedom om att denna ekonomiska aktör har varit föremål för en lagakraftvunnen dom på någon av de grunder som anges i första stycket i denna punkt.

([1]) Rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet (EUT L 300, 11.11.2008, s. 42).
([2]) EGT C 195, 25.6.1997, s. 1.
([3]) Rådets rambeslut 2003/568/RIF av den 22 juli 2003 om kampen mot korruption inom den privata sektorn (EUT L 192, 31.7.2003, s. 54).
([4]) EGT C 316, 27.11.1995, s. 48.
([5]) Rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism (EGT L 164, 22.6.2002, s. 3).
([6]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism (EUT L 309, 25.11.2005, s. 15).
([7]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF (EUT L 101, 15.4.2011, s. 1).

▼B

5. De upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som avses i artikel 7.1 a ska utesluta den ekonomiska aktören från att delta i ett koncessionstilldelningsförfarande om de har kännedom om att denne inte har fullgjort sina skyldigheter när det gäller att betala skatter eller socialförsäkringsavgifter och när detta har fastställts genom ett domstolsavgörande eller ett administrativt beslut med slutlig och bindande verkan i enlighet med de rättsliga bestämmelser som gäller i det land där den ekonomiska aktören är etablerad eller i den medlemsstat där den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten finns.

Dessutom får de upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som avses i artikel 7.1 a utesluta, eller kan åläggas av medlemsstaterna att utesluta, en ekonomisk aktör från deltagande i ett koncessionstilldelningsförfarande om de på något lämpligt sätt kan påvisa att den ekonomiska aktören inte har fullgjort sina skyldigheter när det gäller att betala skatter eller socialförsäkringsavgifter.

Denna punkt ska inte längre tillämpas när den ekonomiska aktören har fullgjort sina skyldigheter genom att betala eller ingå en bindande överenskommelse i syfte att betala skatter eller socialförsäkringsavgifter som förfallit till betalning, i förekommande fall inklusive upplupen ränta eller böter.

6. Medlemsstaterna får föreskriva att obligatorisk uteslutning enligt punkterna 4 och 5 i undantagsfall inte ska tillämpas på grund av tvingande hänsyn till allmänintresset, såsom folkhälsa eller miljöskydd.

Medlemsstaterna får också föreskriva att obligatorisk uteslutning enligt punkt 5 inte ska tillämpas när det skulle vara klart oproportionellt med en uteslutning, särskilt om de obetalda skatterna och socialförsäkringsavgifterna endast avser små belopp eller om den ekonomiska aktören fick kännedom om det exakta beloppet som skulle betalas till följd av dennes åsidosättande av sina skyldigheter när det gäller att betala skatter eller socialförsäkringsavgifter vid en tidpunkt då aktören inte hade möjlighet att vidta åtgärder enligt tredje stycket i punkt 5 före utgången av tidsfristen för inlämnande av anbud.

7. Upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter får utesluta eller kan åläggas av medlemsstaterna att utesluta en ekonomisk aktör från koncessionstilldelningsförfarandet i någon av följande situationer:

a) Om de på något lämpligt sätt kan påvisa åsidosättande av de tillämpliga skyldigheter som avses i artikel 30.3.

b) Om en ekonomisk aktör befinner sig i konkurs eller är föremål för insolvens- eller likvidationsförfaranden, är föremål för tvångsförvaltning, har ingått ackordsuppgörelse med borgenärer, har avbrutit sin näringsverksamhet eller befinner sig i en motsvarande situation till följd av ett liknande förfarande enligt nationella lagar och andra författningar. Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten får dock besluta, eller åläggas av medlemsstaten att inte utesluta en ekonomisk aktör i någon av ovanstående situationer om den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten har fastställt att den ekonomiska aktören i fråga kommer att kunna fullgöra koncessionen, med beaktande av tillämpliga nationella regler och åtgärder avseende fortsatt verksamhet vid dessa situationer.

▼B

c) Om den upphandlande myndigheten på lämpligt sätt kan visa att en ekonomisk aktör har gjort sig skyldig till ett allvarligt fel i yrkesutövningen, som gör att dennes redbarhet kan ifrågasättas.

d) Om en intressekonflikt i den mening som avses i artikel 35 andra stycket inte kan avhjälpas effektivt genom någon annan, mindre ingripande åtgärd.

e) Om den upphandlande myndigheten har tillräckligt sannolika indikationer för att dra slutsatsen att en ekonomisk aktör har ingått överenskommelser med andra ekonomiska aktörer som syftar till att snedvrida konkurrensen.

f) Om en ekonomisk aktör har visat allvarliga eller ihållande brister i fullgörandet av något materiellt krav enligt en tidigare koncession eller ett tidigare kontrakt med en upphandlande myndighet eller upphandlande enhet som definieras i detta direktiv eller i direktiv 2014/25/EU och detta har medfört att det tidigare kontraktet sagts upp i förtid, eller lett till skadestånd eller jämförbara påföljder.

g) Om en ekonomisk aktör i allvarlig omfattning har lämnat oriktiga uppgifter beträffande den information som kan begäras för kontroll av att det inte föreligger något skäl för uteslutning eller av att urvalskriterierna har uppfyllts, har undanhållit sådan information eller inte har kunnat lämna de kompletterande handlingar som krävs.

h) Om en ekonomisk aktör otillbörligt har försökt att påverka den upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens beslutsprocess, eller tillägna sig konfidentiell information som kan ge aktören otillbörliga fördelar i koncessionstilldelningsförfarandet eller av oaktsamhet lämna vilseledande uppgifter som kan ha en väsentlig inverkan på beslut om uteslutning, urval eller tilldelning.

i) I fråga om de koncessioner på försvars- och säkerhetsområdet som avses i direktiv 2009/81/EG, om en ekonomisk aktör på grundval av någon form av bevis, inbegripet skyddade datakällor, har befunnits sakna den tillförlitlighet som krävs för att utesluta risker för medlemsstatens säkerhet.

8. De upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som avses i artikel 7.1 a ska när som helst under förfarandet utesluta en ekonomisk aktör om det visar sig att denne, med avseende på handlingar eller försummelser antingen före eller under förfarandet, befinner sig i någon av de situationer som avses i punkt 4 i den här artikeln och punkt 5 första stycket i den här artikeln.

När som helst under förfarandet får upphandlande myndigheter och upphandlande enheter utesluta eller åläggas av medlemsstaterna att utesluta en ekonomisk aktör om det visar sig att denne, med avseende på handlingar eller försummelser antingen före eller under förfarandet, befinner sig i någon av de situationer som avses i punkt 5 andra stycket och punkt 7.

9. En ekonomisk aktör som befinner sig i någon av de situationer som avses i punkterna 4 och 7 får lämna bevis på att de åtgärder som den ekonomiska aktören vidtagit är tillräckliga för att bevisa dennes tillförlitlighet, trots att det föreligger relevanta skäl för uteslutning. Om bevisen anses vara tillräckliga ska den berörda ekonomiska aktören inte uteslutas från förfarandet.

▼B

I detta syfte ska den ekonomiska aktören bevisa att denne har ersatt eller åtagit sig att ersätta eventuella skador som orsakats av brottet eller det allvarliga felet i fråga, att denne har klargjort förhållanden och omständigheter på ett uttömmande sätt och genom att aktivt samarbeta med de utredande myndigheterna samt har vidtagit lämpliga konkreta tekniska, organisatoriska och personalmässiga åtgärder för att förhindra ytterligare brott eller allvarliga fel. De åtgärder som vidtagits av den ekonomiska aktören ska bedömas med beaktande av allvarlighetsgraden och de särskilda omständigheterna kring brottet eller det allvarliga felet i fråga. Om åtgärderna anses vara otillräckliga ska den berörda ekonomiska aktören informeras om skälen till beslutet.

En ekonomisk aktör som genom en lagakraftvunnen dom har uteslutits från att delta i upphandlings- eller koncessionstilldelningsförfaranden ska under den period som uteslutningen gäller, enligt domen i den medlemsstat där domen är giltig, inte ha rätt att utnyttja den möjlighet som anges i denna punkt.

10. Medlemsstaterna ska i enlighet med lagar och andra författningar samt med hänsyn till unionsrätten fastställa villkoren för tillämpning av denna artikel. De ska särskilt fastställa den längsta tillåtna uteslutningsperioden om den ekonomiska aktören inte vidtar några åtgärder enligt punkt 9 för att visa sin tillförlitlighet. Om denna period inte har fastställts i den lagakraftvunna domen får den inte överskrida fem år från den dag då domen meddelades i de fall som avses i punkt 4 och tre år från dagen för relevant händelse i de fall som avses i punkt 7.

Artikel 39

Sista datum för mottagande av ansökningar om koncessioner

1. När upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter fastställer tidsfrister för mottagande av ansökningar och anbud ska de ta särskild hänsyn till hur komplex koncessionen är och hur lång tid som behövs för att utarbeta anbud eller ansökningar, utan att detta påverkar de minimitidsfrister som fastställs i denna artikel.

2. Om ansökningar eller anbud kan lämnas först efter ett besök på platsen eller efter granskning på plats av underlagen för koncessionsdokumenten, ska tidsfristerna för mottagande av ansökningar om koncessionen eller av anbud fastställas så att alla berörda ekonomiska aktörer får möjlighet att ta del av alla uppgifter som krävs för att utarbeta ansökningar eller anbud, och ska i alla händelser vara längre än de minimitidsfrister som anges i punkterna 3 och 4.

3. Minimitidsfristen för mottagande av ansökningar, antingen de innehåller anbud avseende koncessionen eller inte, ska vara 30 dagar från den dag då koncessionsmeddelandet skickades.

4. Om förfarandet äger rum i successiva steg ska minimitidsfristen för mottagande av anbud vara 22 dagar från och med den dag då inbjudan att lämna anbud avsändes.

5. Tidsfristen för mottagande av anbud får minskas med fem dagar om den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten godtar att anbud lämnas med elektroniska medel i överensstämmelse med artikel 29.

▼B

Artikel 40

Information till anbudssökande och anbudsgivare

1. Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter ska så snart som möjligt underrätta varje anbudssökande och anbudsgivare om de beslut som fattats rörande koncessionstilldelningen, inklusive namnet på den utvalda anbudsgivaren, skälen till att de har beslutat att förkasta en ansökan eller ett anbud samt till att de har beslutat att inte tilldela ett kontrakt för vilket ett koncessionsmeddelande offentliggjorts eller att upprepa förfarandet.

På begäran av berörd part ska den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten snarast möjligt, och i alla händelser senast 15 dagar från mottagandet av en skriftlig begäran, underrätta alla anbudsgivare som har lämnat ett godtagbart anbud om egenskaperna hos och de relativa fördelarna med det utvalda anbudet.

2. De upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna får besluta att inte lämna ut viss information som avses i punkt 1 om kontraktet, om detta skulle hindra tillämpning av lag, strida mot allmänintresset, skada offentliga eller privata ekonomiska aktörers berättigade affärsintressen eller motverka sund konkurrens mellan dessa aktörer.

Artikel 41

Tilldelningskriterier

1. Koncessioner ska tilldelas på grundval av objektiva kriterier som överensstämmer med de principer som fastställs i artikel 3 och som säkerställer att anbuden bedöms i verklig konkurrens med varandra i syfte att fastställa allmänna ekonomiska fördelar för den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten.

2. Tilldelningskriterierna ska ha anknytning till koncessionsföremålet och får inte ge den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten obegränsad valfrihet. De får innefatta bland annat miljökriterier, sociala kriterier eller kriterier avseende innovation.

Dessa kriterier ska åtföljas av krav som gör det möjligt att effektivt kontrollera de uppgifter som anbudsgivarna lämnar.

De upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna ska kontrollera om anbuden verkligen uppfyller tilldelningskriterierna.

3. De upphandlande myndigheterna eller upphandlande enheterna ska förteckna kriterierna i fallande prioritetsordning.

Utan hinder av vad som sägs i första stycket får den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten, när den mottar ett anbud där det föreslås en innovativ lösning med funktionella prestanda på en exceptionell nivå, som en omdömesgill upphandlande myndighet eller upphandlande enhet inte hade kunnat förutse, i undantagsfall ändra ordningen mellan tilldelningskriterierna för att beakta de nya möjligheter som denna innovativa lösning medför. I så fall ska den upphandlande

▼B

myndigheten eller upphandlande enheten informera alla anbudsgivare om ändringen av prioritetsordningen och utfärda en ny inbjudan att lämna anbud, med iakttagande av de minimitidsfrister som avses i artikel 39.4. Om tilldelningskriterierna offentliggjordes vid offentliggörandet av koncessionsmeddelandet ska den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten offentliggöra ett nytt koncessionsmeddelande, med iakttagande av de minimitidsfrister som avses i artikel 39.3.

Ändringen av prioritetsordningen får inte leda till diskriminering.

AVDELNING III

BESTÄMMELSER OM UTFÖRANDE AV KONCESSIONER

Artikel 42

Anlitande av underleverantör

1. Att underleverantörerna iakttar de skyldigheter som avses i artikel 30.3 ska säkerställas genom lämpliga åtgärder från de behöriga nationella myndigheterna inom ramen för deras ansvar och befogenheter.

2. I koncessionsdokumenten får upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter begära eller kan åläggas av en medlemsstat att begära att anbudsgivaren eller anbudssökanden i anbudet anger hur stor del av koncessionen som kan komma att läggas ut på tredje part samt vilka underleverantörer som föreslås. Denna punkt påverkar inte frågan om huvudentreprenörens ansvar.

3. Vid byggkoncessioner och i fråga om tjänster som ska tillhandahållas vid anläggningen under direkt tillsyn av den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten, efter det att koncessionen tilldelats och senast då utförandet av koncessionen inleds, ska den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten kräva att koncessionshavaren till den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten uppger namn på, kontaktuppgifter till och legala ställföreträdare för sina underleverantörer som deltar i sådana byggentreprenader eller tjänster, i den mån de är kända vid den tidpunkten. Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten ska kräva att koncessionshavaren underrättar den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten om varje ändring av dessa uppgifter under koncessionens löptid samt om de uppgifter som begärs för alla nya underleverantörer som huvudentreprenören därefter engagerar i sådana byggentreprenader eller tjänster.

Trots vad som sägs i första stycket får medlemsstaterna direkt ålägga koncessionshavaren att tillhandahålla de begärda uppgifterna.

Första och andra styckena ska inte gälla för varuleverantörer.

Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter får utvidga eller kan av medlemsstaterna åläggas att utvidga skyldigheterna enligt första stycket, exempelvis till

▼B

a) tjänstekoncessioner som inte avser tjänster som ska tillhandahållas vid anläggningarna under tillsyn av den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten eller till varuleverantörer som deltar i bygg- eller servicekoncessioner,

b) underleverantörer till koncessionshavarens underleverantörer, eller ännu längre ned i underleverantörskedjan.

4. I syfte att undvika åsidosättande av de skyldigheter som avses i artikel 30.3 får lämpliga åtgärder vidtas, t.ex. följande:

a) Om en medlemsstats nationella rätt föreskriver en mekanism med solidariskt ansvar för underleverantörer och koncessionshavare ska den berörda medlemsstaten se till att de relevanta reglerna tillämpas i överensstämmelse med villkoren i artikel 30.3.

b) Upphandlande myndigheter och upphandlande enheter får kontrollera eller kan av en medlemsstat åläggas att kontrollera om det finns skäl för uteslutning av underleverantörer enligt artikel 38.4–38.10. I sådana fall ska den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten begära att den ekonomiska aktören byter ut en underleverantör för vilken kontrollen har visat att det föreligger obligatoriska skäl för uteslutning. Den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten får begära eller får av en medlemsstat åläggas att begära att den ekonomiska aktören byter ut en underleverantör för vilken kontrollen har visat att det föreligger icke-obligatoriska skäl för uteslutning.

5. Medlemsstaterna får införa strängare ansvarsregler enligt nationell rätt.

6. Medlemsstater som har valt att införa åtgärder enligt punkterna 1 och 3 ska, genom lagar eller andra författningar och med beaktande av unionsrätten, fastställa villkor för genomförande av dessa åtgärder. Medlemsstaterna får därvid begränsa tillämpligheten av dem, exempelvis för vissa typer av kontrakt, vissa typer av upphandlande myndigheter, upphandlande enheter eller ekonomiska aktörer eller från och med vissa belopp.

Artikel 43

Ändringar av kontrakt under löptiden

1. Koncessioner får ändras utan ett nytt koncessionstilldelningsförfarande enligt detta direktiv i följande fall:

a) Om ändringarna, oberoende av deras penningvärde, anges i de ursprungliga koncessionsdokumenten genom klara, exakta och entydiga ändringsklausuler, som kan omfatta värdeändringsklausuler, eller optioner. Sådana ändringsklausuler ska ange omfattningen och arten av eventuella ändringar eller optioner samt villkoren för när de får tillämpas. Ändringar eller optioner som skulle medföra en ändring av koncessionens övergripande karaktär är inte tillåtna.

▼B

b) För kompletterande byggentreprenader eller tjänster från den ursprunglige koncessionshavaren vilka har blivit nödvändiga och som inte ingår i den ursprungliga koncessionen, i de fall ett byte av koncessionshavare

i) inte kan ske av ekonomiska eller tekniska skäl, såsom krav på utbytbarhet eller driftskompatibilitet med redan befintlig utrustning, tjänster eller installationer som anskaffats inom ramen för den ursprungliga koncessionen, och

ii) skulle medföra betydande olägenheter eller betydligt större omkostnader för den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten.

För koncessioner som tilldelas av en upphandlande myndighet för bedrivande av en annan verksamhet än de verksamheter som avses i bilaga II får en värdeökning dock inte överstiga 50 % av värdet på den ursprungliga koncessionen. Om flera successiva ändringar görs ska denna begränsning gälla för värdet av varje ändring. Sådana på varandra följande ändringar får inte syfta till att kringgå detta direktiv.

c) Om samtliga följande villkor är uppfyllda:

i) Behovet av ändring har uppstått till följd av omständigheter som en omdömesgill upphandlande myndighet eller upphandlande enhet inte hade kunnat förutse.

ii) Ändringen medför inte att koncessionens övergripande karaktär ändras.

iii) För koncessioner som tilldelas av en upphandlande myndighet för bedrivande av en annan verksamhet än de verksamheter som avses i bilaga II får en värdeökning inte överstiga 50 % av värdet på den ursprungliga koncessionen. Om flera successiva ändringar görs ska denna begränsning gälla för värdet av varje ändring. Sådana på varandra följande ändringar får inte syfta till att kringgå detta direktiv.

d) Om den koncessionshavare som den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten ursprungligen hade tilldelat koncessionen byts ut mot en ny koncessionshavare, till följd av antingen

i) en entydig ändringsklausul eller en option i överensstämmelse med led a,

ii) att en annan ekonomisk aktör som uppfyller kriterierna för det kvalitativa urval som ursprungligen fastställts helt eller delvis inträder i den ursprungliga koncessionshavarens ställe till följd av företagsomstruktureringar, inklusive uppköp, sammanslagningar, förvärv eller insolvens, under förutsättning att detta inte medför andra väsentliga ändringar av kontraktet och inte syftar till att kringgå tillämpningen av detta direktiv, eller

iii) att den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten själv tar på sig huvudkoncessionshavarens skyldigheter gentemot dennes underleverantörer om denna möjlighet föreligger enligt nationell lagstiftning.

▼B

e) Om ändringarna, oberoende av deras värde, inte är väsentliga i den mening som avses i punkt 4.

Upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter som har ändrat en koncession i de fall som anges i leden b och c i denna punkt ska offentliggöra ett meddelande om detta i *Europeiska unionens officiella tidning*. Ett sådant meddelande ska innehålla de uppgifter som anges i bilaga XI och ska offentliggöras i enlighet med artikel 33.

2. Dessutom får koncessioner ändras, utan att någon kontroll behöver göras av att villkoren i punkt 4 a–d är uppfyllda, utan något nytt koncessionstilldelningsförfarande i enlighet med detta direktiv om värdet av ändringen är lägre än både

i) tröskelvärdet i artikel 8, och

ii) 10 % av den ursprungliga koncessionens värde.

Ändringen får dock inte medföra att koncessionens övergripande karaktär ändras. Om flera successiva ändringar görs ska värdet bedömas på grundval av det samlade nettovärdet av dessa ändringar.

3. När det gäller beräkningen av det värde som avses i punkterna 2 och 1 b och c ska det uppdaterade värdet vara referensvärdet när koncessionen innehåller en indexeringsklausul. Om koncessionen inte innehåller någon indexeringsklausul ska det uppdaterade värdet beräknas med hänsyn till den genomsnittliga inflationen i den medlemsstat där den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten finns.

4. En ändring av en koncession under dess löptid ska anses vara väsentlig i den mening som avses i punkt 1 e om den innebär att koncessionen till sin art skiljer sig väsentligt från den koncession som ursprungligen ingicks. Utan att det påverkar punkterna 1 och 2 ska en ändring i alla händelser anses vara väsentlig om ett eller flera av följande villkor är uppfyllt:

a) I och med ändringen införs nya villkor som, om de hade ingått i det ursprungliga koncessionstilldelningsförfarandet, skulle ha medfört att andra sökande getts tillträde än de som ursprungligen valdes eller att andra anbud än de som ursprungligen godkändes skulle ha godkänts eller skulle ha medfört ytterligare deltagare i koncessionstilldelningsförfarandet.

b) Ändringen innebär att koncessionens ekonomiska jämvikt ändras till förmån för koncessionshavaren på ett sätt som inte medgavs i den ursprungliga koncessionen.

c) Ändringen medför att koncessionens omfattning utvidgas betydligt.

d) Om den koncessionshavare som den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten ursprungligen hade tilldelat koncessionen byts ut mot en ny koncessionshavare i andra fall än de som avses i punkt 1 d.

5. Ett nytt koncessionstilldelningsförfarande i enlighet med detta direktiv ska krävas för andra ändringar av bestämmelserna i en koncession under löptiden än de som avses i punkterna 1 och 2.

▼B

Artikel 44

Uppsägning av koncessioner

Medlemsstaterna ska se till att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter har möjlighet att enligt de villkor som fastställs i tillämplig nationell rätt avsluta en koncession under dess löptid om ett eller flera av följande villkor är uppfyllt:

a) Koncessionen har varit föremål för en ändring som skulle ha krävt ett nytt koncessionstilldelningsförfarande enligt artikel 43.

b) Koncessionären befann sig vid koncessionstilldelningen i någon av de situationer som avses i artikel 38.4 och borde därför ha uteslutits från koncessionstilldelningsförfarandet.

c) Europeiska unionens domstol finner i ett förfarande i enlighet med artikel 258 i EUF-fördraget att en medlemsstat har underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt fördragen, genom att en upphandlande myndighet eller upphandlande enhet som tillhör den medlemsstaten har tilldelat den berörda koncessionen utan att iaktta kraven enligt fördragen och detta direktiv.

Artikel 45

Övervakning och rapportering

1. För att säkerställa ett korrekt och effektivt genomförande ska medlemsstaterna se till att åtminstone de uppgifter som anges i denna artikel utförs av en eller flera myndigheter eller strukturer. De ska för kommissionen uppge vilka myndigheter eller strukturer som är behöriga för dessa uppgifter.

2. Medlemsstaterna ska se till att tillämpningen av reglerna för tilldelning av koncessionskontrakt övervakas. Då övervakningsmyndigheter eller övervakningsstrukturer upptäcker specifika överträdelser, såsom bedrägeri, korruption, intressekonflikter och andra allvarliga oegentligheter eller systemproblem, ska de ha behörighet att hänvisa överträdelserna eller problemen till nationella revisionsmyndigheter, domstolar, tribunaler eller andra lämpliga myndigheter eller strukturer, såsom ombudsmannen, de nationella parlamenten eller dessas utskott.

3. Resultaten av övervakningsverksamheten i enlighet med punkt 2 ska offentliggöras genom lämpliga informationsmedel.

Kommissionen får, högst vart tredje år, begära att medlemsstaterna till kommissionen översänder en övervakningsrapport med en översikt över de mest frekventa orsakerna till felaktig tillämpning av reglerna för tilldelning av koncessionskontrakt, inbegripet eventuella strukturella eller återkommande problem med tillämpningen av reglerna, inbegripet eventuella fall av bedrägeri och annat olagligt beteende.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att information och vägledning om tolkning och tillämpning av unionsrätten om tilldelning av koncessionskontrakt kostnadsfritt finns tillgänglig, för att hjälpa upphandlande myndigheter och upphandlande enheter och ekonomiska aktörer att tillämpa unionens regler korrekt.

▼B

AVDELNING IV

ÄNDRINGAR AV DIREKTIVEN 89/665/EEG OCH 92/13/EEG

Artikel 46

Ändringar av direktiv 89/665/EEG

Direktiv 89/665/EEG ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 1.1 ska ersättas med följande:

”1. Detta direktiv ska tillämpas på kontrakt som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU (*), såvida inte sådana kontrakt är undantagna i enlighet med artiklarna 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17 och 37 i det direktivet.

Detta direktiv ska också tillämpas på sådana koncessioner tilldelade av upphandlande myndigheter som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU (**), såvida inte sådana koncessioner är undantagna i enlighet med artiklarna 10, 11, 12, 17 och 25 i det direktivet.

Kontrakt i den mening som avses i detta direktiv inbegriper offentliga kontrakt, ramavtal, bygg- och tjänstekoncessioner och dynamiska inköpssystem.

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en upphandlande myndighets beslut om kontrakt som omfattas av direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU kan prövas effektivt och i synnerhet så skyndsamt som möjligt enligt villkoren i artiklarna 2–2f i det här direktivet, när det görs gällande att sådana beslut innebär en överträdelse av unionsrätten om offentlig upphandling eller nationella bestämmelser som införlivar denna rätt.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

(**) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner (EUT L 94, 28.3.2014, s. 1).”

2. Artikel 2a.2 ska ändras på följande sätt:

a) Första stycket ska ersättas med följande:

”Kontrakt enligt beslut om tilldelning av ett kontrakt som omfattas av direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/23/EU får inte ingås före utgången av en tidsfrist på minst tio kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att beslutet om tilldelning av kontraktet översänds till de berörda anbudsgivarna och anbudssökandena, om telefax eller elektroniska medel används, eller, om andra medel för kommunikation används, före utgången av en tidsfrist på minst 15 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att beslutet om tilldelning av kontraktet översänds till de berörda anbudsgivarna och anbudssökandena eller minst tio kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att beslutet om tilldelning av kontraktet har erhållits.”

▼B

b) I fjärde stycket ska den första strecksatsen ersättas med följande:

”— en sådan kortfattad redogörelse för skälen till beslutet som avses i artikel 55.2 i direktiv 2014/24/EU, om inget annat föreskrivs i artikel 55.3 i det direktivet, eller i artikel 40.1 andra stycket i direktiv 2014/23/EU, om inget annat föreskrivs i artikel 40.2 i det direktivet, och”

3. Artikel 2b ska ändras på följande sätt:

a) I första stycket ska

i) led a ersättas med följande:

”a) Om direktiv 2014/24/EU eller, när det är lämpligt, direktiv 2014/23/EU inte kräver att ett föregående meddelande om upphandling ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.”,

ii) led c ersättas med följande:

”c) När det är fråga om ett kontrakt som grundar sig på ett ramavtal i enlighet med artikel 33 i direktiv 2014/24/EU och när det är fråga om ett särskilt kontrakt som grundar sig på ett dynamiskt inköpssystem i enlighet med artikel 34 i det direktivet.”

b) I andra stycket ska första och andra strecksatserna ersättas med följande:

”— om det föreligger en överträdelse av artikel 33.4 c eller av artikel 34.6 i direktiv 2014/24/EU, och

— om kontraktsvärdet uppskattas motsvara eller överstiga tröskelvärdena i artikel 4 i direktiv 2014/24/EU.”

4. I artikel 2c ska orden ”direktiv 2004/18/EG” ersättas med orden ”direktiv 2014/24/EU eller 2014/23/EU”.

5. Artikel 2d ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ändras på följande sätt:

i) Led a ska ersättas med följande:

”a) om den upphandlande myndigheten har tilldelat ett kontrakt utan föregående offentliggörande av ett meddelande om upphandling i *Europeiska unionens officiella tidning* utan att detta är tillåtet i enlighet med direktiv 2014/24/EU eller 2014/23/EU,”.

▼B

ii) I led b ska orden ”direktiv 2004/18/EG” ersättas med orden ”direktiv 2014/24/EU eller 2014/23/EU”.

b) I punkt 4 ska första strecksatsen ersättas med följande:

”— den upphandlande myndigheten anser att tilldelningen av ett kontrakt utan föregående offentliggörande av ett meddelande om upphandling i *Europeiska unionens officiella tidning* är tillåten i enlighet med direktiv 2014/24/EU eller 2014/23/EU,”.

c) I punkt 5 ska första strecksatsen ersättas med följande:

”— den upphandlande myndigheten anser att tilldelningen av ett kontrakt är förenlig med artikel 33.4 c eller artikel 34.6 i direktiv 2014/24/EU,”.

6. Artikel 2f.1 a ska ersättas med följande:

”a) före utgången av minst 30 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att

— den upphandlande myndigheten har offentliggjort ett meddelande om tilldelning av kontrakt i enlighet med artiklarna 50 och 51 i direktiv 2014/24/EU eller artiklarna 31 och 32 i direktiv 2014/23/EU, under förutsättning att detta meddelande innehåller en motivering av den upphandlande myndighetens beslut att tilldela kontraktet utan föregående offentliggörande av ett meddelande om upphandling i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller

— den upphandlande myndigheten har underrättat de berörda anbudsgivarna och anbudssökandena om kontraktets ingående, under förutsättning att underrättelsen innehåller en sådan kortfattad redogörelse för skälen till beslutet som avses i artikel 55.2 i direktiv 2014/24/EU, om inget annat föreskrivs i artikel 55.3 i det direktivet eller i artikel 40.1 andra stycket i direktiv 2014/23/EU, om inget annat föreskrivs i artikel 40.2 i det direktivet; detta alternativ gäller även i de fall som avses i artikel 2b c i det här direktivet,”

7. Artikel 3.1 ska ersättas med följande:

”1. Kommissionen får åberopa det förfarande som avses i punkterna 2–5 om den, innan ett kontrakt ingås, anser att en allvarlig överträdelse av unionsrätten på området offentlig upphandling har begåtts under ett kontraktstilldelningsförfarande som omfattas av direktiv 2014/24/EU eller 2014/23/EU.”

▼B

Artikel 47

Ändringar av direktiv 92/13/EEG

Direktiv 92/13/EEG ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 1.1 ska ersättas med följande:

”1. Detta direktiv ska tillämpas på kontrakt som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU (*), såvida inte sådana kontrakt är undantagna i enlighet med artiklarna 18–24, 27–30, 34 eller 55 i det direktivet.

Kontrakt enligt det här direktivet inbegriper varukontrakt, byggentreprenadkontrakt, tjänstekontrakt, bygg- och tjänstekoncessioner, ramavtal och dynamiska inköpssystem.

Detta direktiv ska också tillämpas på sådana koncessioner tilldelade av upphandlande enheter som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU (**), såvida inte sådana kontrakt är undantagna i enlighet med artiklarna 10, 12, 13, 14, 16, 17 och 25 i det direktivet.

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en upphandlande enhets beslut om kontrakt som omfattas av direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU kan prövas effektivt och i synnerhet så skyndsamt som möjligt enligt villkoren i artiklarna 2–2f i det här direktivet, när det görs gällande att sådana beslut innebär en överträdelse av unionsrätten om upphandling eller nationella bestämmelser som införlivar denna rätt.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

(**) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner (EUT L 94, 28.3.2014, s. 1).”

2. Artikel 2a.2 ska ändras på följande sätt:

a) Första stycket ska ersättas med följande:

”Kontrakt enligt beslut om tilldelning av ett kontrakt som omfattas av direktiv 2014/25/EU eller 2014/23/EU får inte ingås före utgången av en tidsfrist på minst tio kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att beslutet om tilldelning av kontraktet översänds till de berörda anbudsgivarna och anbudssökandena, om telefax eller elektroniska medel används, eller, om andra medel för kommunikation används, före utgången av en tidsfrist på minst 15 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att beslutet om tilldelning av kontraktet översänds till de berörda anbudsgivarna och anbudssökandena eller minst tio kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att beslutet om tilldelning av kontraktet har erhållits.”

b) I fjärde stycket ska första strecksatsen ersättas med följande:

”— den kortfattade redogörelse för skälen till beslutet som avses i artikel 75.2 i direktiv 2014/25/EU, om inget annat föreskrivs i artikel 75.3 i det direktivet eller i artikel 40.1 andra stycket i direktiv 2014/23/EU, om inget annat föreskrivs i artikel 40.2 i det direktivet, och”.

▼B

3. Artikel 2b ska ändras på följande sätt:

a) Första stycket ska ändras på följande sätt:

i) Led a ska ersättas med följande:

”a) Om direktiv 2014/25/EU eller, när det är lämpligt, direktiv 2014/23/EU inte kräver att ett föregående meddelande om upphandling ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.”

ii) Led c ska ersättas med följande:

”c) När det är fråga om särskilda kontrakt som grundar sig på ett dynamiskt inköpssystem i enlighet med artikel 52 i direktiv 2014/25/EU.”

b) I andra stycket ska första och andra strecksatserna ersättas med följande:

”— det föreligger en överträdelse av artikel 52.6 i direktiv 2014/25/EU, och

— kontraktsvärdet uppskattas motsvara eller överstiga tröskelvärdena i artikel 15 i direktiv 2014/25/EU.”

4. I artikel 2c ska orden ”direktiv 2004/17/EG” ersättas med orden ”direktiv 2014/25/EU eller 2014/23/EU.”

5. Artikel 2d ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ändras på följande sätt:

i) Led a ska ersättas med följande:

”a) om den upphandlande enheten har tilldelat ett kontrakt utan föregående offentliggörande av ett meddelande om upphandling i *Europeiska unionens officiella tidning* utan att detta är tillåtet i enlighet med direktiv 2014/25/EU eller 2014/23/EU,”.

ii) I led b ska orden ”direktiv 2004/17/EG” ersättas med orden ”direktiv 2014/25/EU eller 2014/23/EU.”

b) I punkt 4 ska första strecksatsen ersättas med följande:

”— den upphandlande enheten anser att tilldelningen av ett kontrakt utan föregående offentliggörande av ett meddelande om upphandling i *Europeiska unionens officiella tidning* är tillåten i enlighet med direktiv 2014/25/EU eller 2014/23/EU,”.

c) I punkt 5 ska första strecksatsen ersättas med följande:

”— den upphandlande enheten anser att tilldelningen av ett kontrakt är förenlig med artikel 52.6 i direktiv 2014/25/EU.”

▼B

6. I artikel 2f.1 ska led a ersättas med följande:

”a) före utgången av minst 30 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att

— den upphandlande enheten har offentliggjort ett meddelande om tilldelning av kontraktet i enlighet med artiklarna 70 och 71 i direktiv 2014/25/EU eller artiklarna 31 och 32 i direktiv 2014/23/EU, under förutsättning att detta meddelande innehåller en motivering av den upphandlande enhetens beslut att tilldela kontraktet utan att ett föregående meddelande om upphandling offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller

— den upphandlande enheten har underrättat de berörda anbudsgivarna och anbudssökandena om kontraktets ingående, under förutsättning att underrättelsen innehåller en sådan kortfattad redogörelse för skälen till beslutet som avses i artikel 75.2 i direktiv 2014/25/EU om inget annat föreskrivs i artikel 75.3 i det direktivet eller i artikel 40.1 andra stycket i direktiv 2014/23/EU, om inget annat föreskrivs i artikel 40.2 i det direktivet. Detta alternativ gäller även i de fall som avses i artikel 2b c i det här direktivet,”

7. Artikel 8.1 ska ersättas med följande:

”1. Kommissionen får åberopa förfarandet enligt punkterna 2–5, om den, innan ett kontrakt ingås, anser att en allvarlig överträdelse av unionsrätten om upphandling har begåtts i samband med ett kontraktstilldelningsförfarande som omfattas av direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU, eller i förhållande till artikel 26.1 i direktiv 2014/25/EU för de upphandlande enheter som omfattas av den bestämmelsen.”

AVDELNING V

DELEGERADE BEFOGENHETER, GENOMFÖRANDEBEFOGENHETER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 48

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 7.3, 9.4, 27.2 och 30.4 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den 17 april 2014.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 7.3, 9.4, 27.2 och 30.4 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet

▼B

som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

5. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 7.3, 9.4, 27.2 och 30.4 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 49

Skyndsamt förfarande

1. Delegerade akter som antas enligt denna artikel ska träda i kraft utan dröjsmål och ska tillämpas så länge ingen invändning görs i enlighet med punkt 2. Delgivningen av en delegerad akt till Europaparlamentet och rådet ska innehålla en motivering till varför det skyndsamma förfarandet tillämpas.

2. Såväl Europaparlamentet som rådet får invända mot en delegerad akt i enlighet med det förfarande som avses i artikel 48.5. I ett sådant fall ska kommissionen upphäva akten utan dröjsmål efter det att Europaparlamentet eller rådet har delgett den sitt beslut om invändning.

Artikel 50

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av rådgivande kommittén för offentlig upphandling, som inrättats genom rådets beslut 71/306/EEG ([1]). Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna artikel ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 51

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 18 april 2016. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

([1]) Rådets beslut 71/306/EEG av den 26 juli 1971 om inrättande av en rådgivande kommitté för offentliga bygg- och anläggningskontrakt (EGT L 185, 16.8.1971, s. 15).

▼B

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 52

Övergångsbestämmelser

Hänvisningar till artikel 1.3 a och b i direktiv 2004/17/EG och till artikel 1.3 och 1.4 samt avdelning III i direktiv 2004/18/EG ska anses som hänvisningar till det här direktivet.

Artikel 53

Övervakning och rapportering

Kommissionen ska utvärdera de ekonomiska effekterna på den inre marknaden av tillämpningen av de tröskelvärden som fastställs i artikel 8, särskilt faktorer som gränsöverskridande tilldelning av kontrakt och transaktionskostnader, och avge en rapport om detta till Europaparlamentet och rådet senast den 18 april 2019. Lämpligheten av tröskelvärdenas nivå ska också granskas vid förhandlingar enligt WTO-avtalet med beaktande av effekterna av inflationen och transaktionskostnaderna. Kommissionen ska, där så är möjligt och lämpligt, överväga att föreslå en ökning av de tröskelvärden som är tillämpliga enligt WTO-avtalet under nästa förhandlingsrunda.

Om de tröskelbelopp som ska tillämpas enligt WTO-avtalet förändras ska rapporten i förekommande fall följas av ett lagstiftningsförslag om ändring av de tröskelvärden som fastställs i detta direktiv.

Kommissionen ska också utvärdera de ekonomiska effekterna på den inre marknaden av undantagen i artikel 12 med beaktande av vattensektorns specifika struktur, och avge en rapport om detta till Europaparlamentet och rådet senast den 18 april 2019.

Kommissionen ska se över hur detta direktiv fungerar och rapportera till Europaparlamentet och rådet senast den 18 april 2021 och vart femte år därefter, på grundval av sådan information som ska tillhandahållas av medlemsstaterna i enlighet med artikel 45.3.

Kommissionen ska göra resultaten av de översyner som gjorts i enlighet med fjärde stycket allmänt tillgängliga.

Artikel 54

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Detta direktiv får inte tillämpas på tilldelning av koncessioner som omfattades av ett anbudsförfarande eller tilldelades före den 17 april 2014.

Artikel 55

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

▼B

BILAGA I

FÖRTECKNING ÖVER VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV ARTIKEL 5.7 [1]

Nace Rev. 1 [1]					CPV-kod
AVDELNING F			BYGGVERKSAMHET		
Huvudgrupp	Grupp	Undergrupp	Benämning	Anmärkningar	
45			Byggverksamhet	Denna huvudgrupp omfattar — nybyggnad, renovering och normal reparation	45000000
	45,1		Mark- och grundarbeten		45100000
		45,11	Rivning av hus; markarbeten	Denna undergrupp omfattar — rivning och rasering av byggnader och andra anläggningar — röjning av byggplatser — markarbeten: schaktning, deponering, nivellering av byggplatser, dikesgrävning, bergrensning, sprängning etc. — iordningställande av gruvarbetsplatser: — avtäckning samt annat iordningställande av ägor och platser som innehåller mineraler Undergruppen omfattar även — dränering av byggplatser — dränering av jordbruks- eller skogsbruksmark	45110000
		45,12	Markundersökning	Denna undergrupp omfattar — provborrning och tagning av kärnprov för byggande, för geofysiska, geologiska eller liknande ändamål Denna undergrupp omfattar inte — borrning av källor för produktion av råpetroleum eller naturgas, se 11.20 — brunnsborrning, se 45.25 — schaktsänkning, se 45.25 — spårning av olje- och naturgasfält, utförande av geofysiska, geologiska och seismiska undersökningar, se 74.20	45120000
	45,2		Bygg- och anläggningsarbeten		45200000

[1] Om tolkningen skiljer sig åt mellan CPV och Nace ska CPV-nomenklaturen tillämpas.

▼B

Nace Rev. 1 (1)					CPV-kod
AVDELNING F			BYGGVERKSAMHET		
Huvudgrupp	Grupp	Undergrupp	Benämning	Anmärkningar	
		45,21	Uppförande av hus och andra byggnadsverk	Denna undergrupp omfattar — byggande av alla slags byggnader, byggande av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad o.d. — broar, inklusive sådana för upphöjda vägar, viadukter, tunnlar och tunnelbanor — rörledningar för fjärrtransport, fjärrnät för el och telekommunikation — rörledningar i tätort, tätortsnät för el och telekommunikation — samt därmed förknippade arbeten, — montering och uppförande på plats av monteringsfärdiga byggnader Denna undergrupp omfattar inte — tjänster i anslutning till råpetroleum- och naturgasutvinning, se 11.20 — uppförande av kompletta monteringsfärdiga byggnader av egentillverkade delar av annat material än betong, se huvudgrupperna 20, 26 och 28 — anläggning av stadion, simbassänger, idrottshallar, tennisbanor, golfbanor eller andra idrottsanläggningar, exklusive uppförande av byggnader, se 45.23 — bygginstallationer, se 45.3 — slutbehandling av byggnader, se 45.4 — arkitektverksamhet och teknisk konsultverksamhet, se 74.20 — projektledning för byggande, se 74.20	45210000 utom: – 45213316 45220000 45231000 45232000
		45,22	Takarbeten	Denna undergrupp omfattar — byggande av tak — taktäckning — impregnering	45261000

▼B

Nace Rev. 1 (1)					CPV-kod
AVDELNING F			BYGGVERKSAMHET		
Huvudgrupp	Grupp	Undergrupp	Benämning	Anmärkningar	
		45,23	Anläggning av motorvägar, vägar, flygfält och idrottsanläggningar	Denna undergrupp omfattar — anläggning av vägar, gator samt andra kör- och gångvägar — anläggning av järnvägar — anläggning av start- och landningsbanor på flygfält — anläggning av stadion, simbassänger, idrottshallar, tennisbanor, golfbanor eller andra idrottsanläggningar, exklusive uppförande av byggnader — målning av vägmarkeringar och markeringar på parkeringsplatser Denna undergrupp omfattar inte — förberedande markarbeten, se 45.11	45212212 och DA03 45230000 utom: – 45231000 – 45232000 – 45234115
		45,24	Vattenbyggnad	Denna undergrupp omfattar — anläggning av vattenleder, hamn- och flodarbeten, småbåtshamnar (marinor), slussar etc. — dammar, diken o.d. — muddring — undervattensarbete	45240000
		45,25	Andra bygg- och anläggningsarbeten	Denna undergrupp omfattar — bygg- eller anläggningsverksamhet som är specialiserad inom något för olika slags konstruktioner gemensamt område och fordrar specialistkompetens eller specialutrustning — grundläggning inklusive pålning — borrning och byggande av brunnar, schaktsänkning — uppförande av icke egentillverkade stålelement — bockning av stål — murning och stenläggning — resning och nedmontering av byggnadsställningar och arbetsplattformar, inklusive uthyrning av byggnadsställningar och arbetsplattformar	45250000 45262000

▼B

Nace Rev. 1 (1)					CPV-kod
AVDELNING F			BYGGVERKSAMHET		
Huvudgrupp	Grupp	Undergrupp	Benämning	Anmärkningar	
				— uppförande av skorstenar och industriugnar Denna undergrupp omfattar inte — uthyrning av byggnadsställningar utan resning och nedmontering, se 71.32	
	45,3		Bygginstallationer		45300000
		45,31	Elinstallationer	Denna undergrupp omfattar installation i byggnader och andra anläggningar av — elkablar och elarmatur — telekommunikationssystem — elvärmesystem — antenner — brandlarm — tjuvlarm — hissar och rulltrappor — åskledare etc.	45213316 45310000 utom: – 45316000
		45,32	Isoleringsarbeten	Denna undergrupp omfattar — installation i byggnader och andra anläggningar av värme-, ljud- eller vibrationsisolering Denna undergrupp omfattar inte — impregnering, se 45.22	45320000
		45,33	VVS-arbeten	Denna undergrupp omfattar — installation i byggnader och andra anläggningar av — vattensystem samt sanitetsutrustning — gasarmaturer — värme-, ventilations-, kyl- och luftkonditioneringsutrustning inklusive ledningar — sprinklersystem Denna undergrupp omfattar inte — installation av elvärmesystem, se 45.31	45330000

▼B

Nace Rev. 1 (1)					CPV-kod
AVDELNING F			BYGGVERKSAMHET		
Huvudgrupp	Grupp	Undergrupp	Benämning	Anmärkningar	
		45,34	Andra bygginstallationer	Denna undergrupp omfattar — installation av belysnings- och signalsystem till vägar, järnvägar, flygfält och hamnar — installation i byggnader och andra anläggningar av andra armaturer och anordningar	45234115 45316000 45340000
	45,4		Slutbehandling av byggnader		45400000
		45,41	Puts-, fasad- och stuckatörsarbeten	Denna undergrupp omfattar — anbringande på byggnader och andra anläggningar av invändig eller utvändig puts och stuck inklusive närstående basmaterial för putsning	45410000
		45,42	Byggnadssnickeriarbeten	Denna undergrupp omfattar — installation av icke egentillverkade dörrar, fönster, dörr- och fönsterkarmar, kök med fast inredning, trappor, butiksinredning o.d., av trä eller andra material — invändig slutbehandling, såsom arbete med tak, väggbeklädnader av trä och flyttbara skiljeväggar Denna undergrupp omfattar inte — läggning av parkett och andra golvbeläggningar av trä, se 45.43	45420000
		45,43	Golv- och väggbeläggningsarbeten	Denna undergrupp omfattar — läggning, uppsättning eller fastsättning i byggnader och andra anläggningar av — vägg- eller golvplattor av keramiskt material, betong eller huggen sten — parkett och andra golvbeläggningar av trä — mattor samt golvbeläggningar av linoleum, inklusive av gummi eller plast	45430000

▼B

Nace Rev. 1 (1)					CPV-kod
AVDELNING F			BYGGVERKSAMHET		
Huvudgrupp	Grupp	Undergrupp	Benämning	Anmärkningar	
				— terrazzo-, marmor-, granit- eller skiffergolv eller -väggar — tapeter	
		45,44	Måleri- och glasmästeriarbeten	Denna undergrupp omfattar — invändig och utvändig målning av byggnader — målning av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad o.d. — installation av glas, speglar etc. Denna undergrupp omfattar inte — installation av fönster, se 45.42	45440000
		45,45	Annan slutbehandling av byggnader	Denna undergrupp omfattar — installation av privata simbassänger — rengöring med ånga, blästring och liknande behandling av fasader — annan slutbehandling av byggnader Denna undergrupp omfattar inte — invändig rengöring av byggnader och andra konstruktioner, se 74.70	45212212 och DA04 45450000
	45,5		Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare		45500000
		45,50	Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare	Denna undergrupp omfattar inte — uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner samt -utrustning utan förare, se 71.32	45500000

(1) Rådets förordning (EEG) nr 3037/90 av den 9 oktober 1990 om statistisk näringsgrensindelning i Europeiska gemenskapen (EGT L 293, 24.10.1990, s. 1).

▼B

BILAGA II

VERKSAMHETER SOM UTÖVAS AV UPPHANDLANDE ENHETER ENLIGT ARTIKEL 7

Bestämmelserna i detta direktiv om koncessioner som tilldelas av upphandlande enheter ska tillämpas på följande verksamheter:

1. Beträffande gas och värme:

a) Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, transport eller distribution av gas eller värme.

b) Leverans av gas eller värme till sådana fasta nät.

▼C1

Om en upphandlande enhet såsom avses i artikel 7.1 b och c levererar gas eller värme till fasta nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, ska detta inte betraktas som en verksamhet i den mening som avses i första stycket i denna punkt om samtliga följande villkor är uppfyllda:

▼B

i) Den upphandlande enhetens produktion av gas eller värme är en oundviklig följd av utövandet av en annan verksamhet än någon av dem som avses i denna punkt eller i punkterna 2 och 3 i denna bilaga.

ii) Leverans till det publika nätet syftar endast till att använda denna produktion ekonomiskt och utgör högst 20 % av enhetens omsättning, beräknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, innevarande år medräknat.

I detta direktiv avses med *leverans* generering/produktion, grossistförsäljning och detaljförsäljning av gas. Produktion av gas i form av utvinning omfattas dock av punkt 4 i denna bilaga.

2. Beträffande el:

a) Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, transport eller distribution av el.

b) Leverans av el till sådana fasta nät.

I detta direktiv avses med *elleveranser* generering/produktion, grossistförsäljning och detaljförsäljning av el.

▼C1

Om en upphandlande enhet såsom avses i artikel 7.1 b och c levererar el till fasta nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, ska detta inte betraktas som en verksamhet i den mening som avses i första stycket i denna punkt om samtliga följande villkor är uppfyllda:

▼B

a) Den upphandlande enhetens produktion av el behövs för utövandet av en annan verksamhet än någon av dem som avses i denna punkt eller i punkterna 1 och 3 i denna bilaga.

b) Leverans till det publika nätet beror endast på den upphandlande enhetens egen förbrukning och har inte överstigit 30 % av dess totala produktion av energi, beräknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, innevarande år medräknat.

▼B

3. Verksamhet som avser tillhandahållande eller drift av nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten på områdena järnvägstransporter, automatiserade system, spårvagnar, trådbussar, bussar eller linbana.

   Ett nät för transporttjänster ska anses föreligga om tjänsten tillhandahålls enligt driftsvillkor som fastställs av en behörig myndighet i en medlemsstat, t.ex. i fråga om linjedragning, kapacitet som ska finnas tillgänglig eller turtäthet.

4. Verksamhet som avser utnyttjande av ett geografiskt område i syfte att tillhandahålla flygplatser och kusthamnar eller inlandshamnar eller andra terminaler för transport i luften, till havs eller på inre vattenvägar.

5. Verksamhet som avser tillhandahållande av

   a) posttjänster,

   b) andra tjänster än posttjänster, förutsatt att dessa tjänster tillhandahålls av en enhet som också tillhandahåller posttjänster enligt andra stycket led ii i denna punkt och att de villkor som fastställs i artikel 34.1 i direktiv 2014/25/EU inte är uppfyllda med avseende på de tjänster som omfattas av andra stycket led ii.

   Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 97/67/EG gäller följande definitioner i detta direktiv:

   i) *postförsändelse*: en adresserad försändelse i den slutliga utformning som den ska överlämnas i, oavsett vikt. Sådana försändelser omfattar, förutom brevförsändelser, till exempel böcker, kataloger, tidningar och tidskrifter samt postpaket som innehåller varor med eller utan kommersiellt värde, oavsett vikt.

   ii) *posttjänster*: insamling, sortering, transport och överlämnande av postförsändelser. Detta omfattar både tjänster inom och utanför de samhällsomfattande tjänsternas räckvidd i enlighet med direktiv 97/67/EG.

   iii) *andra tjänster än posttjänster*: tjänster som tillhandahålls på följande områden:

      — Tjänster som innebär förvaltning av posttjänster (tjänster både före och efter försändelsen, inbegripet närservice).

      — Tjänster som gäller postförsändelser som inte innefattas i led a, till exempel oadresserad direktreklam.

6. Verksamhet som avser utnyttjande av ett geografiskt område i syfte att

   a) utvinna olja eller gas,

   b) undersöka förekomsten av eller utvinna kol eller andra fasta bränslen.

▼B

BILAGA III

FÖRTECKNING ÖVER UNIONSRÄTTSAKTER SOM AVSES I ARTIKEL 7.2 B

Rättigheter som har beviljats genom ett förfarande som offentliggjorts på lämpligt sätt och där beviljandet av dessa rättigheter har grundats på objektiva kriterier ska inte utgöra särskilda rättigheter eller ensamrätter i den mening som avses i detta direktiv. I följande förteckning anges förfaranden där tillräcklig föregående öppenhet har säkerställts och där beviljandet av tillstånd grundas på andra unionslagstiftningsakter som inte beviljar särskilda rättigheter eller ensamrätter i den mening som avses i detta direktiv:

a) Beviljande av tillstånd att driva naturgasinstallationer i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i artikel 4 i direktiv 2009/73/EG.

b) Tillstånd eller inbjudan att lämna anbud för uppförande av nya elproduktionsanläggningar i enlighet med direktiv 2009/72/EG.

c) Beviljandet i enlighet med förfarandena i artikel 9 i direktiv 97/67/EG av tillstånd för en posttjänst som inte omfattas av monopol eller får monopoliseras.

d) Ett förfarande för beviljande av tillstånd att genomföra en verksamhet som inbegriper utvinning av kolväten i enlighet med direktiv 94/22/EG.

e) Offentliga tjänstekontrakt i den mening som avses i förordning (EG) nr 1370/2007 för tillhandahållande av kollektivtrafik med buss, spårvagn, järnväg eller tunnelbana, som tilldelats genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande i enlighet med artikel 5.3 i den förordningen, förutsatt att dess varaktighet är förenlig med artikel 4.3 eller 4.4 i den förordningen.

▼B

BILAGA IV

TJÄNSTER SOM AVSES I ARTIKEL 19

Benämning	CPV-kod
79611000-0, 75200000-8, 75231200-6, 75231240-8, 79622000-0 (Tillhandahållande av hemtjänstpersonal), 79624000-4 (Förmedling av vårdpersonal) och 79625000-1 (Förmedling av läkare) 85000000-9 till 85323000-9, 85143000-3, 98133100-5, 98133000-4, 98200000-5 och 98500000-8 (Privata hushåll med anställd personal) och 98513000-2 till 98514000-9 (Arbetskrafttjänster för hushåll, Bemanningstjänster för enskilda, Tjänster utförda av kontorspersonal för enskilda, Tillfällig personal för hushåll och Hemtjänst)	Hälsovård, socialtjänst och närbesläktade tjänster
85321000-5 och 85322000-2, 75000000-6 (Offentlig förvaltning, försvar och socialförsäkringstjänster), 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1, 79995000-5 till 79995200-7, 80000000-4 Undervisning och utbildning till 80660000-8, 92000000-1 till 92342200-2, 92360000-2 till 92700000-8, 79950000-8 (Tjänster för organisering av utställningar, mässor och kongresser), 79951000-5 (Organisering av seminarier), 79952000-2 (Evenemang), 79952100-3 (Anordnande av kulturevenemang), 79953000-9 (Festivalarrangemang), 79954000-6 (Festarrangemang), 79955000-3 (Anordnande av modevisningar), 79956000-0 (Anordnande av mässor och utställningar)	Administration inom socialtjänsten, utbildningsadministration hälsovårdsförvaltning och administration avseende kultur
75300000-9	Obligatorisk socialförsäkring ([1])
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Bidragstjänster
98000000-3, 98120000-0, 98132000-7, 98133110-8 och 98130000-3	Andra samhälleliga och personliga tjänster, inklusive fackföreningstjänster, tjänster utförda av politiska organisationer, tjänster tillhandahållna av ungdomsorganisationer och andra medlemsorganisationstjänster
98131000-0	Tjänster i samband med religionsutövande
55100000-1 till 55410000-7, 55521000-8 till 55521200-0 (55521000-8 Catering för privata hushåll, 55521100-9 Hemkörning av mat, 55521200-0 Måltidsleveranser). 55520000-1 Catering, 55522000-5 Catering för transportföretag, 55523000-2 Catering för övriga företag eller övriga institutioner, 55524000-9 Skolbespisning 55510000-8 Matsalstjänster, 55511000-5 Matsalstjänster och övrig kafeteriaverksamhet för särskild kundgrupp, 55512000-2 Drift av matsal, 55523100-3 Servering av skolmåltider	Hotell- och restaurangtjänster

▼B

Benämning	CPV-kod
79100000-5 till 79140000-7, 75231100-5	Juridiska tjänster, i den mån de inte är undantagna enligt artikel 10.8 d
75100000-7 till 75120000-3, 75123000-4, 75125000-8 till 75131000-3	Övrig statsförvaltning och statliga tjänster
75200000-8 till 75231000-4	Samhällstjänster
75231210-9 till 75231230-5, 75240000-0 till 75252000-7, 794300000-7, 98113100-9	Fängelserelaterade tjänster, tjänster för allmän säkerhet och räddningstjänster, i den mån de inte är undantagna enligt artikel 10.8 g-
79700000-1 till 79721000-4 (Undersöknings- och säkerhetstjänster, Säkerhetstjänster, Larmövervakningstjänster, Vakttjänster, Övervakningstjänster, Eftersökning, Uppspårning av försvunna, Patrullering, Utfärdande av id-kort, Utredning och Detektivtjänster) 79722000-1 (Grafologi), 79723000-8 (Avfallsanalys)	Undersöknings- och säkerhetstjänster
64000000-6 (Post- och telekommunikationstjänster), 64100000-7 (Post- och budtjänster), 64110000-0 (Postgång), 64111000-7 (Posttjänster för tidningar och tidskrifter), 64112000-4 (Posttjänster för brev), 64113000-1 (Posttjänster för paket), 64114000-8 (Postkassörstjänster), 64115000-5 (Förhyrning av postbox), 64116000-2 (Poste restante-tjänster), 64122000-7 (Internpost)	Posttjänster
50116510-9 (Regummering av däck), 71550000-8 (Smedtjänster)	Diverse tjänster
98900000-2 (Tjänster tillhandahållna av exterritoriala organisationer och organ) och 98910000-5 (Särskilda tjänster för internationella organisationer och organ)	Internationella tjänster

([1]) Dessa tjänster omfattas inte av detta direktiv om de är organiserade i form av icke-ekonomiska tjänster av allmänt intresse. Medlemsstaterna är fria att organisera tillhandahållandet av obligatoriska sociala tjänster och andra tjänster som tjänster av allmänt intresse eller som icke-ekonomiska tjänster av allmänt intresse.

▼B

BILAGA V

INFORMATION SOM SKA FINNAS I KONCESSIONSMEDDELANDEN I ENLIGHET MED ARTIKEL 31

1. Den upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens namn, identifikationsnummer (om detta föreskrivs i den nationella lagstiftningen), adress inklusive Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-post- och webbadress och, om namnet, numret eller adressen är annorlunda, den avdelning där ytterligare information kan erhållas.

2. Typ av upphandlande myndighet eller upphandlande enhet och dess huvudsakliga verksamhet.

3. Om ansökningar ska innehålla anbud, e-post- eller webbadress där koncessionsdokumenten kommer att finnas tillgängliga obegränsat, direkt, fullständigt och kostnadsfritt. Uppgifter om hur tillgång till upphandlingsdokumenten kan erhållas om obegränsad, direkt, fullständig och kostnadsfri tillgång inte kan erhållas i de fall som anges i artikel 34.2 andra stycket.

4. Beskrivning av koncessionen: byggentreprenadens eller tjänsternas beskaffenhet och omfattning, storleksordning eller preliminärt värde och, om möjligt, kontraktets varaktighet. Om koncessionen är uppdelad i flera delar ska dessa uppgifter anges för varje del. I förekommande fall, beskrivning av alternativ.

5. CPV-koderna. Om koncessionen är uppdelad i flera delar ska dessa uppgifter anges för varje del.

6. Nuts-kod för huvudplatsen för byggentreprenaden vid byggkoncessioner eller Nuts-kod för den plats där tjänstekoncessioner huvudsakligen ska utföras. Om koncessionen är uppdelad i flera delar ska dessa uppgifter anges för varje del.

7. Villkor för deltagande, inklusive följande:

   a) I förekommande fall, angivande av att det rör sig om en koncession som är reserverad för skyddade verkstäder eller ett kontrakt som ska fullgöras inom ramen för program för skyddad anställning.

   b) I förekommande fall, angivande av huruvida tillhandahållandet av tjänsten enligt lagar eller författningar är förbehållet en viss yrkesgrupp samt hänvisning till den berörda lagen, författningen eller administrativa bestämmelsen.

   c) I tillämpliga fall, en förteckning över och kortfattad beskrivning av urvalskriterierna. De minimistandarder som eventuellt krävs. Angivelse av obligatoriska uppgifter (egen försäkran, dokumentation).

8. Sista datum för inlämning av ansökningar eller mottagande av anbud.

9. Kriterier som kommer att användas vid tilldelning av koncessionen om dessa inte framgår av andra koncessionsdokument.

10. Datum då meddelandet avsänts.

11. Namn på och adress till det behöriga prövningsorganet och, i tillämpliga fall, det organ som ansvarar för medling. Exakta uppgifter om sista dag för överklagande eller vid behov namn på och adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning där dessa upplysningar kan erhållas.

▼B

12. I förekommande fall, särskilda villkor för koncessionens utförande.

13. Adress till vilken ansökningar eller anbud ska skickas.

14. I förekommande fall, angivelse av krav och villkor för användning av elektroniska medel för kommunikation.

15. Information om huruvida koncessionen är relaterad till ett projekt och/eller program som finansieras av unionsmedel.

16. För byggkoncessioner, angivelse av huruvida koncessionen omfattas av WTO-avtalet.

▼B

BILAGA VI

INFORMATION SOM SKA FINNAS I FÖRHANDSMEDDELANDEN OM KONCESSIONER FÖR SOCIALA TJÄNSTER OCH ANDRA SÄRSKILDA TJÄNSTER I ENLIGHET MED ARTIKEL 31.3

1. Den upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens namn, identifikationsnummer (om detta föreskrivs i den nationella lagstiftningen), adress inklusive Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-post- och webbadress och, om namnet, numret eller adressen är annorlunda, den avdelning där ytterligare information kan erhållas.

2. I tillämpliga fall, e-post- eller webbadress där specifikationer och kompletterande handlingar finns tillgängliga.

3. Typ av upphandlande myndighet eller upphandlande enhet och dess huvudsakliga verksamhet.

4. CPV-koderna. Om kontraktet är uppdelat i flera delar ska dessa uppgifter anges för varje del.

5. Nuts-kod för den huvudsakliga platsen för tillhandahållande eller utförande av tjänstekoncessionerna.

6. Beskrivning av tjänsterna, preliminär storleksordning eller preliminärt värde.

7. Villkor för deltagande.

8. I tillämpliga fall, tidsfrister för att ta kontakt med den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten inför ett deltagande.

9. I tillämpliga fall, en kort redogörelse för huvudinslagen i det tilldelningsförfarande som kommer att tillämpas.

10. Övriga relevanta upplysningar.

▼B

BILAGA VII

INFORMATION SOM SKA FINNAS I MEDDELANDEN OM KONCESSIONSTILLDELNING I ENLIGHET MED ARTIKEL 32

1. Den upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens namn, identifikationsnummer (om detta föreskrivs i den nationella lagstiftningen), adress inklusive Nuts-kod och, i förekommande fall, telefonnummer, faxnummer, e-post- och webbadress och, om namnet, numret eller adressen är annorlunda, den avdelning där ytterligare information kan erhållas.

2. Typ av upphandlande myndighet eller upphandlande enhet och dess huvudsakliga verksamhet.

3. CPV-koderna.

4. Nuts-kod för huvudplatsen för byggentreprenaden vid byggkoncessioner, eller Nuts-kod för den plats där tjänstekoncessioner huvudsakligen ska utföras.

5. Beskrivning av koncessionen: byggentreprenadens eller tjänsternas beskaffenhet och omfattning, kontraktets varaktighet. Om koncessionen är uppdelad i flera delar ska dessa uppgifter anges för varje del. I förekommande fall, beskrivning av alternativ.

6. Beskrivning av tilldelningsförfarandet. Vid tilldelning utan föregående offentliggörande, en motivering.

7. De kriterier enligt artikel 41som använts vid tilldelningen av koncessionen eller koncessionerna.

8. Datum för beslutet eller besluten om tilldelning av koncession.

9. Antalet mottagna anbud för varje tilldelning, inklusive

   a) antal anbud från ekonomiska aktörer som är små och medelstora företag,

   b) antal anbud som mottagits från utlandet,

   c) antal anbud som mottagits på elektronisk väg.

10. Namn på och adress, inklusive Nuts-kod och, i tillämpliga fall, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress, till de utvalda ekonomiska aktörerna, inbegripet

    a) information om huruvida den anbudsgivare som tilldelats koncessionen är ett litet eller medelstort företag,

    b) information om huruvida koncessionen tilldelats ett konsortium.

11. Värdet på och de viktigaste ekonomiska villkoren för tilldelning av koncessionen, inbegripet

    a) avgifter, priser och eventuella böter,

    b) premier och eventuella ersättningar,

    c) andra uppgifter som rör värdet på koncessionen enligt artikel 8.3.

12. Information om koncessionen är relaterad till ett projekt och/eller program som finansieras av unionsmedel.

13. Namn på och adress till det behöriga prövningsorganet och, i tillämpliga fall, det organ som ansvarar för medling. Exakta uppgifter om sista dag för prövningsförfaranden eller vid behov namn på och adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning där dessa upplysningar kan erhållas.

▼B

14. Datum och hänvisningar till tidigare offentliggöranden i *Europeiska unionens officiella tidning* som är av betydelse för den eller de koncessioner som tillkännages i detta meddelande.

15. Datum då meddelandet avsänts.

16. Metod för att beräkna det uppskattade värdet av koncessionen, i enlighet med artikel 8, om detta inte anges i andra koncessionsdokument.

17. Övriga relevanta upplysningar.

▼B

BILAGA VIII

INFORMATION SOM SKA FINNAS I MEDDELANDEN OM KONCESSIONSTILLDELNING SOM AVSER KONCESSIONER FÖR SOCIALA TJÄNSTER OCH ANDRA SÄRSKILDA TJÄNSTER I ENLIGHET MED ARTIKEL 32

1. Den upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens namn, identifikationsnummer (om detta föreskrivs i den nationella lagstiftningen), adress inklusive Nuts-kod, i tillämpliga fall telefonnummer, faxnummer, e-post- och webbadress och, om namnet, numret eller adressen är annorlunda, den avdelning där ytterligare information kan erhållas.

2. Typ av upphandlande myndighet eller upphandlande enhet och dess huvudsakliga verksamhet.

3. CPV-koderna. Om kontraktet är uppdelat i flera delar ska dessa uppgifter anges för varje del.

4. En kort beskrivning av föremålet för koncessionen.

5. Antal mottagna anbud.

6. Det antagna anbudets värde, inklusive avgifter och priser.

7. Namn på och adress, inklusive Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress till de utvalda ekonomiska aktörerna.

8. Övriga relevanta upplysningar.

▼B

BILAGA IX

OFFENTLIGGÖRANDE

1. Offentliggörande av meddelanden

   Upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter ska översända de meddelanden som avses i artiklarna 31 och 32 till Europeiska unionens publikationsbyrå för offentliggörande i enlighet med följande regler:

   De meddelanden som avses i artiklarna 31 och 32 ska offentliggöras av Europeiska unionens publikationsbyrå.

   Europeiska unionens publikationsbyrå ska till den upphandlande myndigheten eller upphandlande enheten skicka den bekräftelse som avses i artikel 33.2.

2. Format och förfaranden för överföring av meddelanden på elektronisk väg

   Format och förfaranden för överföring av meddelanden på elektronisk väg fastställs av kommissionen och är tillgängliga på följande webbadress: http://simap.europa.eu

▼B

BILAGA X

FÖRTECKNING ÖVER INTERNATIONELLA SOCIALA OCH MILJÖRELATERADE KONVENTIONER SOM AVSES I ARTIKEL 30.3

ILO:s konvention nr 87 om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten

ILO:s konvention nr 98 om tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten

ILO:s konvention nr 29 om tvångs- eller obligatoriskt arbete

ILO:s konvention nr 105 om avskaffande av tvångsarbete

ILO:s konvention nr 138 om minimiålder för tillträde till arbete

ILO:s konvention nr 111 om diskriminering i anställning och yrkesutövning

ILO:s konvention nr 100 om lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde

ILO:s konvention nr 182 om avskaffande av de värsta formerna av barnarbete

Wienkonventionen för skydd av ozonskiktet och dess Montrealprotokoll om ämnen som bryter ned ozonskiktet

Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och slutligt omhändertagande av farligt avfall (Baselkonventionen)

Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar (Stockholmskonventionen)

Rotterdamkonventionen om förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats för vissa farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel (Unep/FAO) (PIC-konventionen) och dess tre regionala protokoll.

▼B

BILAGA XI

INFORMATION SOM SKA FINNAS I MEDDELANDEN OM ÄNDRINGAR AV EN KONCESSION UNDER LÖPTIDEN I ENLIGHET MED ARTIKEL 43

1. Den upphandlande myndighetens eller upphandlande enhetens namn, identifikationsnummer (om detta föreskrivs i den nationella lagstiftningen), adress inklusive Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-post- och webbadress och, om namnet, numret eller adressen är annorlunda, den avdelning där ytterligare information kan erhållas.

2. CPV-koderna.

3. Nuts-kod för huvudplatsen för byggentreprenaden vid byggkoncessioner eller Nuts-kod för den plats där tjänstekoncessioner huvudsakligen ska utföras.

4. Beskrivning av koncessionen före och efter ändringen: byggentreprenadens och tjänsternas beskaffenhet och omfattning.

5. I förekommande fall, ändring av koncessionens värde, inklusive den pris- eller avgiftshöjning som orsakas av ändringen.

6. Beskrivning av de omständigheter som har nödvändiggjort ändringen.

7. Datum för beslutet om tilldelning av koncession.

8. I förekommande fall, namn på och adress, inklusive Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress, till den eller de nya ekonomiska aktörerna.

9. Information om koncessionen är relaterad till ett projekt och/eller program som finansieras av unionsmedel.

10. Namn på och adress till det behöriga prövningsorganet och, i tillämpliga fall, det organ som ansvarar för medling. Exakta uppgifter om sista dag för prövningsförfaranden eller vid behov namn på och adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning där dessa upplysningar kan erhållas.

11. Datum och hänvisningar till tidigare offentliggöranden i *Europeiska unionens officiella tidning* som är av betydelse för det eller de kontrakt som berörs av detta meddelande.

12. Datum då meddelandet avsänts.

13. Övriga relevanta upplysningar.